

editie
2023

Kansarmoedeatlas

West-Vlaanderen

Een realisatie van het Steunpunt Data en Analyse van de Provincie West-Vlaanderen

Steunpunt
Data & Analyse

west-vlaanderen
de gedreven provincie

Inhoudsopgave

Woord vooraf	7
1. Inleiding	8
2. Methodologie	9
2.1. De onderzoekseenheden: statistische sectoren of buurten	9
2.2. De variabelen en de dimensies	9
2.3. Het bepalen van de drempelwaarden en kwetsbare buurten	10
2.4. Aandachtspunten bij de interpretatie van de resultaten	11
3. Resultaten	12
3.1. Kansarmoede in kaart: algemene kansarmoedeanalyse	12
3.1.1. De indicatoren beschreven	12
3.1.2. Kansarmoede gemeten aan de hand van 4 dimensies	28
3.1.3. Kansarmoede: een cumulatie van factoren	46
3.2. Kansarmoede in kaart: doelgroepenanalyse	64
3.2.1. Kwetsbare jongeren	65
3.2.2. Kwetsbare ouderen	87
3.2.3. Kwetsbare jongeren/ouderen in kansarme buurten	100
3.3. Kansarmoede in kaart: evolutie in de tijd	102
3.3.1. Evolutie van de drempelwaarden	102
3.3.2. Evolutie van de kansarme buurten	105
4. Conclusies en samenvatting	117
Bibliografie	119
Bijlagen	120
Colofon	140

Woord vooraf

Beste lezer,

Voor u ligt de vijfde editie van de 'Kansarmoedeatlas West-Vlaanderen'.

In 2010 heeft de Provincie voor de eerste keer een kansarmoedeatlas van West-Vlaanderen gemaakt. De atlas kwam er als antwoord op de vele vragen van lokale besturen en middenveldorganisaties naar concrete cijfers over kansarmoede. Een exact aantal per gemeente konden we omwille van het multidimensionale karakter van de kansarmoedeproblematiek niet geven. Maar de atlas bood wel de mogelijkheid om ruimtelijke concentraties binnen de gemeenten te duiden.

13 jaar en 5 edities later blijft de vraag naar cijfers over kansarmoede even actueel. Het is bij uitstek een voorbeeld van de nood aan data voor een goed onderbouwd beleid. Vanuit dat oogpunt blijft de opmaak van de kansarmoedeatlas een prioriteit voor de provincie.

De atlas is de voorbije jaren voor veel lokale besturen een belangrijke houvast geweest bij de uittekening van een lokaal armoedebeleid. Het biedt de mogelijkheid om, bij de uitwerking van concrete beleidsmaatregelen, doelgericht de meest kwetsbare buurten te kiezen. Maar de atlas biedt ook een inzicht in de kenmerken van de meest kwetsbare groepen, en maakt doelgroepgerichte interventies mogelijk.

De gemeentelijke steekkaarten werden ter gelegenheid van deze vijfde editie in een nieuw kleedje gestopt. Van een papieren document is overgestapt naar een digitale steekkaart (storymaps). Niet alleen oogt het moderner, de digitale versie laat ook toe om kenmerken met elkaar te vergelijken en de mogelijkheden om in te zoomen op de wijken zijn veel groter. Als bijkomende troef laat de digitale versie ook een jaarlijkse actualisatie van de kansarmoedeanalyse toe.

De gemeentelijke steekkaarten zijn raadpleegbaar via deze URL: <https://kansarmoede.west-vlaanderen.be>

Ik wens u een boeiende lectuur en hoop dat dit document u inspireert bij de uitwerking van een lokaal armoedebeleid.

Jean de Bethune
Gedeputeerde Provincie West-Vlaanderen

1. Inleiding

(Kans)armoede in kaart brengen is een belangrijke stap in het proces van armoedebestrijding. Omwille hiervan werd in 2011 voor de eerste maal de West-Vlaamse kansarmoedeatlas opgemaakt en verschenen er reeds 3 updates van de atlas. Nu ligt hier de reeds vijfde editie klaar. In deze editie gaan we verder met de vernieuwde indicatoren uit de vorige atlas.

Armoede blijft een moeilijk thema dat zich niet makkelijk vertaalt in enkele cijfers. Het blijft onmogelijk om het aantal mensen dat in kansarmoede leeft objectief te tellen. Armoede is niet enkel een kwestie van inkomen: het is een netwerk van sociale uitsluitingen op verschillende levensdomeinen die intens met elkaar verbonden zijn (onderwijs, tewerkstelling, vrije tijd, huisvesting, gezondheid, ...). Mensen in armoede participeren niet of in mindere mate op meerdere domeinen. Uitsluiting op één domein is vaak het gevolg en de oorzaak van uitsluiting op andere domeinen. Bijgevolg kan je (kans)armoede niet samenvatten door 1 indicator.

Met de methodiek van deze atlas, naar analogie met de Atlas Kesteloot (1996 en 2008), beogen we de geografische spreiding van mogelijke concentraties van kwetsbare gezinnen in kaart te brengen. Concreet betekent dit dat de buurten die in deze atlas als kansarm worden benoemd een verhoogde concentratie van achterstellingsindicatoren vertonen. Gebieden waarin eenzelfde graad van achterstelling echter meer verspreid is, zullen minder snel opgemerkt worden. Het kan dus voorvallen dat binnen deze buurten, met meer verspreide achterstelling, er wel concentraties van achterstelling aanwezig zijn, zij het in een bepaalde straat of een specifieke woonblok, maar dit soort concentraties zal niet af te leiden zijn uit het kaartmateriaal (Kesteloot, 2008). Daartegenover staat wel dat aangezien we een cumulatie van factoren in beschouwing nemen om kansarmoede te meten, dat de buurten die er hier als zijnde kansarm uitkomen wel degelijk een verhoogde kans op kwetsbaarheid vertonen. Uiteraard bestaat nog steeds de kans dat de bevindingen uit de atlas niet volledig stroken met de werkelijkheid of de beleefde situatie. Er bestaat immers ook een subjectieve kant van kansarmoede waarbij een objectief geziene kansarme situatie niet steeds als dusdanig wordt beleefd. Daarnaast kan de samenstelling van de bevolking door o.a. ruimtelijke ingrepen (nieuwe verkavelingen, renovaties, ...) op korte termijn snel veranderen (Kesteloot, 2008). Een confrontatie van het cijfermateriaal met terreinkennis is dus uitermate aangewezen om de data te contextualiseren.

In een eerste luik wordt de methodiek kort beschreven, alsook de gehanteerde indicatoren en de daaruit vloeiende dimensies. Vervolgens worden de algemene resultaten van de kansarmoede-analyse besproken: hoeveel kansarme buurten telt de provincie West-Vlaanderen op basis van data 2022? Hoe zijn deze buurten verspreid over de provincie en wat zijn de demografische kenmerken van deze buurten? In het tweede luik wordt er gefocust op twee belangrijke doelgroepen: 0-19-jarigen en 65-plussers. Welke buurten in de provincie West-Vlaanderen hebben een verhoogde concentratie van kwetsbare jongeren en/of ouderen? Tot slot wordt in het derde luik de evolutie tussen 2019 en 2022 bekeken, vertrekkende vanuit de situatie in 2022 wordt nagegaan welke en hoeveel buurten al dan niet kansarm waren in 2019. Naast de evolutie van de algemene kansarmoedesituatie worden eveneens de evoluties op de dimensies bekeken.

2. Methodologie

2.1. De onderzoekseenheden: statistische sectoren of buurten

Het geografische niveau waarop gewerkt werd, zijn de statistische sectoren zoals bepaald door het toenmalig Nationaal Instituut voor Statistiek. Voor het gemak worden deze “buurten” genoemd. De afbakening van deze buurten gebeurde voornamelijk op basis van ruimtelijke factoren en fysische barrières (grote verkeersassen, waterlopen, treinsporen, ...) zonder rekening te houden met de bevolkingsdensiteit. Concreet betekent dit dat sommige buurten slechts een zeer beperkt aantal inwoners tellen. Om buurten met elkaar te kunnen vergelijken was het noodzakelijk om relatieve cijfers te berekenen. Op kleine totalen kunnen kleine verschillen in absolute aantallen echter leiden tot eerder toevallige grote variaties in percentages. Om die reden werden alle buurten met minder dan 100 huishoudens uit de analyse geweerd. In totaal weerhouden we voor gans West-Vlaanderen 1 308 buurten (= 518 295 of 95,5% van alle huishoudens) waarop de analyses werden uitgevoerd. 528 buurten telden te weinig inwoners (= 24 538 huishoudens of 4,5% van alle huishoudens).

Voor een aantal gemeenten betekent dit dus dat een gedeelte van het grondgebied onbesproken blijft. Maar in principe kunnen we toch uitspraken doen die gelden voor de meerderheid van de populatie. De niet opgenomen gebieden hebben meestal een industrieel of zeer landelijk karakter en zijn onbewoond of omvatten slechts een beperkt aandeel van de bevolking. Niet alleen de bevolkingsdichtheid van de buurten verschilt, ook de oppervlakte van de buurten is verschillend. Op de kaarten kan duidelijk gezien worden dat de buurten in het centrum van de gemeenten of de dorpskernen veel kleiner in oppervlakte zijn dan buurten gelegen in landelijke gebieden. Wat de inkleuring van de kaarten betreft, dient men dus indachtig te zijn dat een grote ingekleurde vlek niet op een grotere mate van kwetsbaarheid duidt dan een kleine ingekleurde vlek.

2.2. Het bepalen van de variabelen

Voor deze editie 2023 hanteren we dezelfde indicatoren om kansarmoede te meten als in de editie 2021. Volgende criteria zijn van belang bij de variabelen:

- inhoudelijk verband houden met kansarmoede
- beschikbaar op statistisch sectorniveau
- betrouwbaar, jaarlijkse update en standvastig in de tijd

Op basis van deze criteria, en na statistische analyses, werd een set van 8 indicatoren geselecteerd die onderverdeeld zijn in 4 dimensies:

Huishouden	Alleenstaanden
	Eenoudergezinnen
	Huurders 35-79 jaar
Herkomst	Personen met een niet-EU herkomst
	Leerlingen gewoon basisonderwijs die thuis geen Nederlands spreken
	Leerlingen gewoon secundair onderwijs die thuis geen Nederlands spreken
Financiële kwetsbaarheid	Personen met een voorkeurregeling in de ziekteverzekering
Gezondheid	Personen met geen tandartsbezoek in 3 opeenvolgende kalenderjaren

2.3. Het bepalen van de drempelwaarden en kwetsbare buurten

Naar analogie met de kansarmoedeatlas van Kesteloot en net zoals in de vorige edities van de atlas werd een drempelwaarde van 15% gehanteerd. Concreet komt dit op het volgende neer: per dimensie van kansarmoede (huishouden, herkomst, financiële kwetsbaarheid en gezondheid) worden de 1 308 weerhouden buurten gerangschikt van hoog naar laag. Hiervoor werden de geconstrueerde schaalscores gebruikt voor de dimensies huishouden en herkomst. Voor de dimensies financiële kwetsbaarheid en gezondheid betreft dit telkens 1 indicator. De drempelwaarde voor elke dimensie bekomen we dus door het gemiddelde te nemen van de waarden op de 196ste plaats en de 197ste plaats (= 15% van onze 1 308 buurten). 15% van alle buurten hebben aldus een waarde hoger dan deze drempelwaarde. Deze methode werd gebruikt voor beide jaren 2019 en 2022 om de drempelwaarden te berekenen.

Voor de dimensie herkomst, waar 2 variabelen omtrent onderwijs toe behoren, hanteren we een extra regel, namelijk de aanwezigheid van minimum 50 leerlingen. Dit heeft tot gevolg dat deze dimensie kan berekend worden voor 1 173 buurten in plaats van 1 308. De drempelwaarde werd hier aldus bekomen door het gemiddelde te nemen van de waarden op de 175ste plaats en de 176ste plaats (= 15% van 1 173 buurten). Om vervolgens te bepalen of een buurt al dan niet als kansarm kan aangeduid worden, stellen we dat alle buurten die op 3 of 4 van de dimensies de drempelwaarden hebben overschreden als kansarm kunnen weerhouden worden. Buurten die 0, 1 of 2 keer een drempeloverschrijding kennen, worden als niet-kansarm beschouwd. Let wel, dit impliceert niet dat deze buurten geen aandacht buurten kunnen zijn indien er bijvoorbeeld eerder thematisch wordt gewerkt. Zo kan een buurt bijvoorbeeld laag scoren op de dimensies herkomst, financiële kwetsbaarheid en gezondheid, maar wel boven de drempelwaarde scoren voor de dimensie huishouden. Vanuit deze optiek worden in deze atlas ook kaarten aangeboden die per dimensie een overzicht geven van alle buurten die al dan niet de drempelwaarde voor de betreffende dimensie hebben overschreden.

2.4. Aandachtspunten bij de interpretatie van de resultaten

Onze definiëring van kansarmoede heeft enkele gevolgen voor de interpretatie van de resultaten.

Ten eerste betekent dit dat de kansarme buurten niet noodzakelijk op elkaar lijken. Zowel wat betreft het aantal problemen (3 of 4 drempeloverschrijdingen) als de diepte van de problematiek (wordt de drempelwaarde net overschreden of bevindt de buurt zich bovenaan de lijst?), kunnen de buurten van elkaar verschillen. Een buurt kan hoog scoren op de dimensie huishouden maar laag op de dimensie herkomst; er zijn buurten die hoog scoren op gezondheid en herkomst, maar niet op huishouden. Elke kansarme buurt wordt mede gedefinieerd door de gemeentelijke context waarin ze zich bevindt, wat elke buurt en haar inwoners een eigen specifiek karakter geeft.

Een tweede belangrijke bemerking is het feit dat het benoemen van een buurt als kansarme buurt, niet inhoudt dat alle bewoners van deze buurt per definitie kansarm zijn. Het gaat hier louter om een buurt waar meerdere risicofactoren op kansarmoede gebundeld aanwezig zijn. In dezelfde lijn is het belangrijk hier te benadrukken dat we met deze analyse geen uitspraken doen over de leefbaarheid binnen de betreffende buurten. Een leefbaarheidsonderzoek is van een geheel andere aard dan een kansarmoedemonitor en vraagt een eigen methodiek en andere indicatoren.

Ten derde zijn we voor de creatie van een kansarmoede-indicator in grote mate afhankelijk van de beschikbaarheid van betrouwbare indicatoren op het gewenste niveau. Komt daarbij dat kansarmoede zoveel ruimer is dan een louter financieel en materieel gebrek. Kansarmoede omvat evenzeer een psychologische en een emotionele dimensie, die uiteraard niet in cijfers te vatten valt. En vergeten we niet dat elk een eigen perceptie van eenzelfde werkelijkheid heeft: wat voor de ene persoon een kansarmoedesituatie is, is dit niet noodzakelijk voor een andere. Het is met andere woorden onmogelijk om alle aspecten van kansarmoede te vatten in 1 exact cijfer, waardoor er een discrepantie kan bestaan tussen de gevonden resultaten en de werkelijke situatie. Voorgaande moet duidelijk maken dat het contextualiseren van de resultaten ten sterkste aangewezen is. Op zoek gaan naar bevestiging en duiding van de resultaten maar des te meer naar verklarende factoren kan bijkomend heel wat interessante informatie opleveren. Het kan het uitgelezen ogenblik zijn om even kritisch stil te staan bij genomen beleidsbeslissingen, al dan niet uitgevoerde maatregelen en de verdeling van middelen over het gemeentelijk grondgebied. En een indirect gevolg van deze oefening kunnen nieuwe netwerkcontacten zijn wat toekomstige projecten alleen maar ten goede kunnen komen. Om aan deze oefening tegemoet te komen, werden eveneens gemeentelijke steekkaarten opgemaakt die gezien moeten worden als een uitnodiging om aan de slag te gaan met de resultaten. Deze atlas waar mogelijk aanvullen met verworven terreinkennis, om zo kansarmoede in West-Vlaanderen nog scherper te kunnen stellen, betekent een belangrijke meerwaarde voor deze kansarmoedeanalyse.

3. Resultaten

De resultaten worden in drie grote luiken besproken:

- **LUIK 1:** Bespreking van de algemene kansarmoedeanalyse: welke buurten worden aan de hand van de gebruikte indicatoren en methodiek als kansarm aangeduid?
- **LUIK 2:** Bespreking van de doelgroepenanalyse:
 - In welke buurten vinden we kwetsbare jongeren en/of ouderen terug?
 - Welke kansarme buurten (weehouden uit de analyse van luik 1) worden getypeerd door de aanwezigheid van kwetsbare jongeren en/of ouderen?
- **LUIK 3:** Evolutie van kansarme buurten doorheen de tijd (2019-2022)

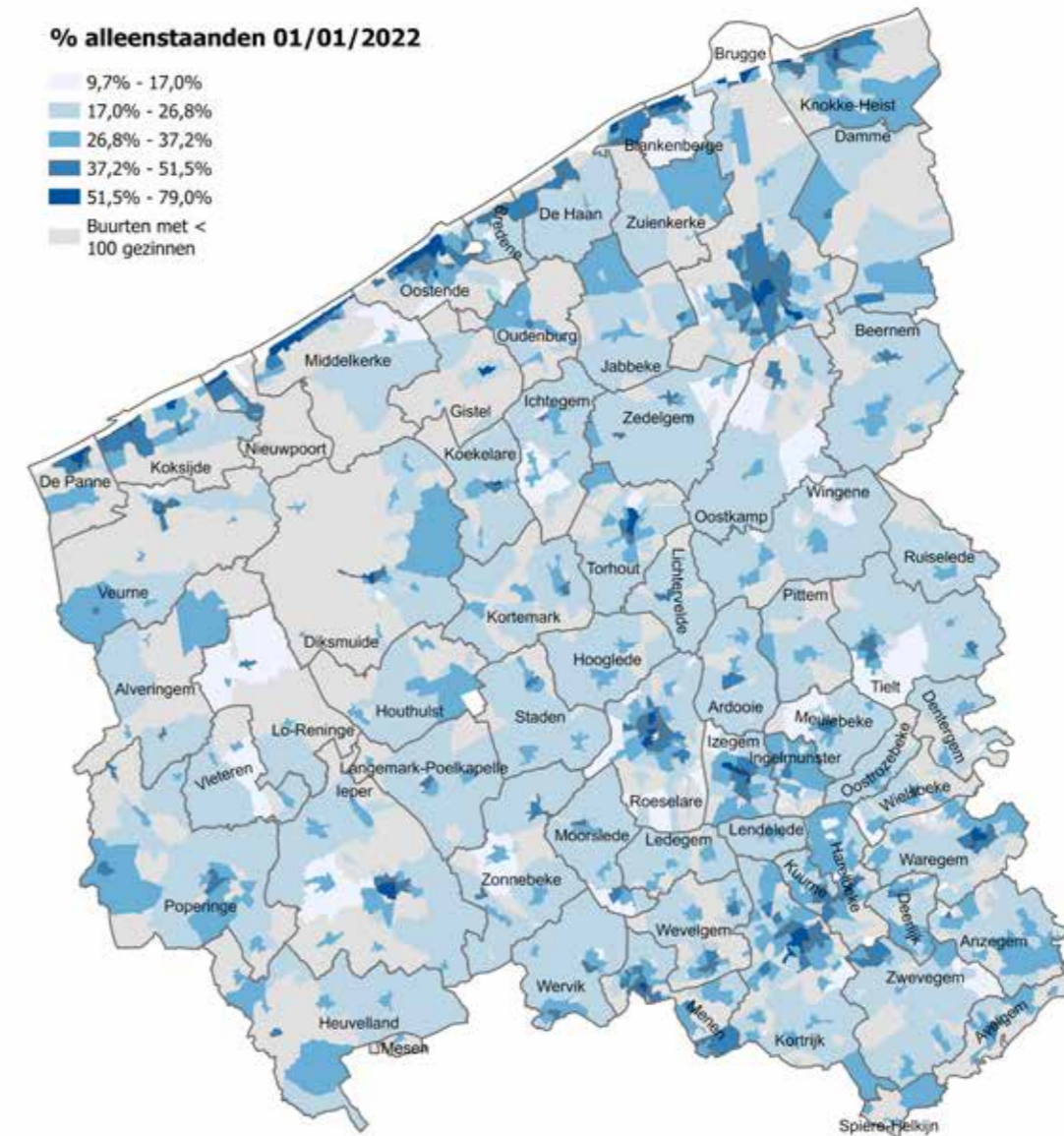
3.1. Kansarmoede in kaart: algemene kansarmoedeanalyse

3.1.1. De indicatoren beschreven

Huishouden

Alleenstaanden	
Omschrijving	Aantal alleenstaanden op het totaal aantal huishoudens
Bron	Rijksregister op 01/01/2022
Relevantie	<p>Een alleenstaand persoon is minder gewapend tegen (financiële) tegenslag dan een persoon die in gezinsverband leeft. In het Jaarboek Armoede en Sociale Uitsluiting (2022, p. 390) blijkt dat alleenstaanden een groot armoederisico hebben. Met armoederisico wordt bedoeld het risico op monetaire armoede. Het verwijst naar het percentage personen met een equivalent beschikbaar inkomen (na sociale transfers) dat onder de armoededrempel ligt. De armoederisicodrempel wordt bepaald op 60% van het mediaan¹ netto inkomen in het Vlaamse Gewest. 11,2% van de inwoners in Vlaanderen leefde in 2022 in een huishouden met een huishoudinkomen onder de armoededrempel. Voor alleenstaanden geldt dit voor 23% [Statbel, 2022].</p> <p>Tewerkstelling is een belangrijke buffer tegen armoede, zeker voor iemand die alleenstaand is. Onder de groep van leefloners is maar liefst 1 op de 2 alleenstaand (Vlaamse armoedemonitor, 2017, p. 29).</p> <p>Uit het woononderzoek van Heylen & Vanderstraeten (2019, p. 109) blijkt bovendien dat de groep van alleenstaanden één van de grootste risicogroepen vormt inzake betaalbaarheid van huisvesting.</p>

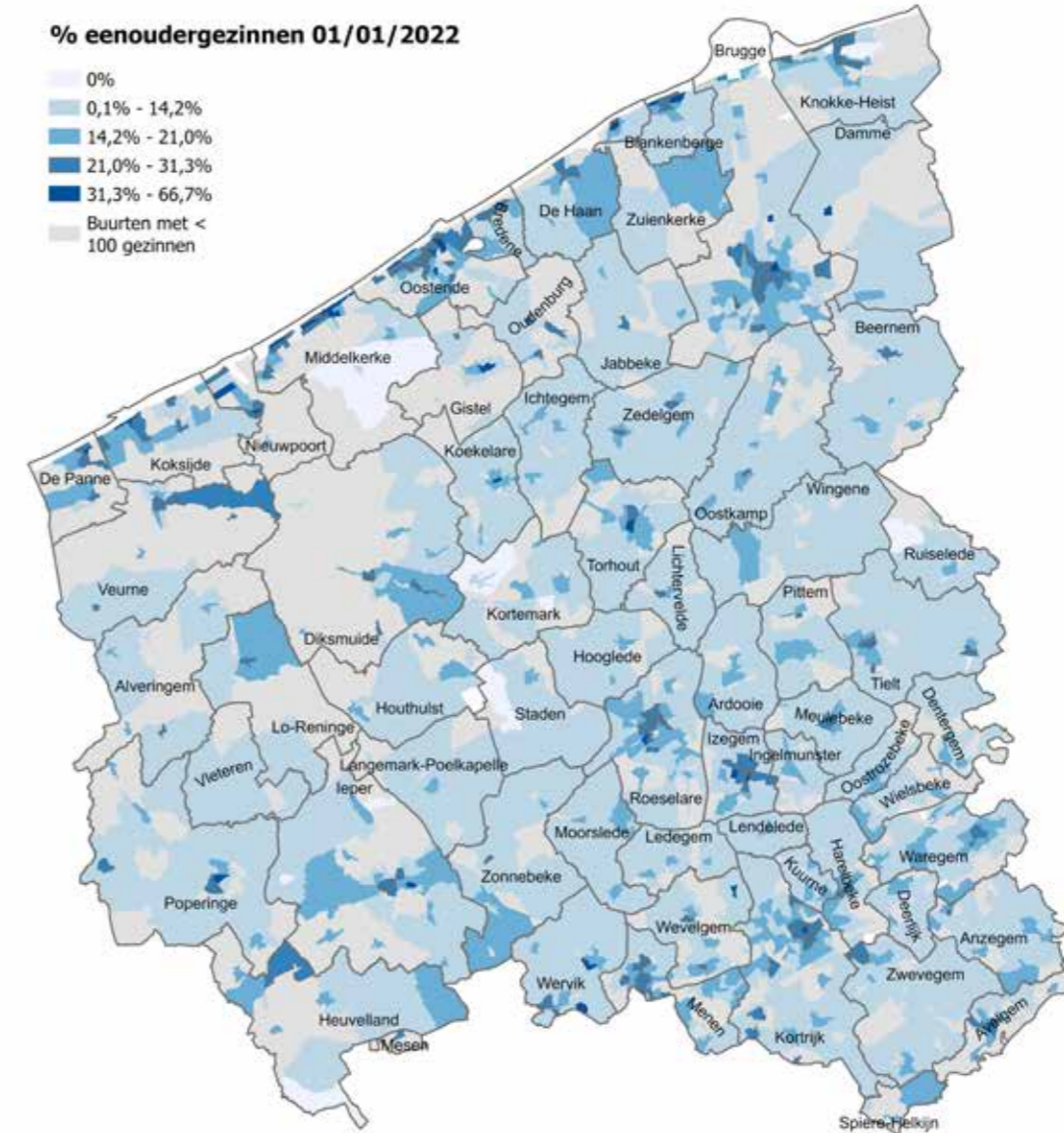
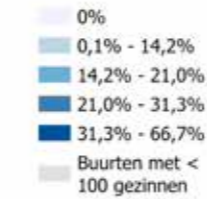
¹ De mediaan is het midden van een verzameling gegevens. De helft van de waarnemingen heeft dus een waarde boven deze grens, de andere helft heeft een waarde onder deze grens.

Eenoudergezinnen

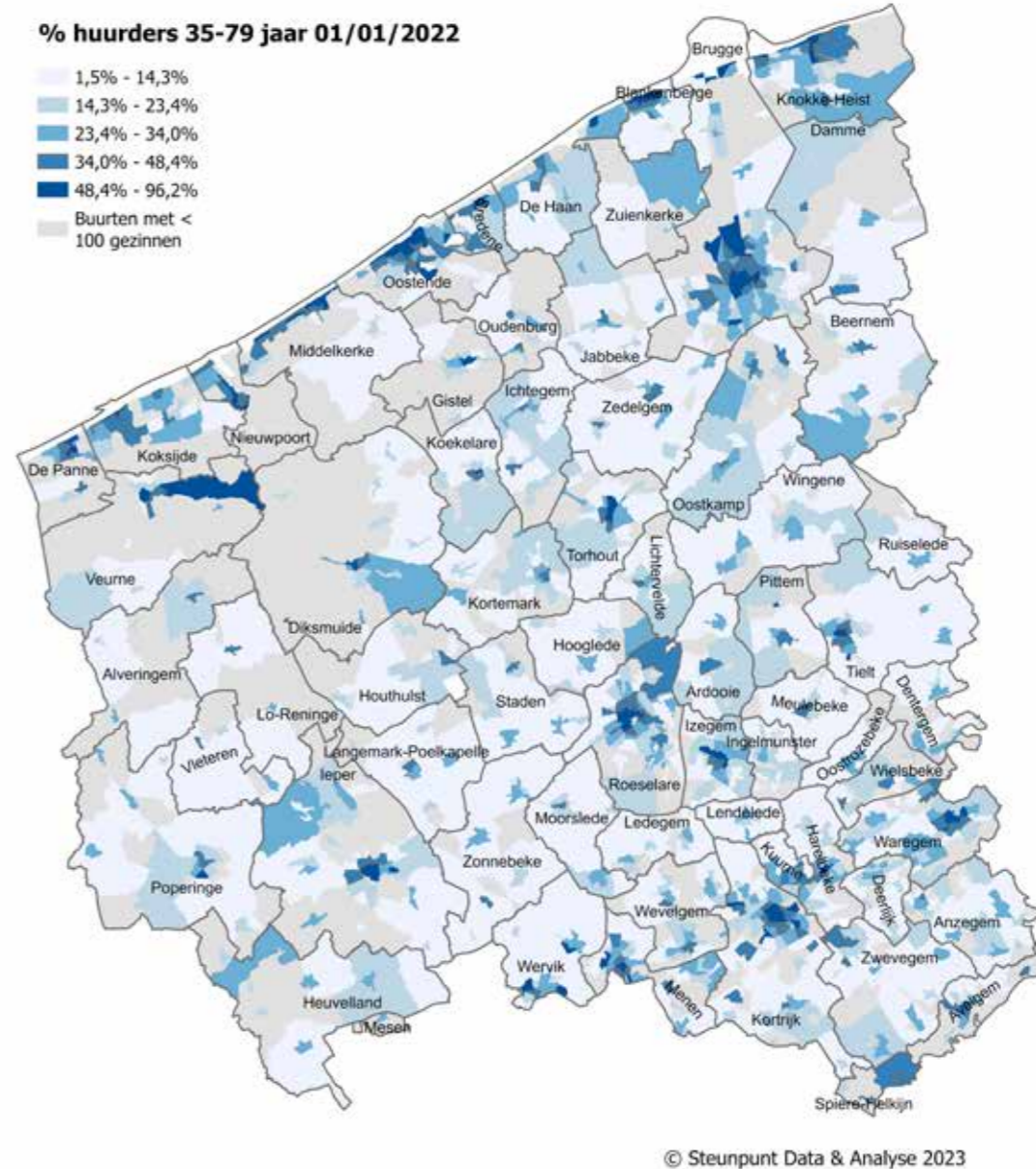
Omschrijving	Aantal eenoudergezinnen op het totaal aantal gezinnen met kinderen (leeftijdsgroep kinderen 0-19-jarigen) Een eenoudergezin is een alleenstaande ouder waarbij de kinderen gedomicilieerd zijn.
Bron	Rijksregister op 01/01/2022
Relevantie	Volgens de EU-SILC-enquête (2022) hebben eenoudergezinnen opmerkelijk vaker een inkomen onder de armoederisicodrempel dan koppels met kinderen. 27% van de eenoudergezinnen heeft in Vlaanderen een inkomen dat lager is dan deze drempel. Ter vergelijking wordt meegegeven dat dit voor gezinnen met 1 kind 9% is, voor gezinnen met 2 kinderen 5% en voor gezinnen met 3 of meer kinderen 12%. De zwakkere financiële positie van eenoudergezinnen uit zich onder meer op het vlak van huisvesting. Volgens Heylen & Vanderstraeten (2019, p. 113) blijken de eenoudergezinnen, de meest kwetsbare groep te zijn wat de betaalbaarheid van wonen betreft, voornamelijk op de private huurmarkt en de eigendomssector. We mogen echter niet vergeten dat eenoudergezinnen het niet alleen financieel vaak moeilijker hebben, ook voor andere aspecten zoals de opvoeding van de kinderen, gezondheidsproblemen e.d. staan zij er vaker alleen voor. Ook dit maakt dat zij zich sneller in een kwetsbare positie bevinden. En die kwetsbare positie beperkt zich niet enkel tot de alleenstaande ouder. Ook de kinderen zijn hier bijzonder kwetsbaar.

% eenoudergezinnen 01/01/2022

Huurders 35-79 jaar

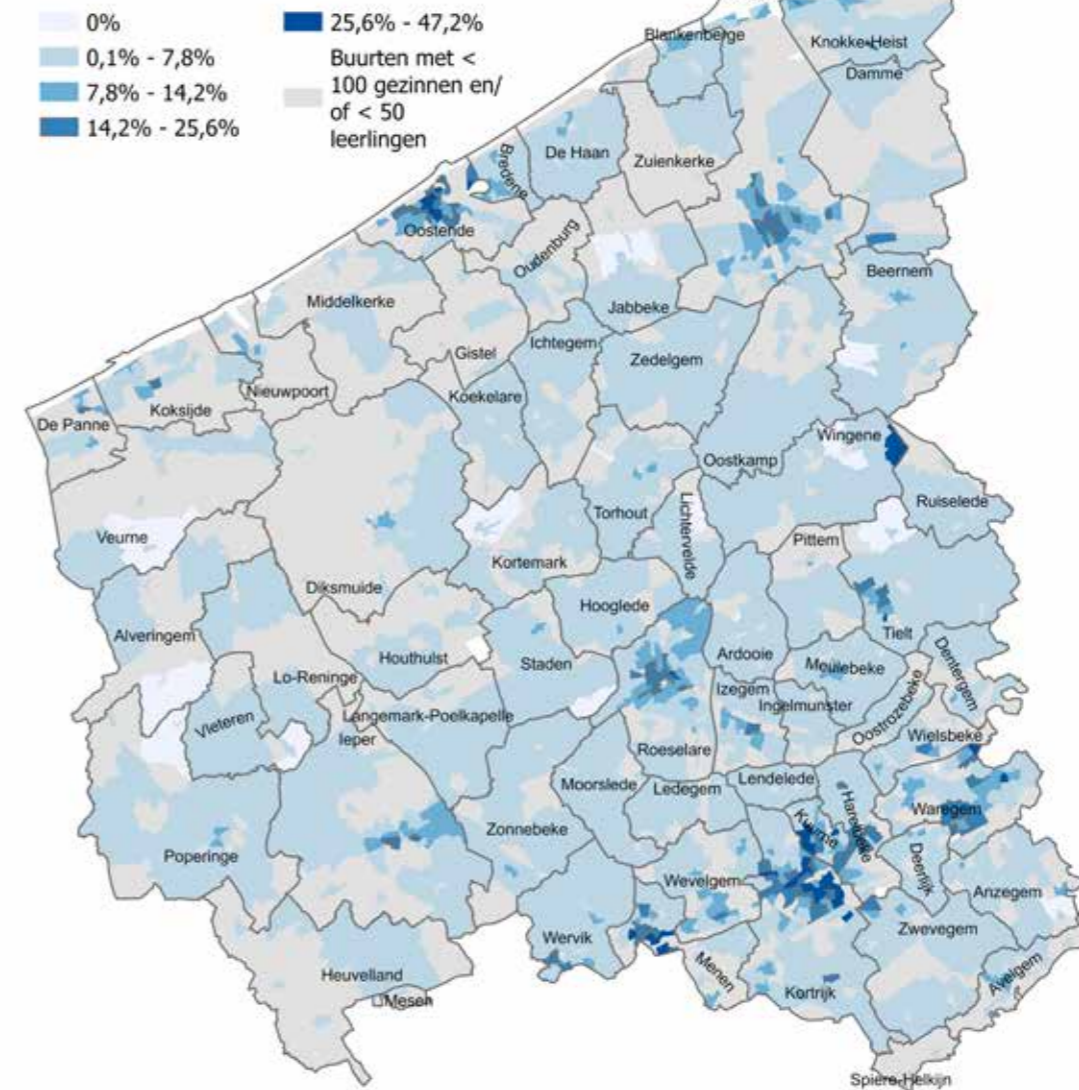
Omschrijving	Aantal huurders tussen 35-79 jaar (als gezinshoofd) op het totaal aantal gezinnen met een gezinshoofd tussen 35-79 jaar
Bron	Rijksregister op 01/01/2022 en Kadaster op 01/01/2022
Relevantie	De link tussen huurders en kansarmoede is niet zomaar rechtlijnig te noemen. Een deel van de huurmarkt is bijvoorbeeld voorbehouden voor huishoudens met een vrij hoog inkomen. Ook jonge gezinnen vindt men vaak eerst terug op de huurmarkt in afwachting van de aankoop van een eigen woning. Niettegenstaande kan het huren van een woning wel wijzen op het financiële onvermogen om een eigen woning te verwerven. De resultaten van de EU-SILC-enquête van 2019 tonen bijvoorbeeld duidelijk aan dat huurders (32,3%) vaker dan eigenaars (8,2%) een inkomen hebben dat onder de armoederisicodrempel ligt (Statbel, 2020). De keuze voor de leeftijdscategorie 35 t.e.m. 79 jaar vloeit voort uit de analyse van het aandeel huurders naar leeftijd. Enerzijds zien we een opmerkelijke daling vanaf de leeftijd van 35 jaar, waaruit we kunnen afleiden dat het hier niet meer om starters op de woningmarkt gaat, maar dat het gezinnen kan betreffen die financieel gedwongen zijn om op de huurmarkt beroep te blijven doen. Anderzijds zien we opnieuw een grotere stijging van het aandeel huurders vanaf de leeftijd van 80 jaar, wat betekent dat dit niet enkel de ouderen zijn die moeten huren uit financiële noodzaak, maar ook ouderen die omwille van andere redenen opnieuw gaan huren (bv. verhuis naar serviceflat of woonzorgcentrum).

Herkomst

Personen niet-EU herkomst	
Omschrijving	Aantal personen met een niet-EU herkomst op de totale bevolking
Bron	Rijksregister op 01/01/2022
Relevantie	Mensen met een buitenlandse herkomst hebben vaak een zwakkere inkomenspositie en bijgevolg ook een verhoogd armoederisico (Cijfers over integratie, 2011, p. 58 en Jaarboek Armoede en Sociale Uitsluiting, 2019, p. 364). 42% van de personen met een niet-EU herkomst heeft een inkomen dat onder de armoederisicodrempel ligt, tegenover 12% van de personen met een Belgische herkomst. Dit heeft te maken met onder andere de hogere werkloosheidscijfers en het lagere opleidingsniveau van de personen met een niet-EU herkomst. Dit heeft dan opnieuw zijn weerslag in de huisvesting van deze groep mensen: zij vertoeven vaker in de minder goede huur- en koopsegmenten op de woningmarkt, wat leidt tot minder woningkwaliteit en meer verhuisbewegingen (Heylen & Vanderstraeten, 2019, p. 50). Tot slot wijst de studie 'Cijfers over integratie' nog op de mindere toegankelijkheid van de gezondheidszorg voor de groep mensen met een niet-EU herkomst, wat leidt tot een slechtere algemene gezondheid (2011, p. 72-73).

% personen met een niet-EU herkomst 01/01/2022

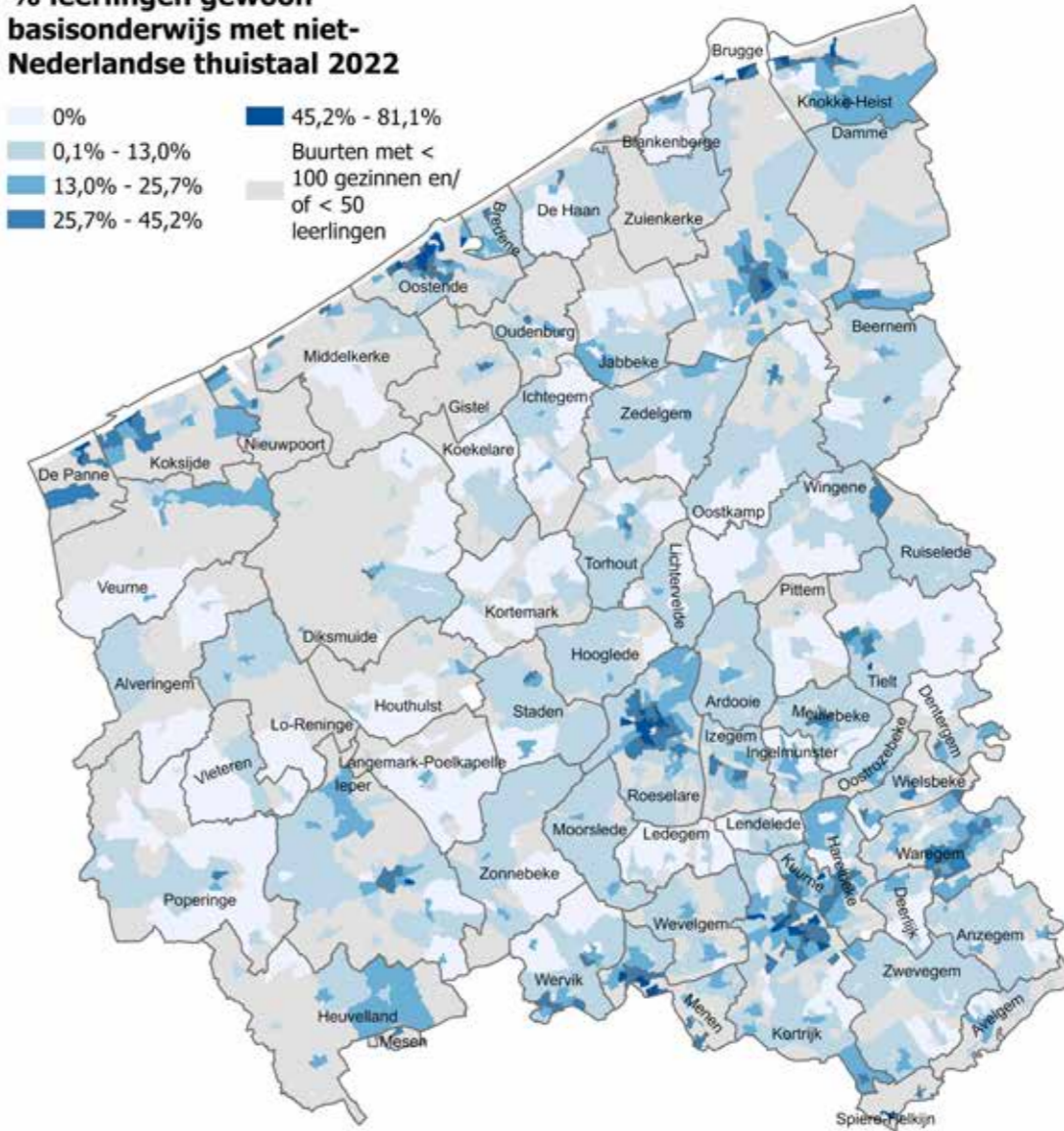

Leerlingen gewoon basisonderwijs met niet-Nederlandse thuistaal

Omschrijving	Aantal leerlingen in het gewoon basisonderwijs die thuis geen Nederlands spreken op het totaal aantal leerlingen in het gewoon basisonderwijs
Bron	Departement Onderwijs, schooljaar 2021-2022
Relevantie	In het Jaarboek Armoede en Sociale Uitsluiting (2018, p. 137) blijkt uit een analyse dat anderstalige leerlingen sterk geconcentreerd zijn onder de meest kansarme leerlingen. Ongeveer 3 op de 10 kansarme leerlingen spreekt een andere taal thuis, terwijl dit bij de kansrijke leerlingen slechts 1 op de 10 leerlingen is. Het spreken van een andere thuistaal dan het Nederlands heeft concrete gevolgen voor het kind op school. Kinderen met een andere thuistaal blijken een grotere kans te hebben om reeds schoolse achterstand opgelopen te hebben op het einde van het kleuteronderwijs en deze achterstand heeft gevolgen voor de rest van hun schoolloopbaan. Een andere thuistaal heeft verder ook nog invloed op de schoolparticipatie en studie-oriëntatie (Cijfers over integratie, 2011, p. 27-29). Bovendien zijn anderstalige ouders heel moeilijk bereikbaar voor de school en kunnen de ouders hun kinderen veel minder ondersteunen door het kennisgebrek van het Nederlands.

% leerlingen gewoon basisonderwijs met niet-Nederlandse thuistaal 2022

- 0%
- 0,1% - 13,0%
- 13,0% - 25,7%
- 25,7% - 45,2%
- 45,2% - 81,1%
- Buurten met < 100 gezinnen en/ of < 50 leerlingen

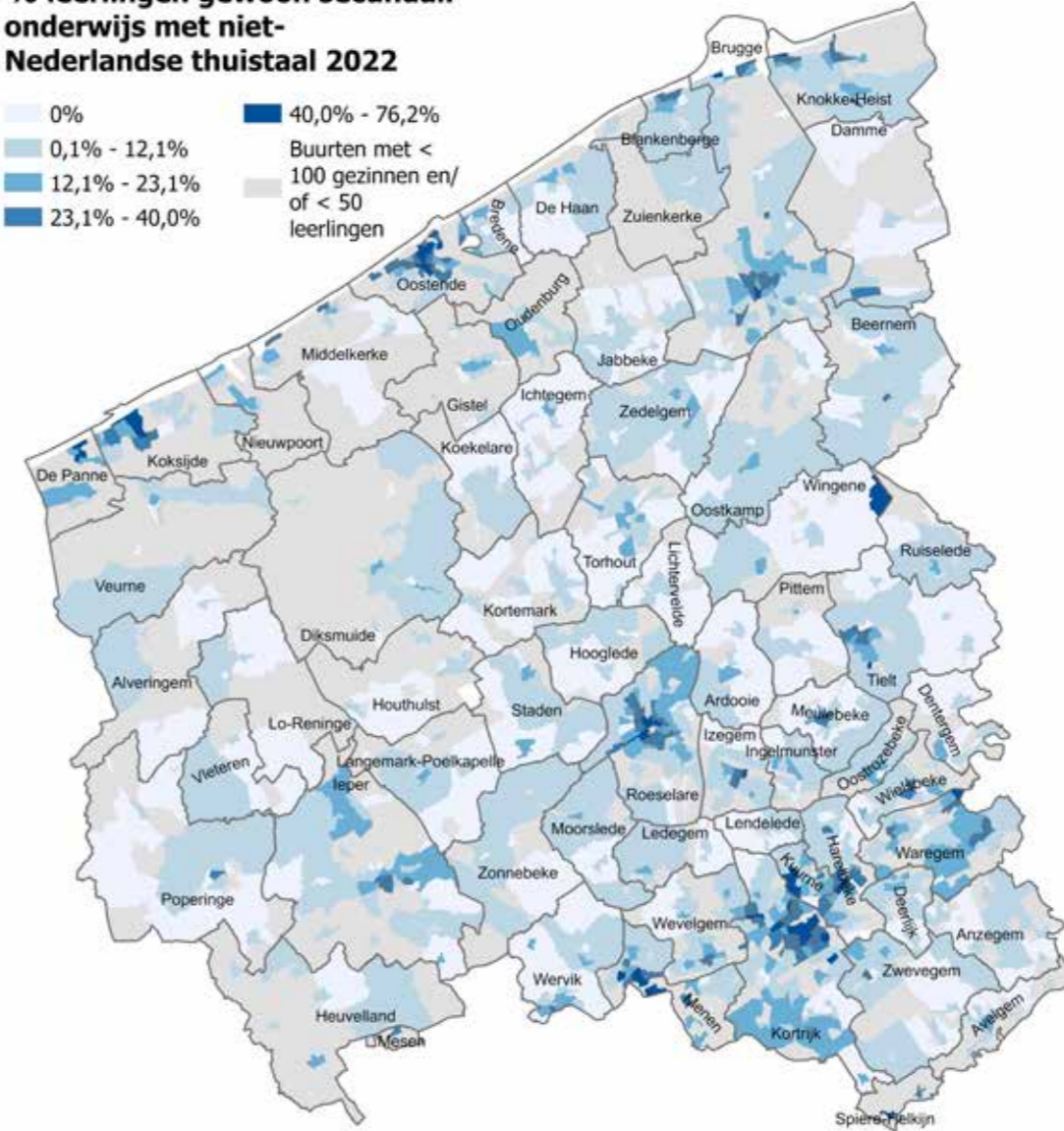
© Steunpunt Data & Analyse 2023

Leerlingen gewoon secundair onderwijs met niet-Nederlandse thuistaal

Omschrijving	Aantal leerlingen in het gewoon secundair onderwijs die thuis geen Nederlands spreken op het totaal aantal leerlingen in het gewoon secundair onderwijs
Bron	Departement Onderwijs, schooljaar 2021-2022
Relevantie	In het Jaarboek Armoede en Sociale Uitsluiting (2018, p. 137) blijkt uit een analyse dat anderstalige leerlingen sterk geconcentreerd zijn onder de meest kansarme leerlingen. Ongeveer 3 op de 10 kansarme leerlingen spreekt een andere taal thuis, terwijl dit bij de kansrijke leerlingen slechts 1 op de 10 leerlingen is. Het spreken van een andere thuistaal dan het Nederlands heeft concrete gevolgen voor het kind op school. Kinderen met een andere thuistaal blijken een grotere kans te hebben om reeds schoolse achterstand opgelopen te hebben op het einde van het kleuteronderwijs en deze achterstand heeft gevolgen voor de rest van hun schoolloopbaan. Een andere thuistaal heeft verder ook nog invloed op de schoolparticipatie en studie-oriëntatie (Cijfers over integratie, 2011, p. 27-29). Bovendien zijn anderstalige ouders heel moeilijk bereikbaar voor de school door de taalbarrière en kunnen de ouders hun kinderen veel minder ondersteunen door het kennisgebrek van het Nederlands.

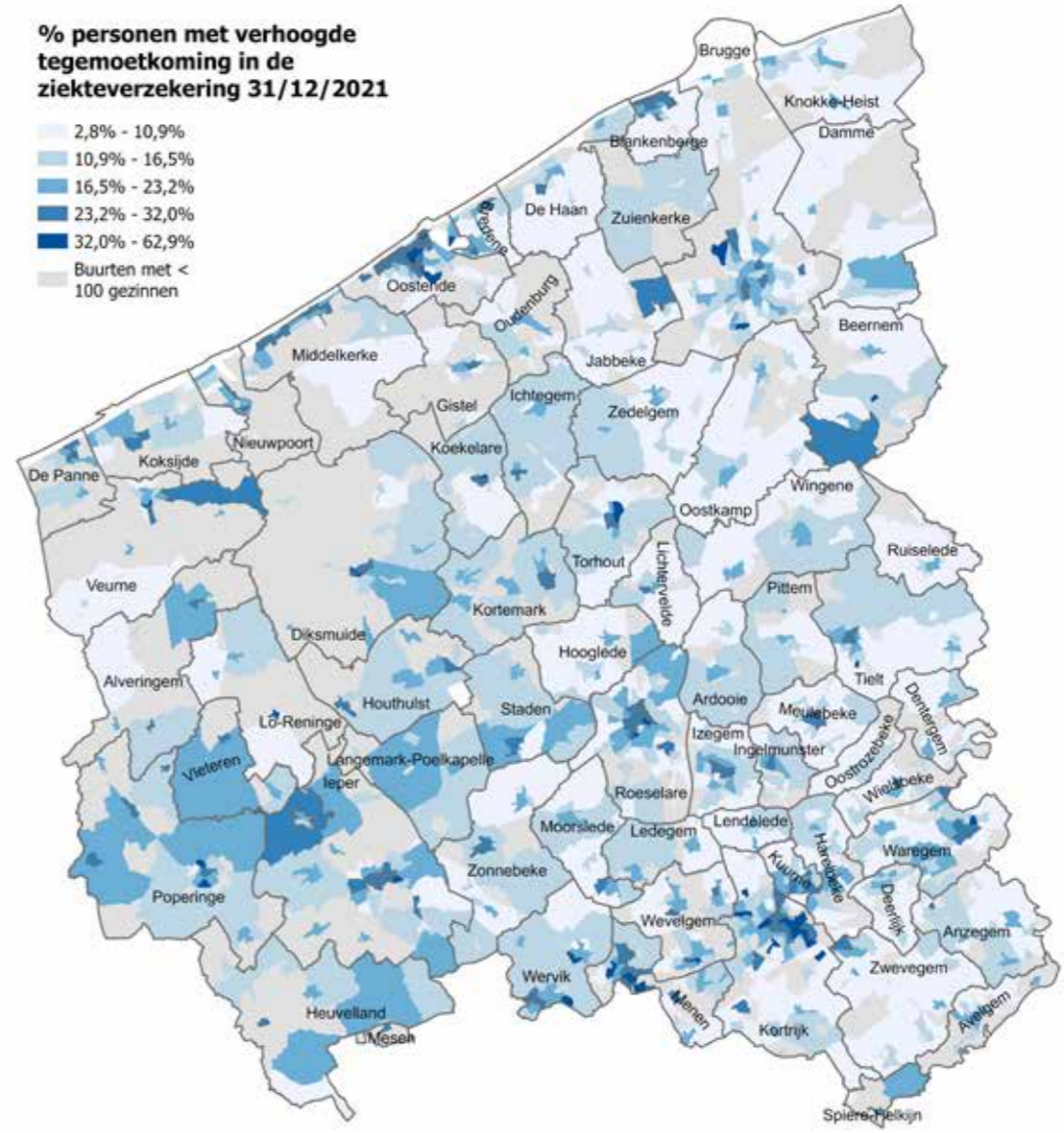
% leerlingen gewoon secundair onderwijs met niet-Nederlandse thuistaal 2022

- 0%
- 0,1% - 12,1%
- 12,1% - 23,1%
- 23,1% - 40,0%
- 40,0% - 76,2%
- Buurten met < 100 gezinnen en/ of < 50 leerlingen

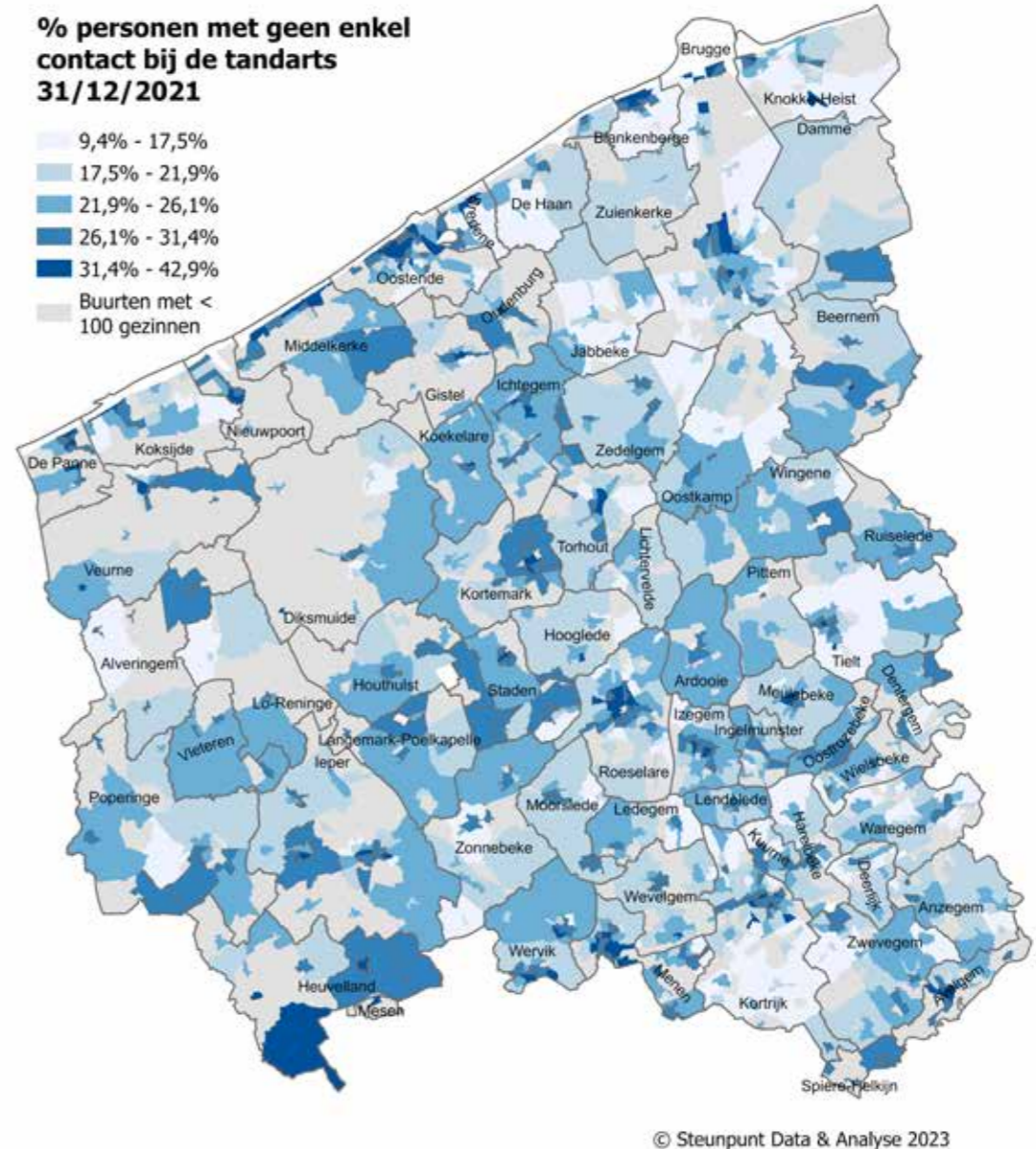
Financiële kwetsbaarheid

Voorkeurregeling ziekteverzekering	
Omschrijving	Aantal rechthebbenden op de verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering op het totaal aantal rechthebbenden
Bron	IMA, 31/12/2021
Relevantie	De personen die recht hebben op de verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering krijgen dit recht omwille van ofwel een uitkering die men krijgt (leefloon, inkomensgarantie voor ouderen, tegemoetkoming voor personen met een handicap) ofwel op basis van het inkomen. Het is duidelijk dat het hier om een kwetsbare groep mensen gaat met preciaire inkomenssituaties. Uit analyse (Guio en Carpentier, 2011, p. 202) blijkt dat de percentages bevolking met een voorkeurregeling in de ziekteverzekering en bevolking onder de armoederisicodrempel heel erg dicht bij elkaar liggen. Bijgevolg concluderen de onderzoekers uit hun studie (p. 212) dat de verhoogde tegemoetkoming een zeer zinvolle indicatie van bestaansonzekerheid is.

© Steunpunt Data & Analyse 2023

Geen tandartsbezoek	
Omschrijving	Aantal rechthebbenden met geen enkel contact bij de tandarts binnen een periode van 3 kalenderjaren op het totaal aantal rechthebbenden
Bron	IMA, 31/12/2021
Relevantie	Kansarmoede uit zich ook op vlak van gezondheid. Wie arm is, heeft het moeilijk om naar de (tand)arts te gaan en stelt die zorg uit omwille van financiële redenen. Kansarmen hebben daardoor een lagere levensverwachting, een slechtere algemene gezondheid en meer chronische aandoeningen (Jaarboek Armoede en Sociale Uitsluiting, 2018, p. 345). Een andere studie duidt op de verregaande gevolgen van het uitstellen van tandzorg. Heel wat kansarmen hebben last van slechte tanden, wat ook leidt tot problemen op andere levensdomeinen, zoals toegang tot werk en sociale contacten (Rapport tandheelkunde, 2011, p. 7).

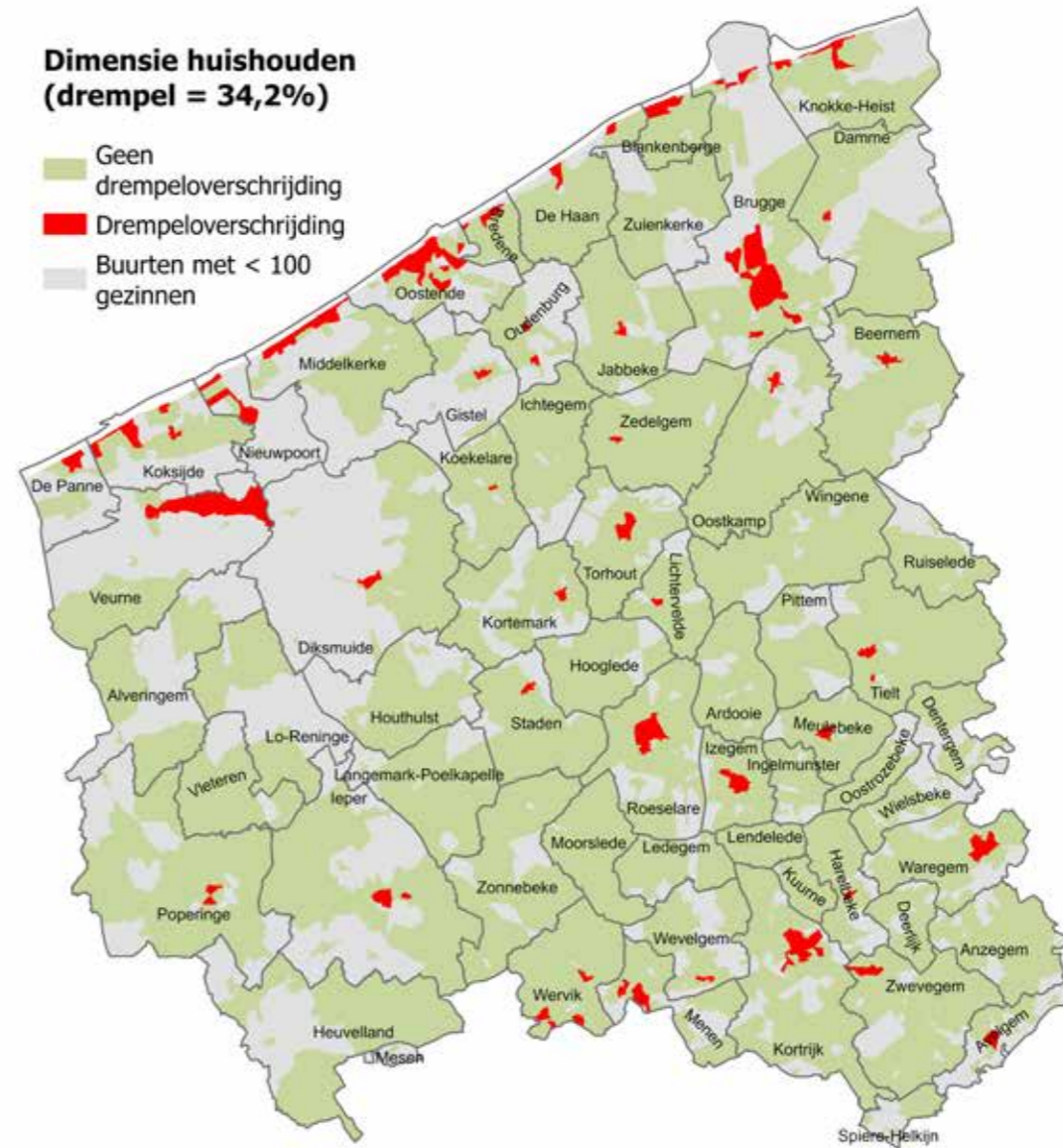
3.1.2. Kansarmoede gemeten aan de hand van 4 dimensies

Voor elke buurt werd op elk van de 4 dimensies (huishouden, herkomst, financiële kwetsbaarheid en gezondheid) een score berekend en daarna werd gekeken hoeveel keer elke buurt de drempelwaarden overschrijdt. Per dimensie wordt een overzicht gegeven van alle buurten die al dan niet de drempelwaarde voor de betreffende dimensie hebben overschreden. De kaart geeft visueel de spreiding van de betreffende buurten weer. In één oogopslag kan men per dimensie vaststellen waar de meest precaire buurten te vinden zijn. Daarnaast biedt de tabel bijkomende informatie over het aantal drempeloverschrijdende buurten per gemeente en overeenkomstig het aantal huishoudens wonend in deze buurten. Tot slot geeft de bijhorende grafiek een beter zicht op de diepte van de problematiek: per gemeente werd de gemiddelde score berekend van alle drempeloverschrijdende buurten. De gemeenten werden vervolgens gerangschikt a.d.h.v. deze gemeentelijk gemiddelde scores: hoe hoger de score, hoe slechter de situatie.

• Huishouden:

Met de indicatoren alleenstaanden, eenoudergezinnen en huurders 35-79 jaar werd een dimensie huishouden gemaakt. De drempelwaarde voor deze dimensie bedraagt 34,2%. Dit betekent dat 15% van alle buurten (met minstens 100 gezinnen) een gemiddeld percentage op deze 3 indicatoren heeft dat hoger is dan 34,2%.

De volgende kaart toont de buurten die de drempel voor huishouden overschrijden. Het betreft 198 buurten, gespreid over 38 gemeenten. In West-Vlaanderen wonen 129 695 gezinnen in een buurt die de drempelwaarde voor de dimensie huishouden overstijgt. Dit is goed voor 23,9% van alle gezinnen.

De volgende tabel toont de verdeling van de buurten over de provincie.

23,9% van de West-Vlaamse gezinnen woont in een buurt waar de drempelwaarde voor huishouden wordt overschreden. Gemeenten met een grotere concentratie aan gezinnen binnen deze buurten zijn (13 van de 38 gemeenten): Nieuwpoort (71,2%), Oostende (69,4%), Blankenberge (65,9%), Middelkerke (52,9%), Knokke-Heist (49,3%), De Panne (48,9%), Veurne (42,2%), Koksijde (38,2%), De Haan (32,3%), Brugge (30,0%), Kortrijk (27,3%), Roeselare (27,2%) en Avelgem (25,4%).

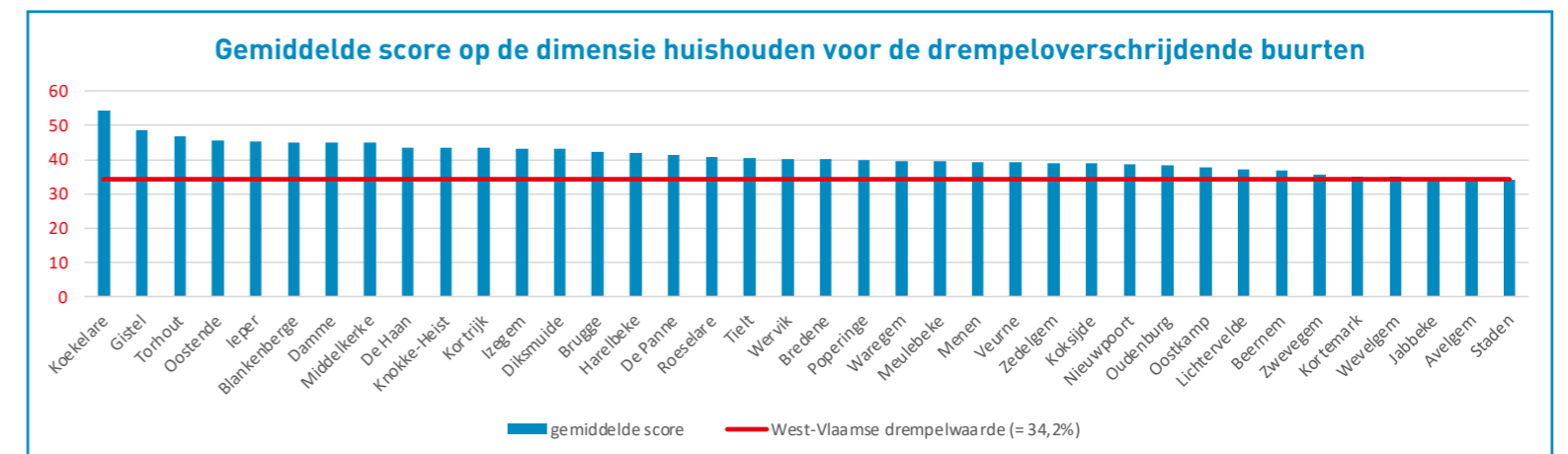
Opvallend is dat alle kustgemeenten, met uitzondering van Bredene, boven het provinciaal gemiddelde scoren. Verder zien we nog de grotere gemeenten eruit springen met buurten die de drempelwaarde voor huishouden overschrijden (Brugge, Kortrijk en Roeselare).

Gemeente	Aantal buurten	Aantal huishoudens	% t.o.v. het aantal huishoudens in de gemeente
Avelgem	1	1 137	25,4
Beernem	1	793	11,8
Blankenberge	7	7 125	65,9
Bredene	3	1 776	21,2
Brugge	24	16 591	30,0
Damme	1	146	3,1
De Haan	4	2 121	32,3
De Panne	5	2 798	48,9
Diksmuide	3	1 592	21,6
Gistel	1	1 144	22,1
Harelbeke	1	886	6,9
Ieper	5	3 383	21,4
Izegem	4	2 004	15,7
Jabbeke	1	446	7,4
Knokke-Heist	11	8 327	49,3
Koekelare	1	343	8,9
Koksijde	6	4 423	38,2
Kortemark	1	452	8,4
Kortrijk	15	9 327	27,3
Lichtervelde	1	427	11,3
Menen	7	3 447	23,4
Meulebeke	1	1 071	22,5
Middelkerke	10	5 433	52,9
Nieuwpoort	8	4 388	71,2
Oostende	33	25 385	69,4

Gemeente	Aantal buurten	Aantal huishoudens	% t.o.v. het aantal huishoudens in de gemeente
Oostkamp	1	1 164	11,5
Oudenburg	2	822	19,2
Poperinge	2	1 112	13,0
Roeselare	12	7 753	27,2
Staden	1	464	9,8
Tielt	4	1 606	18,0
Torhout	4	2 031	22,4
Veurne	5	2 338	42,2
Waregem	3	3 275	19,2
Wervik	4	1 771	21,9
Wevelgem	2	470	3,5
Zedelgem	1	430	4,4
Zwevegem	2	1 494	14,0
West-Vlaanderen	198	129 695	23,9

Onderstaande grafiek geeft per gemeente de gemiddelde score weer op de dimensie huishouden en dit voor alle buurten die de drempelwaarde voor huishouden overstijgen binnen deze gemeente.

De grafiek kan als volgt geïnterpreteerd worden: hoe hoger de score, hoe 'slechter' de situatie gemiddeld genomen binnen de betreffende buurten is.

De volgende tabel toont de verdeling van de buurten over de provincie.

Gemeente	Aantal buurten	Aantal huishoudens	% t.o.v. het aantal huishoudens in de gemeente	Aantal leerlingen	% t.o.v. het aantal leerlingen in de gemeente
Beernem	1	152	2,3	67	2,5
Blankenberge	2	3 500	32,4	512	21,1
Bredene	1	1 107	13,2	199	6,7
Brugge	17	11 652	21,1	2 509	14,0
Damme	1	706	14,9	355	19,1
De Panne	4	2 658	46,5	470	33,1
Harelbeke	9	5 850	45,6	2 219	43,9
Ieper	6	3 939	24,9	1 072	18,6
Izegem	2	1 433	11,2	447	9,1
Knokke-Heist	11	7 786	46,1	1 268	40,5
Koksijde	4	3 495	30,2	543	26,9
Kortrijk	35	16 787	49,2	6 454	47,0
Kuurne	2	598	10,1	354	14,0
Menen	12	5 333	36,2	2 468	40,4
Mesen	1	399	86,4	151	79,1
Meulebeke	1	1 071	22,5	336	18,9
Middelkerke	2	2 059	20,1	124	5,6
Oostende	28	22 393	61,2	6 207	59,1
Poperinge	1	702	8,2	185	5,3
Roeselare	21	12 014	42,2	3 996	35,2
Spiere-Helkijn	2	464	53,0	155	60,1
Tielt	4	1 678	18,8	577	16,7
Torhout	1	838	9,2	131	3,7
Waregem	4	2 889	17,0	844	13,1
Wervik	2	678	8,4	295	8,5
Wielsbeke	1	597	14,8	287	14,9
Wingene	1	106	1,7	102	3,8
West-Vlaanderen	176	110 884	20,4	32 327	16,4

20,4% van de West-Vlaamse gezinnen en 16,4% van de West-Vlaamse leerlingen woont in een buurt waar de drempelwaarde voor herkomst wordt overschreden.

Gemeenten met een grotere concentratie aan gezinnen binnen deze buurten zijn (14 van de 27 gemeenten): Mesen (86,4%), Oostende (61,2%), Spiere-Helkijn (53,0%), Kortrijk (49,2%), De Panne (46,5%), Knokke-Heist (46,1%), Harelbeke (45,6%), Roeselare (42,2%), Menen (36,2%), Blankenberge (32,4%), Koksijde (30,2%), Ieper (24,9%), Meulebeke (22,5%), en Brugge (21,1%).

Mesen staat hier bovenaan het lijstje met maar liefst 86,4% van de huishoudens dat in de buurt woont met een drempeloverschrijding voor herkomst. Dit heeft een logische verklaring, namelijk het feit dat Mesen een kleine gemeente is (totaal van 462 huishoudens in 2022), bestaande uit drie statistische sectoren. Er is slechts 1 sector opgenomen in de analyse, die ook het overgrote deel van de huishoudens van Mesen (399 huishoudens) huisvest. Als deze buurt een drempelwaarde overschrijdt voor een dimensie, woont bijgevolg ook de grote meerderheid van de huishoudens van Mesen in een drempeloverschrijdende buurt. Dit is belangrijk om in het achterhoofd te houden bij de rest van de analyse.

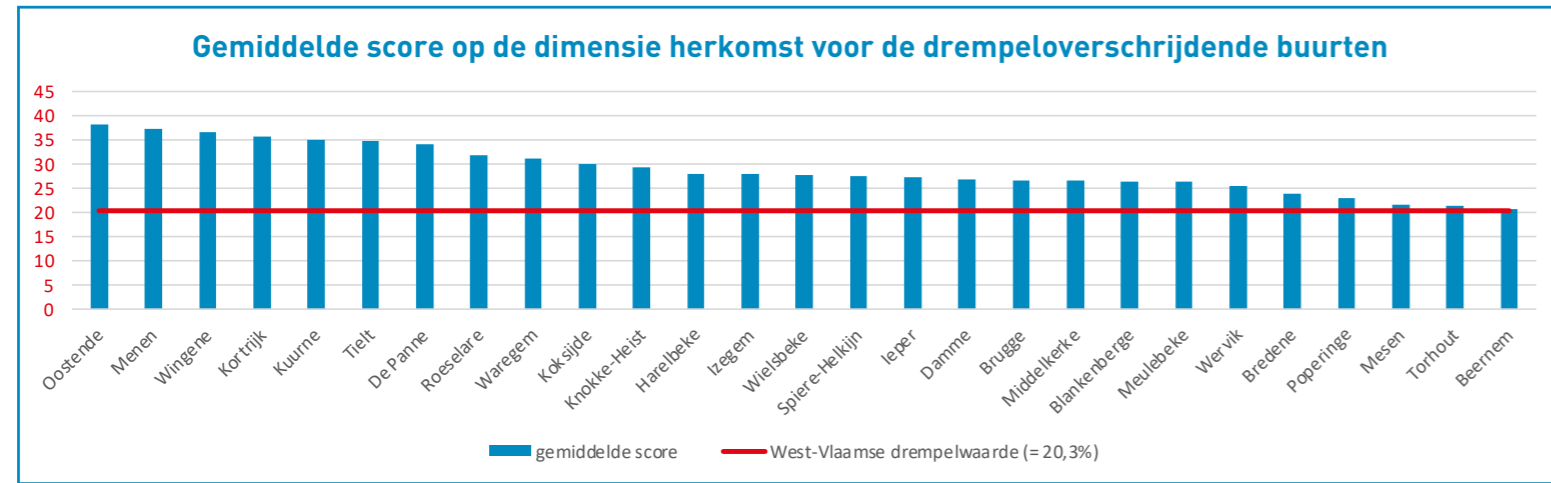
Daarnaast zien we in het lijstje hierboven 5 kustgemeenten die boven het provinciaal gemiddelde scoren. De grotere steden, Brugge, Kortrijk en Roeselare, scoren eveneens boven het provinciaal gemiddelde, alsook veel gemeenten uit Zuid-West-Vlaanderen. In enkele gemeenten met rood gekleurde buurten, zoals De Panne, Menen en Wervik zou de nabijheid van Frankrijk een rol kunnen spelen. Dit geldt eveneens voor de gemeenten Mesen en Spiere-Helkijn die bovendien faciliteitengemeenten zijn. In deze gemeenten is er een verhoogd aandeel Franssprekenden. De buurten in deze gemeenten gaan dan wat sneller hogere percentages hebben op de dimensie herkomst, vandaar het belang van de indicator niet-EU herkomst in de dimensie, om hier een tegengewicht aan te geven. Op de kaart op pag. 19 is duidelijk te zien dat ook de aandelen personen met een niet-EU herkomst hoog zijn in het zuiden van de provincie. Wanneer we kijken naar de buurten in deze gemeenten die de drempelwaarde voor de dimensie herkomst overschrijden, zien we dat deze buurten op de drie indicatoren van de dimensie hoog scoren en niet enkel op de indicatoren die peilen naar de thuistaal.

Gemeenten met een grotere concentratie aan leerlingen binnen deze buurten zijn: Mesen (79,1%), Spiere-Helkijn (60,1%), Oostende (59,1%), Kortrijk (47,0%), Harelbeke (43,9%), Knokke-Heist (40,5%), Menen (40,4%), Roeselare (35,2%), De Panne (33,1%), Koksijde (26,9%), Blankenberge (21,1%), Damme (19,1%), Meulebeke (18,9%), Ieper (18,6%) en Tielt (16,7%).

De lijst met de gemeenten met een hogere concentratie aan leerlingen bevat 5 kustgemeenten, alsook een aantal gemeenten uit Zuid-West-Vlaanderen.

Onderstaande grafiek geeft per gemeente de gemiddelde score weer op de dimensie herkomst en dit voor alle buurten die de drempelwaarde voor herkomst overstijgen binnen deze gemeente.

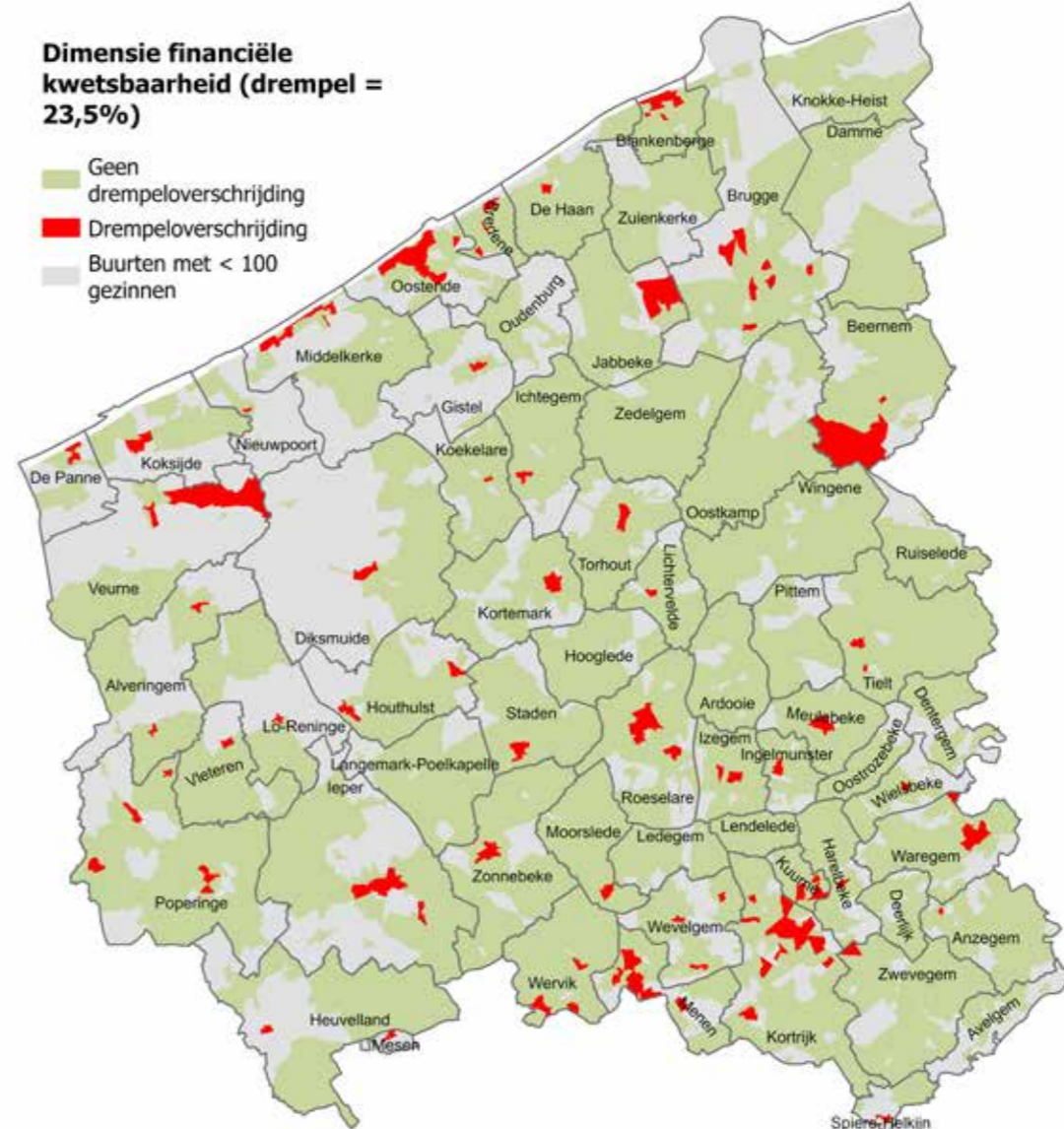
De grafiek kan als volgt geïnterpreteerd worden: hoe hoger de score, hoe 'slechter' de situatie gemiddeld genomen binnen de betreffende buurten is.

Van de 27 gemeenten die minstens 1 buurt hebben waar de drempelwaarde voor herkomst (20,3%) wordt overstegen, zien we de volgende top 5 in de scores op herkomst: Oostende (38,1%), Menen (37,4%), Wingene (36,5%), Kortrijk (35,7%), en Kuurne (35,0%). Deze gemeenten hebben m.a.w. de meest kwetsbare buurten wat de dimensie herkomst betreft. Kortrijk, Oostende en Menen zijn bovendien gemeenten waar er binnen de betreffende kwetsbare buurten een grotere concentratie gezinnen en leerlingen woont dan gemiddeld genomen voor West-Vlaanderen.

• Financiële kwetsbaarheid:

Voor het creëren van de derde dimensie financiële kwetsbaarheid werd maar 1 indicator gebruikt, namelijk personen met een voorkeurregeling in de ziekteverzekering. De drempelwaarde voor deze dimensie bedraagt 23,5%. Dit betekent dat 15% van alle buurten (met minstens 100 gezinnen) meer dan 23,5% personen met een verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering telt. De volgende kaart toont de buurten die de drempel voor financiële kwetsbaarheid overschrijden. Het betreft 197 buurten, gespreid over 46 gemeenten. In West-Vlaanderen wonen gemiddeld 108 366 huishoudens in een buurt die de drempelwaarde voor de dimensie financiële kwetsbaarheid overstijgt. Dit is goed voor 20,0% van alle gezinnen.

De volgende tabel toont de verdeling van de buurten over de provincie.

Gemeente	Aantal buurten	Aantal huishoudens	% t.o.v. het aantal huishoudens in de gemeente
Alveringem	2	470	22,9
Anzegem	1	204	3,2
Beernem	2	355	5,3
Blankenberge	9	7 397	68,5
Bredene	3	803	9,6
Brugge	9	4 649	8,4
De Haan	1	214	3,3
De Panne	3	2 192	38,3
Diksmuide	4	1 760	23,9
Gistel	1	1 144	22,1
Harelbeke	1	886	6,9
Heuvelland	1	151	4,4
Houthulst	2	881	20,9
Ichtegem	1	428	7,1
Ieper	10	6 046	38,3
Ingelmunster	1	844	17,4
Izegem	3	1 795	14,1
Jabbeke	1	268	4,5
Koekelare	1	343	8,9
Koksijde	2	1 135	9,8
Kortemark	2	1 095	20,4
Kortrijk	28	12 637	37,0
Kuurne	3	2 000	33,6
Lichtervelde	1	427	11,3
Lo-Reninge	1	163	12,8
Menen	15	6 379	43,3
Mesen	1	399	86,4
Meulebeke	2	1 386	29,2

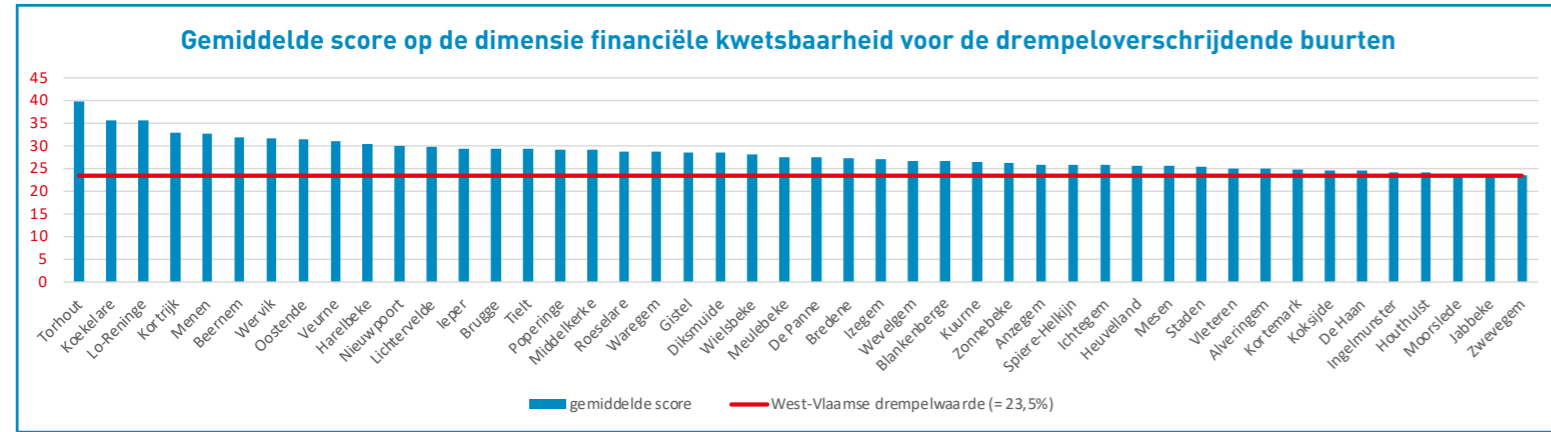
Gemeente	Aantal buurten	Aantal huishoudens	% t.o.v. het aantal huishoudens in de gemeente
Middelkerke	7	3 850	37,5
Moorslede	1	641	13,4
Nieuwpoort	1	362	5,9
Oostende	30	23 866	65,2
Poperinge	6	2 360	27,5
Roeselare	12	8 458	29,7
Spiere-Helkijn	1	219	25,0
Staden	1	644	13,6
Tielt	3	1 249	14,0
Torhout	3	1 160	12,8
Veurne	3	783	14,1
Vleteren	1	247	16,9
Waregem	4	3 450	20,3
Wervik	5	2 038	25,3
Wevelgem	4	1 072	7,9
Wielsbeke	1	192	4,8
Zonnebeke	2	882	16,9
Zwevegem	1	442	4,2
West-Vlaanderen	197	108 366	20,0

In West-Vlaanderen woont 20,0% van de huishoudens in een buurt waar de drempelwaarde voor financiële kwetsbaarheid wordt overschreden. Gemeenten met een grotere concentratie aan huishoudens binnen deze buurten zijn (19 van de 46 gemeenten): Mesen (86,4%), Blankenberge (68,5%), Oostende (65,2%), Menen (43,3%), De Panne (38,3%), Ieper (38,3%), Middelkerke (37,5%), Kortrijk (37,0%), Kuurne (33,6%), Roeselare (29,7%), Meulebeke (29,2%), Poperinge (27,5%), Wervik (25,3%), Spiere-Helkijn (25,0%), Diksmuide (23,9%), Alveringem (22,9%), Gistel (22,1%), Houthulst (20,9%), Kortemark (20,4%) en Waregem (20,3%). Dezelfde opmerking geldt hier voor Mesen als op pag. 35.

Voor de dimensie financiële kwetsbaarheid zien we dat de rode buurten meer verspreid zijn over de provincie. In elke kustgemeente is er een rode buurt te zien, met uitzondering van Knokke-Heist, alsook in de grotere steden Brugge, Roeselare, Kortrijk en Ieper. Verder zien we ook in de Westhoek en in Midden- en Zuid-West-Vlaanderen buurten rood gekleurd.

Onderstaande grafiek geeft per gemeente de gemiddelde score weer op de dimensie financiële kwetsbaarheid (= gemiddeld aandeel personen met een verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering) en dit voor alle buurten die de drempelwaarde voor financiële kwetsbaarheid overstijgen binnen deze gemeente.

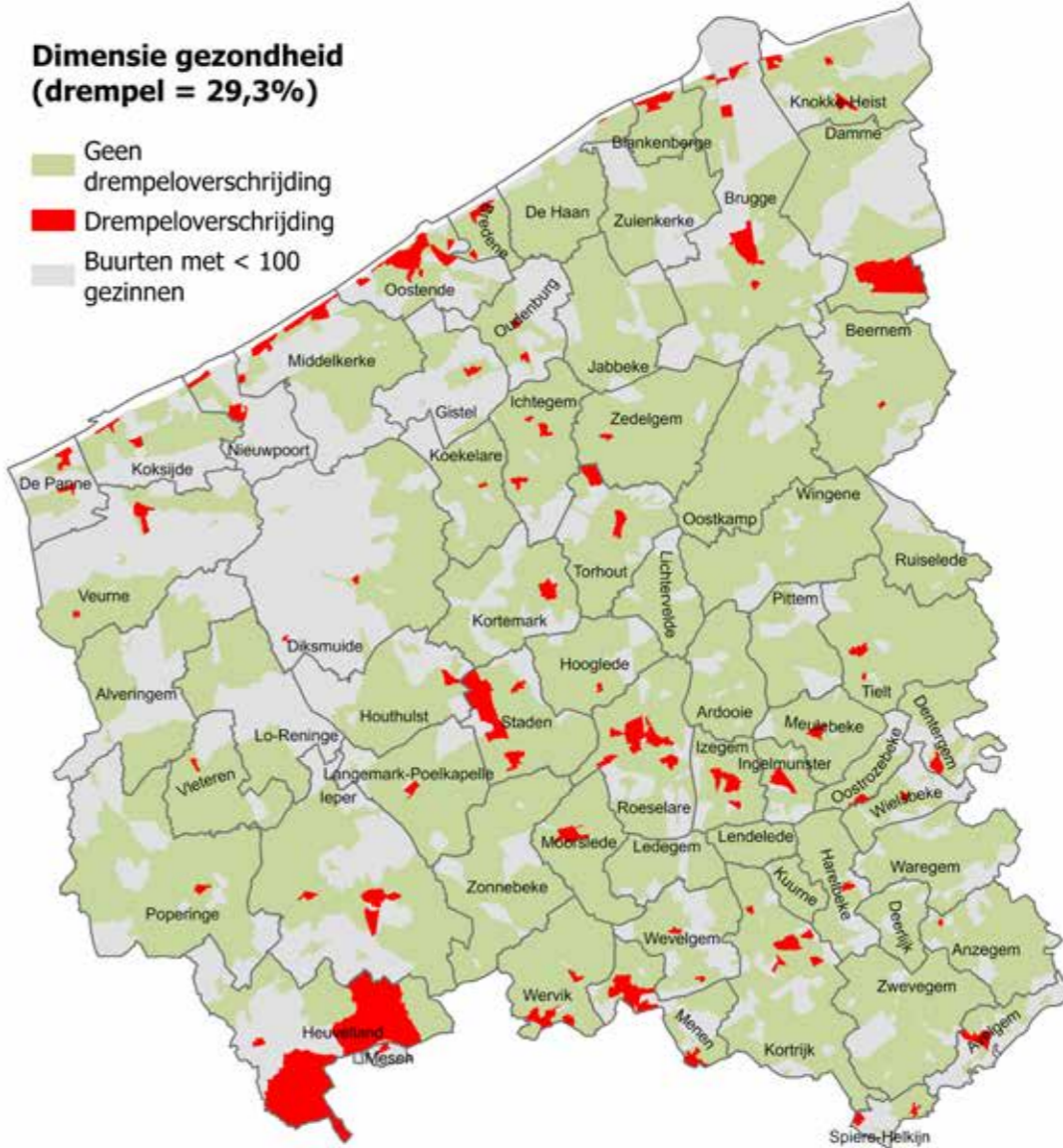
De grafiek kan als volgt geïnterpreteerd worden: hoe hoger de score, hoe 'slechter' de situatie gemiddeld genomen binnen de betreffende buurten is.

Van de 46 gemeenten die minstens 1 buurt hebben waar de drempelwaarde voor financiële kwetsbaarheid (23,5%) wordt overstegen, zien we de volgende top 5 in de scores op de dimensie: Torhout (39,8%), Koekelare (35,6%), Lo-Reninge (35,5%), Kortrijk (32,9%) en Menen (32,8%). Deze gemeenten hebben m.a.w. de meest kwetsbare buurten wat de dimensie financiële kwetsbaarheid betreft; of met andere woorden de hoogste aandelen personen met een voorkeurregeling in de ziekteverzekering.

• **Gezondheid:**

Bij de dimensie gezondheid gebruiken we eveneens slechts 1 indicator, namelijk geen tandartsbezoek. De drempelwaarde voor deze dimensie bedraagt 29,3%. Dit betekent dat 15% van alle buurten (met minstens 100 gezinnen) meer dan 29,3% mensen telt die in de afgelopen 3 jaren geen enkel contact hadden met een tandarts. De volgende kaart toont de buurten die de drempel voor gezondheid overschrijden. Het betreft 195 buurten, gespreid over 47 gemeenten. In West-Vlaanderen wonen gemiddeld 104 792 gezinnen in een buurt die de drempelwaarde voor de dimensie gezondheid overstijgt. Dit is goed voor 19,3% van alle gezinnen.

De spreiding van de rood gekleurde buurten is verdeeld over gans de provincie. Niet enkel de kustgemeenten en de grote steden hebben buurten die de drempelwaarde voor de dimensie gezondheid overschrijden. Ook heel wat kleine gemeenten hebben rode buurten.

De volgende tabel toont de verdeling van de buurten over de provincie.

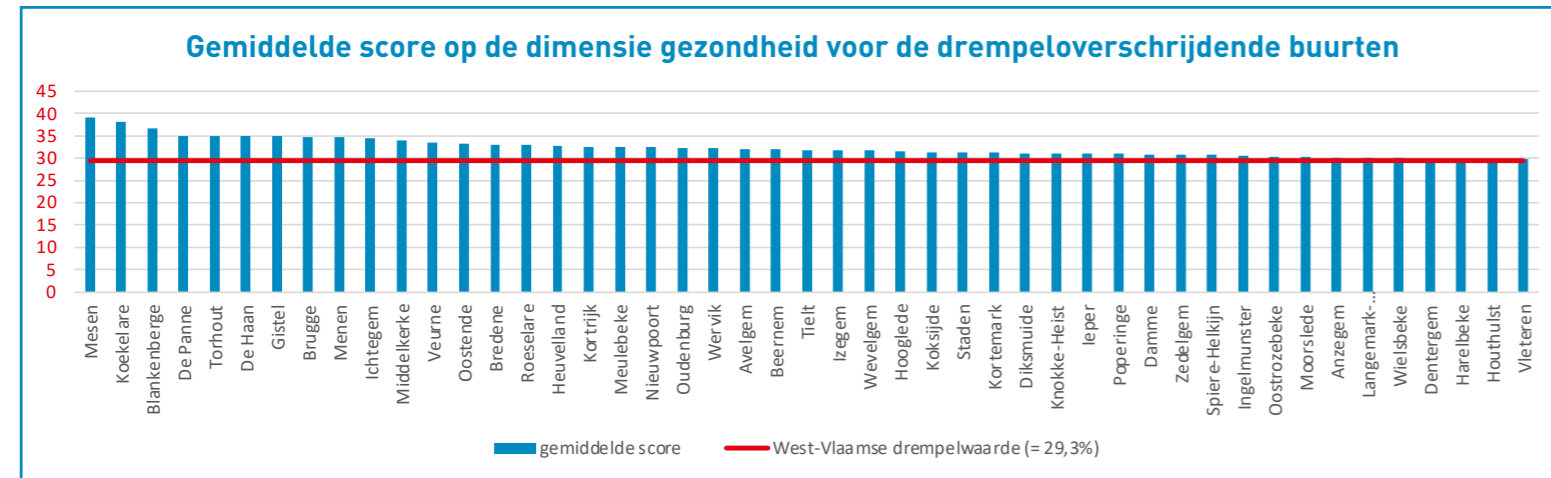
Gemeente	Aantal buurten	Aantal huishoudens	% t.o.v. het aantal huishoudens in de gemeente
Anzegem	1	204	3,2
Avelgem	2	1 463	32,7
Beernem	1	152	2,3
Blankenberge	6	6 505	60,2
Bredene	3	1 789	21,4
Brugge	8	3 778	6,8
Damme	1	136	2,9
De Haan	1	277	4,2
De Panne	5	2 515	44,0
Dentergem	1	629	17,9
Diksmuide	2	557	7,5
Gistel	1	1 144	22,1
Harelbeke	1	524	4,1
Heuvelland	6	1 427	41,9
Hooglede	1	231	5,6
Houthulst	1	497	11,8
Ichtegem	3	1 011	16,9
Ieper	8	4 092	25,9
Ingelmunster	2	1 507	31,1
Izegem	5	2 518	19,7
Knokke-Heist	7	4 147	24,5
Koekelare	1	343	8,9
Koksijde	2	1 471	12,7
Kortemark	2	1 095	20,4
Kortrijk	11	5 138	15,1

Gemeente	Aantal buurten	Aantal huishoudens	% t.o.v. het aantal huishoudens in de gemeente
Langemark-Poelkapelle	1	432	13,0
Menen	17	6 795	46,1
Mesen	1	399	86,4
Meulebeke	1	1 071	22,5
Middelkerke	9	5 371	52,3
Moorslede	2	1 139	23,8
Nieuwpoort	5	3 660	59,4
Oostende	28	21 350	58,3
Oostrozebeke	1	114	3,4
Oudenburg	2	822	19,2
Poperinge	1	702	8,2
Roeselare	15	9 011	31,6
Spiere-Helkijn	2	384	43,8
Staden	3	1 268	26,8
Tielt	4	1 606	18,0
Torhout	4	1 282	14,1
Veurne	5	1 918	34,6
Vleteren	1	161	11,0
Wervik	7	2 974	36,8
Wevelgem	2	561	4,1
Wielsbeke	1	192	4,8
Zedelgem	1	430	4,4
West-Vlaanderen	195	104 792	19,3

In West-Vlaanderen woont 19,3% van de huishoudens in een buurt waar de drempelwaarde voor gezondheid wordt overschreden. Gemeenten met een grotere concentratie aan huishoudens binnen deze buurten zijn (23 van de 47 gemeenten): Mesen (86,4%), Blankenberge (60,2%), Nieuwpoort (59,4%), Oostende (58,3%), Middelkerke (52,3%), Menen (46,1%), De Panne (44,0%), Spiere-Helkijn (43,8%), Heuvelland (41,9%), Wervik (36,8%), Veurne (34,6%), Avelgem (32,7%), Roeselare (31,6%), Ingelmunster (31,1%), Staden (26,8%), Ieper (25,9%), Knokke-Heist (24,5%), Moorslede (23,8%), Meulebeke (22,5%), Gistel (22,1%), Bredene (21,4%), Kortemark (20,4%) en Izegem (19,7%). Dezelfde opmerking geldt hier voor Mesen als op pag. 35.

Onderstaande grafiek geeft per gemeente het gemiddeld aandeel personen dat in de afgelopen 3 jaar geen enkel contact had met een tandarts (= dimensie gezondheid) en dit voor alle buurten die de drempelwaarde voor gezondheid overstijgen binnen deze gemeente.

De grafiek kan als volgt geïnterpreteerd worden: hoe hoger de score, hoe 'slechter' de situatie gemiddeld genomen binnen de betreffende buurten is.

Van de 47 gemeenten die minstens 1 buurt hebben waar de drempelwaarde voor gezondheid (29,3%) wordt overstegen, zien we de volgende top 5 in de scores op de indicator geen tandartsbezoek: Mesen (39,1%), Koekelare (38,1%), Blankenberge (36,6%), De Panne (35,0%) en Torhout (35,0%). Deze gemeenten hebben m.a.w. de meest kwetsbare buurten wat de dimensie gezondheid betreft.

• Samenvatting:

Onderstaande tabel toont ons de samenvatting van de 4 dimensies waarbij we de drempelwaarde bekijken, het aantal buurten dat een drempeloverschrijding voor die dimensie kent en over hoeveel gemeenten die buurten gespreid zijn, en tot slot hoeveel huishoudens er wonen in deze buurten met een drempeloverschrijding en de verhouding hiervan tot het totaal aantal huishoudens in de provincie.

	DIMENSIE Huishouden	DIMENSIE Herkomst	DIMENSIE Financiële kwetsbaarheid	DIMENSIE Gezondheid
Drempelwaarde	34,2%	20,3%	23,5%	29,3%
Aantal buurten	198	176	197	195
Aantal gemeenten	38	27	46	47
Aantal huishoudens	129 695	110 884	108 366	104 792
Aandeel huishoudens	23,9%	20,4%	20,0%	19,3%

We kunnen concluderen dat de buurten die een drempeloverschrijding kennen op de dimensie financiële kwetsbaarheid of gezondheid meer verspreid zijn over de provincie dan de buurten met een drempeloverschrijding op de dimensies huishouden of herkomst. Dit leiden we af uit het grotere aantal gemeenten met buurten met een drempeloverschrijding. Dit was ook reeds duidelijk op de kaarten.

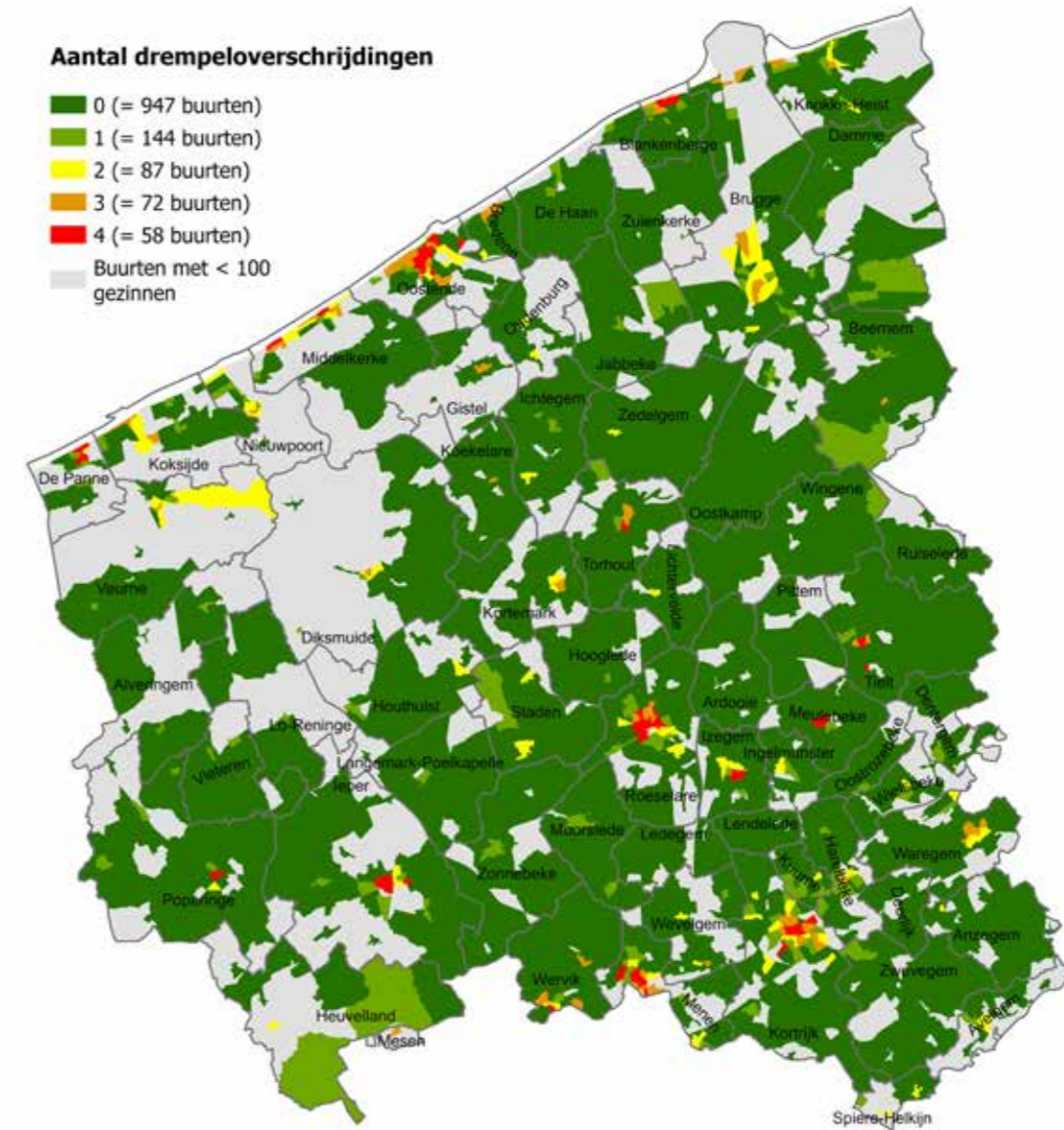
Daarnaast zien we dat het hoogste aandeel huishoudens dat in een buurt woont met een drempeloverschrijding op een dimensie zich voordoet voor de dimensie huishouden, wat ons vertelt dat deze drempeloverschrijdende buurten dichter bevolkt zijn dan de buurten die een drempeloverschrijding kennen voor een andere dimensie.

3.1.3. Kansarmoede: een cumulatie van factoren

Van elke in de analyse weerhouden buurt werd berekend hoeveel keer zij de drempelwaarden overschreed. Aangezien er een beoordeling gebeurde op 4 dimensies, kon een buurt dus een score krijgen variërend van 0 tot en met 4. Buurten die op 3 of 4 dimensies de drempelwaarden overschrijden worden als kansarm beschouwd. Buurten die 0, 1 of 2 keer een drempeloverschrijding kennen, worden als niet-kansarm beschouwd. Let wel, dit impliceert niet dat deze buurten geen aandachtsbuurten kunnen zijn indien er bijvoorbeeld eerder thematisch wordt gewerkt. Zo kan een buurt bijvoorbeeld laag scoren op de dimensies huishouden, herkomst en financiële kwetsbaarheid, maar wel boven de drempelwaarde scoren voor de dimensie gezondheid. Hiervoor wordt verwezen naar het vorige stuk (3.1.2. Kansarmoede gemeten aan de hand van 4 dimensies) waar er kaarten en tabellen aangereikt worden per dimensie.

Nog even herhalen dat het oplichten van een buurt als zijnde kansarm niet per definitie betekent dat alle inwoners van deze buurt zich in een kansarmoedesituatie bevinden of dat de situatie als dusdanig wordt beleefd. Wat wel zeker is, is dat er binnen deze betreffende buurten meerdere risicofactoren aanwezig zijn die de kans op kwetsbaarheid verhogen.

Een tweede opmerking die in acht genomen moet worden, betreft de oppervlakte van de buurten. Op de kaarten kan duidelijk gezien worden dat de buurten in het centrum van de steden of de dorpskernen veel kleiner in oppervlakte zijn dan buurten gelegen in landelijke gebieden. Wat de inkleuring van de kaarten betreft, dient men dus indachtig te zijn dat een grote ingekleurde vlek niet op een grotere mate van kansarmoede duidt dan een kleine ingekleurde vlek. De grotere, vaak meer landelijke gebieden, kunnen bijvoorbeeld juist minder dicht bevolkt zijn.

Aantal drempel-overschrijdingen	Aantal buurten	Huishoudens	% Huishoudens	Inwoners	% Inwoners
0	947	325.999	60,1	765.612	63,2
1	144	61.785	11,4	132.356	10,9
2	87	44.250	8,2	88.985	7,3
3	72	41.592	7,7	79.534	6,6
4	58	44.669	8,2	83.415	6,9
West-Vlaanderen	1.308	518.295	95,5	1.149.902	94,9

Er zijn 130 buurten die aan de hand van de gebruikte methode als kansarm naar voor komen. Dit komt neer op 9,9% van het aantal beschouwde buurten. In deze 130 kansarme buurten wonen samen 86 261 gezinnen. Dit is 15,9% van de West-Vlaamse gezinnen. In bevolkingsaantallen zijn dit 162 949 personen of 13,5% van de West-Vlamingen.

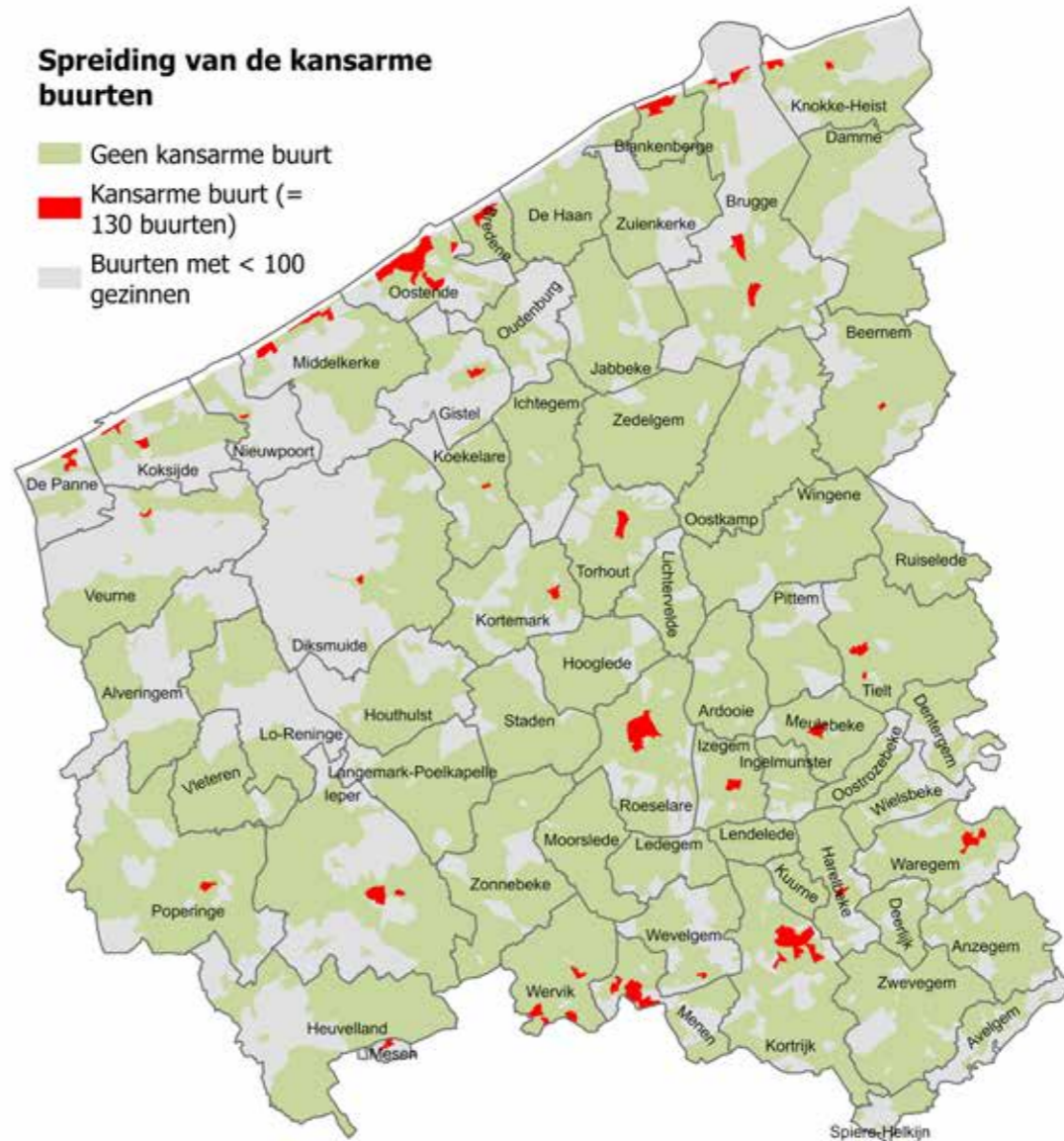
58 buurten komen er als bijzonder kwetsbaar uit: daar worden de drempelwaarden voor de vier dimensies overschreden. Samengeteld wonen er 44 669 gezinnen of 83 415 inwoners in deze buurten. Bijgevolg woont 8,2% van de gezinnen en 6,9% van de inwoners in een kansarme buurt die op de 4 dimensies kwetsbaar is.

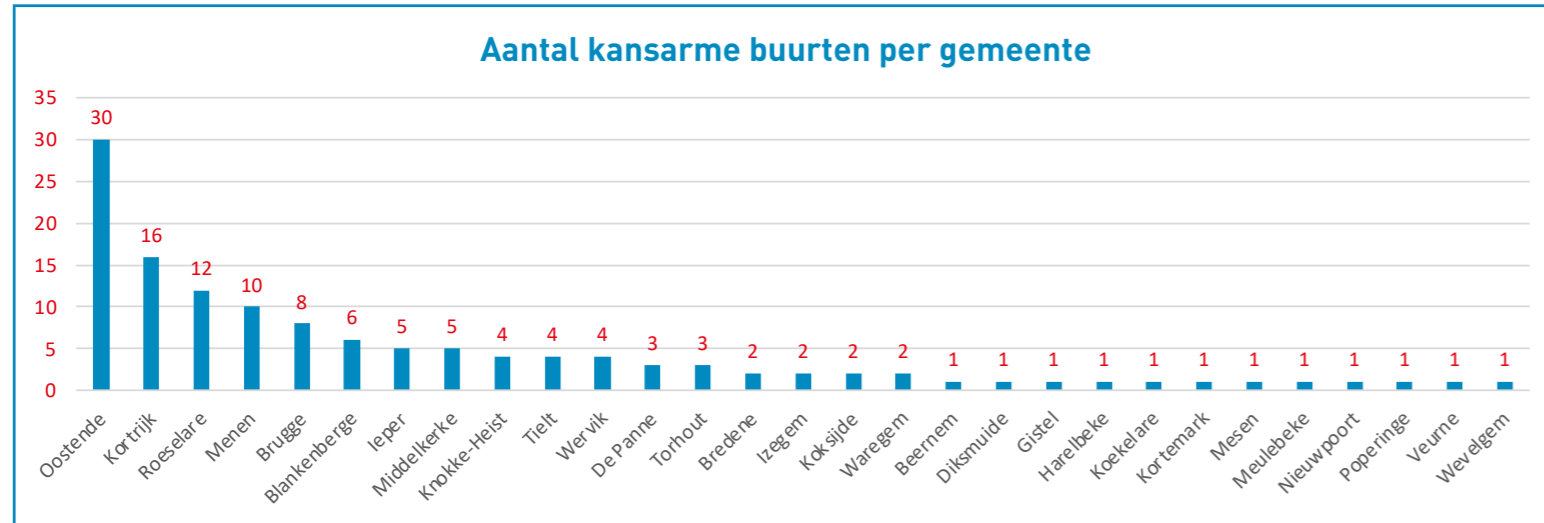
Daarnaast zijn er 72 buurten waar 3 keer een drempelwaarde wordt overschreden. Dit is goed voor 41 592 gezinnen of 79 534 inwoners. Verhoudingsgewijs betekent dit dat 7,7% van de gezinnen in een kansarme buurt woont die op 3 dimensies kwetsbaar is (of 6,6% van de inwoners).

In wat volgt wordt er gefocust op de kansarme buurten: hoe zijn deze verspreid in West-Vlaanderen en welke kenmerken hebben ze? In navolging van de afspraken met de Privacycommissie worden geen absolute aantallen weergegeven indien het om minder dan 5 personen gaat. In de tabel wordt dit aangeduid met "< 5".

• Spreiding van de kansarme buurten:

De kaart toont duidelijk de spreiding van de 130 kansarme buurten. Ze zijn gespreid over 29 gemeenten. Er vallen enkele zaken op. Ten eerste het voorkomen van kansarme buurten aan de kust. Elke kustgemeente, uitgezonderd De Haan, telt minstens 1 kansarme buurt. Ten tweede hebben de centrumsteden Brugge, Roeselare en Kortrijk ook meerdere kansarme buurten. Ten derde zien we een aantal kansarme buurten in zowel Midden- als Zuid-West-Vlaanderen. Ten vierde toont de kaart ons dat de grotere gemeenten in de Westhoek (Poperinge, Diksmuide, Ieper, Veurne) ook kansarme buurten hebben. Tot slot kan geconcludeerd worden dat er ook kwetsbare buurten zijn in kleinere gemeenten, zoals Kortemark, Torhout, Koekelare, Gistel, Meulebeke en Beernem.

• **Beschrijving van de kansarme buurten:**

Volgende tabellen geven per gemeente, waar er kansarme buurten voorkomen, een overzicht van het aantal buurten en beschrijven een aantal kenmerken van de buurtbewoners. In de eerste tabel wordt het aantal inwoners, aantal huishoudens, aantal jongeren onder 20 jaar en aantal 65-plussers bekeken en daarna ligt de focus op de indicatoren die gebruikt werden om de dimensies van kansarmoede te meten binnen deze studie.

Tabel: Aantal kansarme buurten per gemeente, met telkens het aandeel inwoners, huishoudens, 0-19-jarigen en 65-plussers ten opzichte van het totaal aantal inwoners, huishoudens, 0-19-jarigen en 65-plussers in de betreffende gemeente

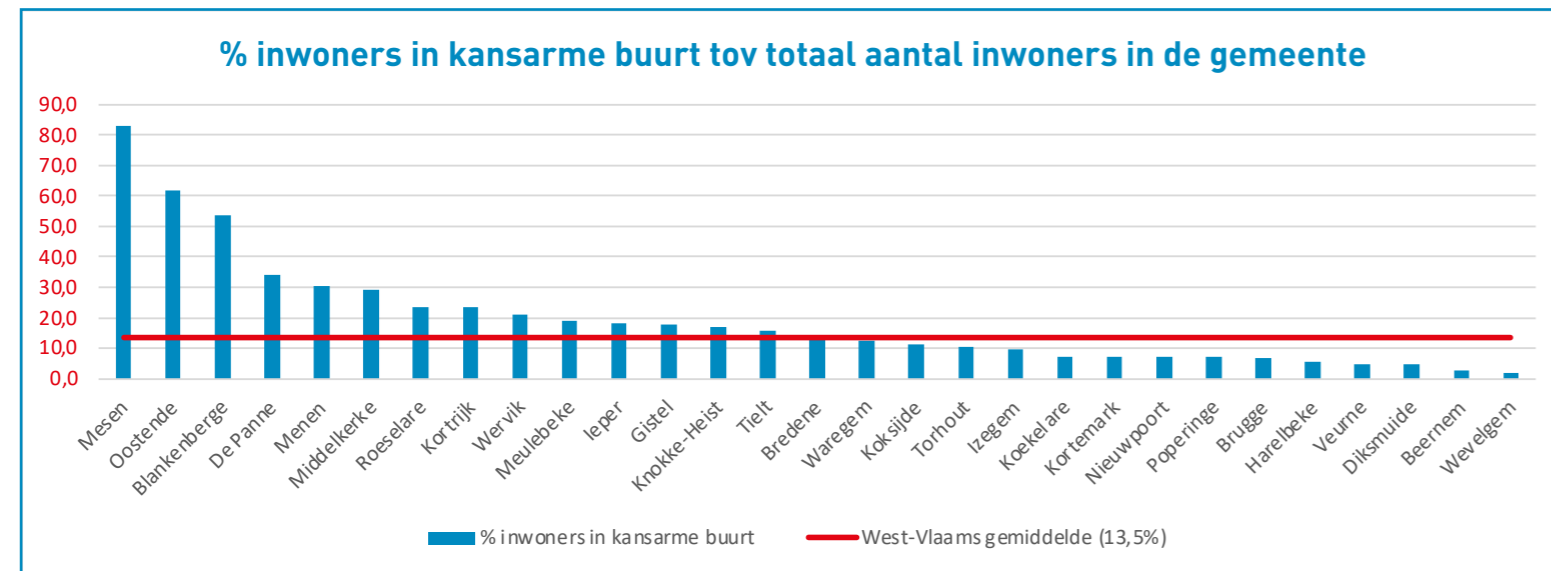
Gemeente	Aantal buurten	Aantal inwoners	% inwoners t.o.v. totaal aantal inw	Aantal HH	% HH t.o.v. totaal aantal HH	Aantal 0-19 jaar	% 0-19 jaar tov totaal aantal 0-19j	Aantal 65+	% 65+ t.o.v. totaal aantal 65+
Oostende	30	44 269	61,7	24 183	66,1	7 219	57,2	13 902	67,0
Kortrijk	16	18 262	23,4	9 015	26,4	3 356	19,9	4 769	28,3
Roeselare	12	15 179	23,5	7 753	27,2	2 758	20,0	3 644	27,4
Menen	10	10 339	30,3	4 588	31,1	2 690	34,1	2 129	29,5
Brugge	8	7 837	6,6	4 211	7,6	1 174	5,4	2 094	7,2

Gemeente	Aantal buurten	Aantal inwoners	% inwoners t.o.v. totaal aantal inw	Aantal HH	% HH t.o.v. totaal aantal HH	Aantal 0-19 jaar	% 0-19 jaar tov totaal aantal 0-19j	Aantal 65+	% 65+ t.o.v. totaal aantal 65+
Blankenberge	6	10 908	53,4	6 505	60,2	1 215	41,9	4 181	61,0
Ieper	5	6 379	18,2	3 383	21,4	1 071	15,2	1 721	20,5
Middelkerke	5	5 759	29,2	3 595	35,0	427	15,8	2 694	39,3
Knokke-Heist	4	5 523	16,8	3 065	18,1	653	16,0	2 086	17,1
Tielt	4	3 206	15,6	1 606	18,0	611	14,5	766	16,4
Wervik	4	4 035	21,2	1 771	21,9	1 039	23,3	883	21,1
De Panne	3	3 798	34,1	2 192	38,3	417	24,8	1 552	42,1
Torhout	3	2 137	10,4	1 160	12,8	285	6,8	676	14,3
Bredene	2	2 376	13,1	1 332	15,9	280	8,1	869	19,1
Izegem	2	2 774	9,6	1 433	11,2	566	9,2	574	9,1
Koksijde	2	2 481	11,2	1 471	12,7	248	9,8	1 145	12,3
Waregem	2	4 793	12,3	2 540	14,9	787	10,0	1 480	17,0
Beernem	1	447	2,8	152	2,3	75	2,3	195	5,5
Diksmuide	1	775	4,6	440	6,0	114	3,2	201	5,4
Gistel	1	2 135	17,6	1 144	22,1	386	15,0	656	25,6
Harelbeke	1	1 656	5,7	886	6,9	233	3,8	576	9,5
Koekelare	1	639	7,3	343	8,9	81	4,4	305	15,8
Kortemark	1	916	7,2	452	8,4	164	5,9	303	10,9
Mesen	1	883	83,1	399	86,4	232	81,1	162	85,3
Meulebeke	1	2 086	18,9	1 071	22,5	386	17,4	547	22,9
Nieuwpoort	1	820	7,1	362	5,9	152	10,3	235	5,5
Poperinge	1	1 400	7,1	702	8,2	224	5,3	478	10,2
Veurne	1	570	4,6	283	5,1	55	2,3	317	10,1
Wevelgem	1	567	1,8	224	1,7	95	1,4	188	2,7
West-Vlaanderen	130	162 949	13,5	86 261	15,9	26 993	11,2	49 328	16,9

De bovenstaande tabel geeft weer hoeveel mensen er wonen in een kansarme buurt en hoe groot dit aantal is ten opzichte van het totaal aantal inwoners voor die gemeente.

Voor gans de provincie geldt dat er 130 kansarme buurten zijn. Daar wonen in totaal 162 949 mensen; dit is 13,5% van alle West-Vlaamse inwoners. Dit betekent niet per definitie dat al deze inwoners van de kansarme buurten zich bevinden in een kansarmoedesituatie, maar er zijn binnen deze buurten wel risicofactoren aanwezig die de kans op kwetsbaarheid verhogen.

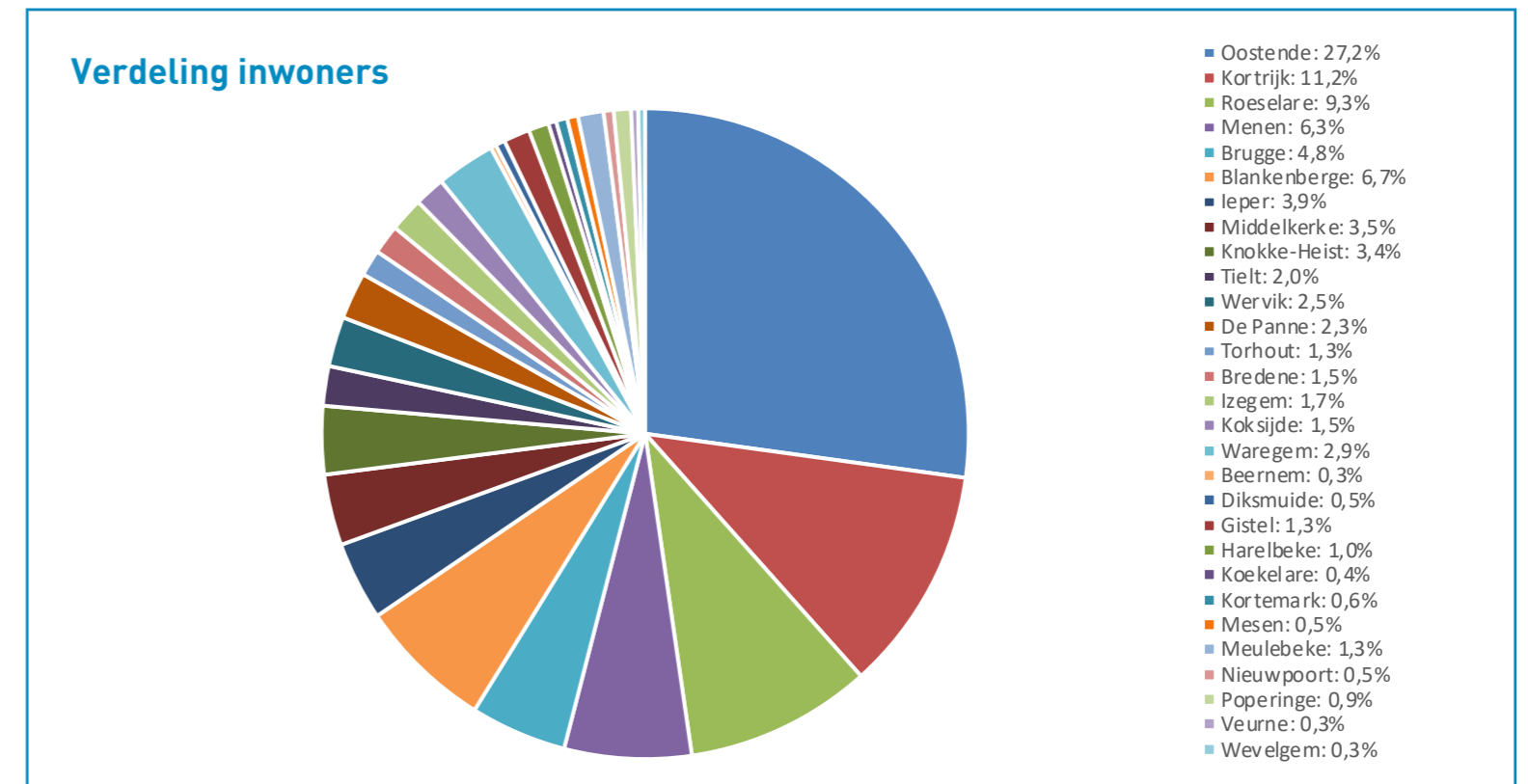
De grafiek toont de verschillen tussen de gemeenten wat betreft het aandeel van de bevolking dat in een kansarme buurt woont. Uitschieters zijn Mesen, Oostende, Blankenberge, De Panne en Menen, waar meer dan 30% van de inwoners in een kansarme buurt woont. Mesen staat hier bovenaan met maar liefst 83,1% van de inwoners dat in een kansarme buurt woont. Dit heeft opnieuw dezelfde logische verklaring zoals reeds aangehaald op pag. 35, namelijk het feit dat Mesen een kleine gemeente is (totaal van 1 062 inwoners in 2022), bestaande uit drie statistische sectoren. Er is slechts 1 sector opgenomen in de analyse, die ook het overgrote deel van de inwoners van Mesen (883 inwoners) huisvest. Deze buurt wordt als kansarm bestempeld in de analyse, waardoor bijgevolg ook de grote meerderheid van de inwoners van Mesen in een kansarme buurt woont.

De tabel toont verder nog dat de kansarme buurten in totaal 86 261 gezinnen huisvesten: 15,9% van alle gezinnen in West-Vlaanderen woont in een kansarme buurt.

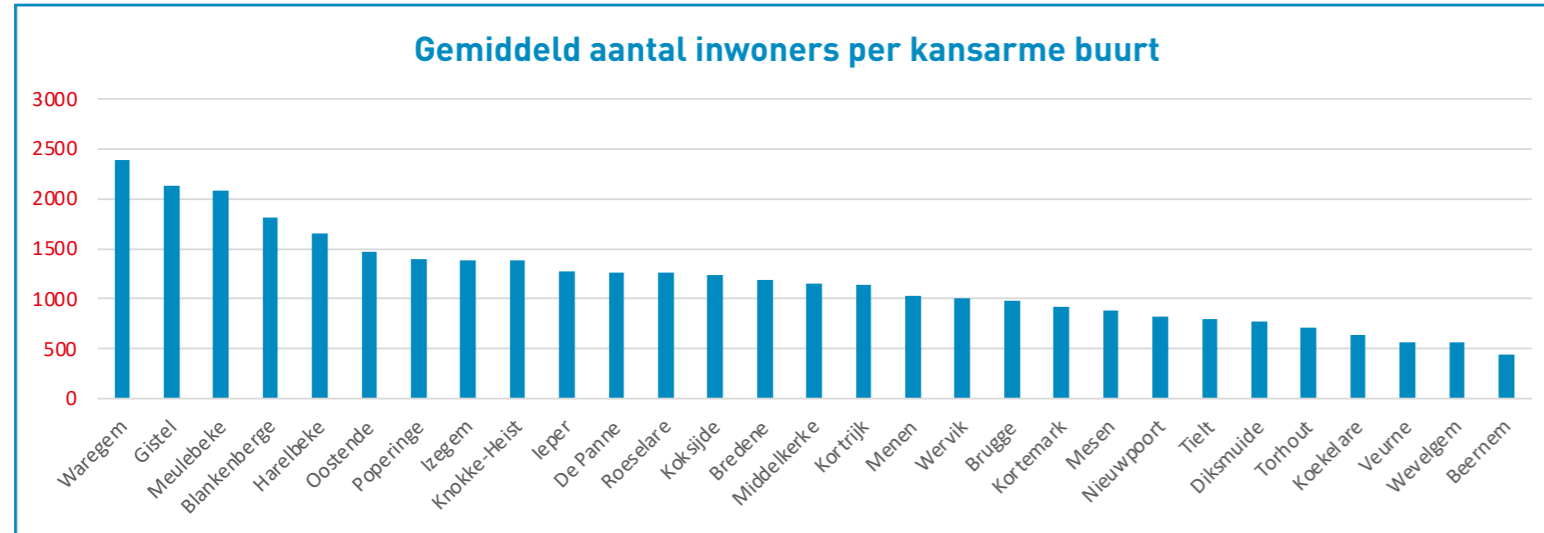
Vervolgens worden nog enerzijds de kinderen en jongeren en anderzijds de ouderen bekeken. Voor gans de provincie geldt dat 11,2% van de 0-19-jarigen en 16,9% van de 65-plussers in een kansarme buurt woont.

De volgende grafiek toont de verdeling van de inwoners die in een kansarme buurt wonen over de verschillende gemeenten. Aangezien Oostende, Kortrijk en Roeselare de meeste kansarme buurten tellen, is het ook niet verwonderlijk dat zij het grootste aandeel inwoners hebben wonend in een dergelijke buurt. Ruim een kwart (27,2%) van de mensen wonend in een kansarme buurt, is in Oostende gedomicilieerd. Voor Kortrijk is dit 11,2% en voor Roeselare 9,3%. Daarna volgen Menen (6,3%) en Brugge (4,8%). Meer dan de helft van de inwoners die in een kansarme buurt woont (52,5%), woont in een centrumstad.

In een laatste grafiek bekijken we verhoudingsgewijs het gemiddeld aantal inwoners per kansarme buurt. In Waregem, Gistel en Meulebeke is de concentratie van de inwoners wonend in een kansarme buurt het hoogst. Gistel en Meulebeke tellen elk maar 1 kansarme buurt, maar dit zijn in beide gevallen de centrumbuurten die bijgevolg het dichtst bevolkt zijn.

Ook Blankenberge, Harelbeke, Oostende en Poperinge hebben een grote concentratie van inwoners wonend in een kansarme buurt (meer dan 1 400 personen). De laagste bevolkingsconcentraties vinden we terug in Veurne, Wevelgem en Beernem (minder dan 600 personen).

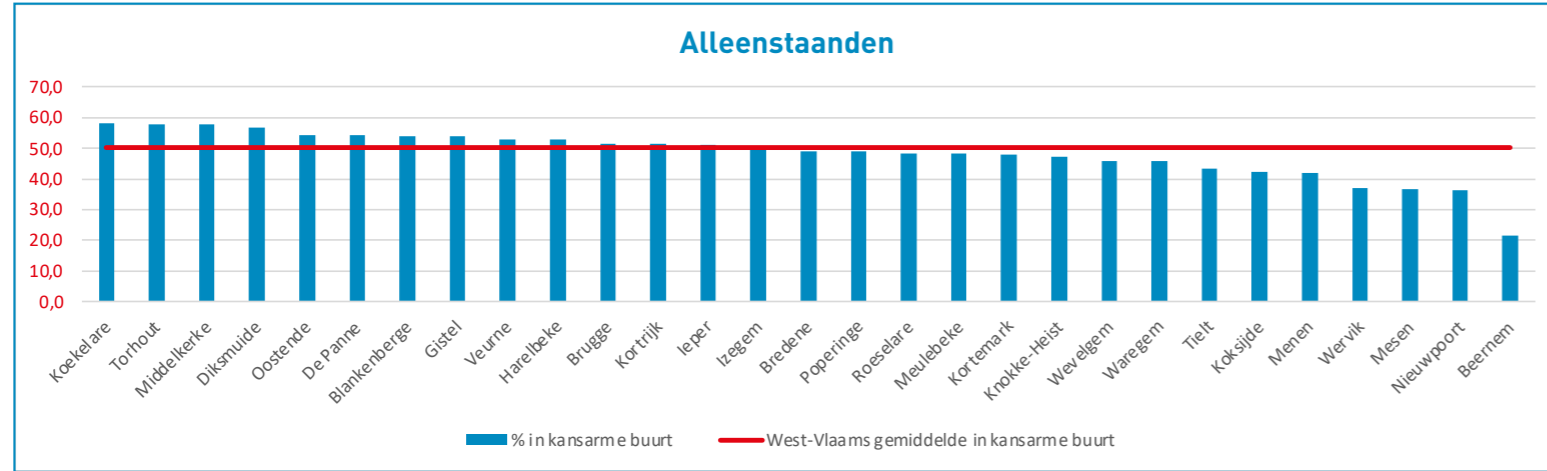
De volgende tabellen beschrijven verder de kenmerken van de inwoners van de kansarme buurten, waarbij de focus nu ligt op de gebruikte kansarmoede-indicatoren.

Daarna worden de gegevens per indicator steeds op eenzelfde manier besproken: eerst verwijzen we naar het algemeen West-Vlaams aandeel. Vervolgens wordt voor dezelfde indicator het gemiddelde gegeven van de kansarme buurten. Op die manier kan vastgesteld worden in welke mate de gemiddelde kansarme buurt afwijkt van de gemiddelde West-Vlaamse buurt. Tot slot presenteren we een grafiek waar per gemeente kan afgelezen worden hoe de kansarme buurten binnen de gemeente zich verhouden t.o.v. het West-Vlaams gemiddelde voor de kansarme buurten. Dit West-Vlaams gemiddelde wordt telkens voorgesteld door de rode lijn doorheen de grafiek. Gemeenten met een hoger percentage op de indicator dan het West-Vlaams gemiddelde voor de kansarme buurten komen boven deze rode lijn uit.

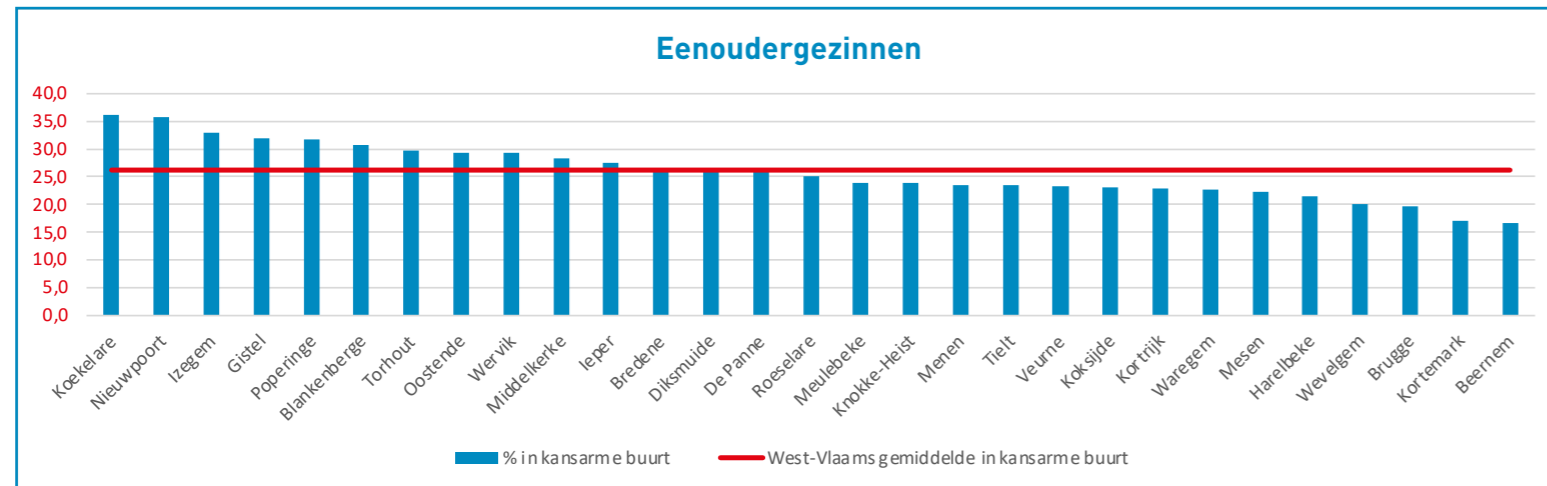
Huishouden

Gemeente	Aantal buurten	Alleenstaanden		Eenoudergezinnen		Huurders 35-79 jaar	
		#	%	#	%	#	%
Oostende	30	12 896	54,4	1 014	29,3	9 403	53,6
Kortrijk	16	4 794	51,4	361	23,0	2 965	52,3
Roeselare	12	3 805	48,2	363	25,1	2 634	49,0

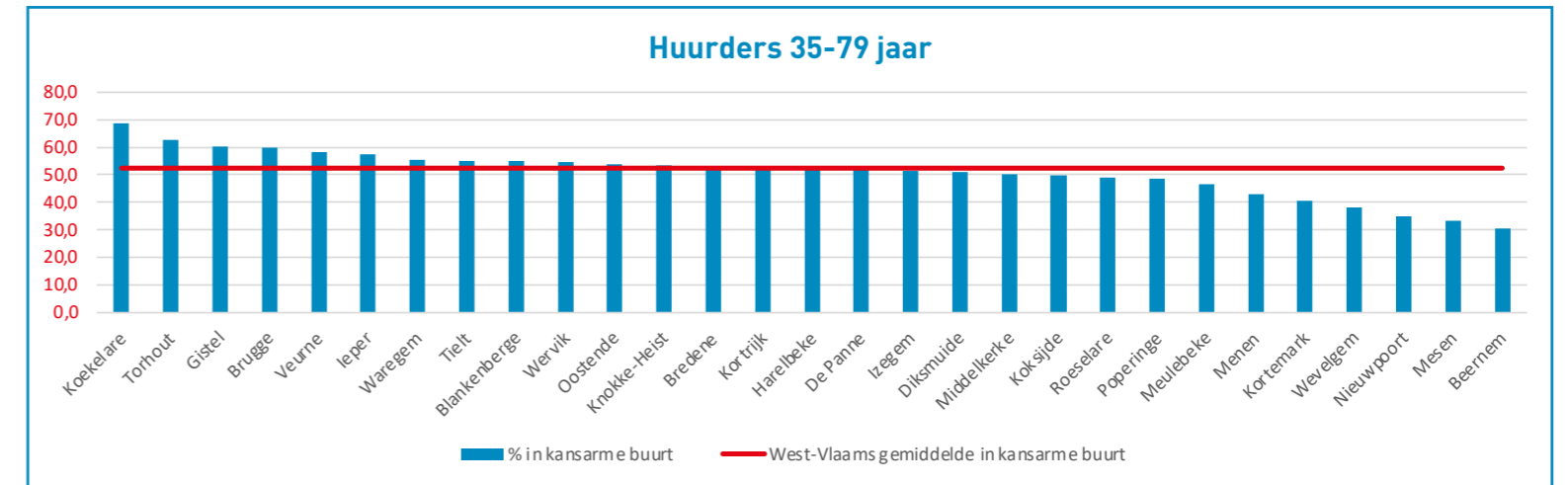
Gemeente	Aantal buurten	Alleenstaanden		Eenoudergezinnen		Huurders 35-79 jaar	
		#	%	#	%	#	%
Menen	10	1 964	41,9	295	23,5	1 559	43,1
Brugge	8	2 195	51,5	130	19,7	1 886	59,7
Blankenberge	6	3 484	54,1	207	30,7	2 831	54,8
Ieper	5	1 786	51,2	159	27,6	1 305	57,4
Middelkerke	5	2 134	57,7	68	28,2	1 550	50,2
Knokke-Heist	4	1 477	47,2	89	23,8	1 272	53,2
Tielt	4	741	43,4	78	23,4	605	54,9
Wervik	4	662	37,0	155	29,3	698	54,6
De Panne	3	1 189	54,1	62	25,8	871	51,8
Torhout	3	689	57,9	52	29,7	484	62,6
Bredene	2	647	49,1	41	26,3	503	52,4
Izegem	2	693	49,7	96	32,9	461	51,5
Koksijde	2	757	42,4	31	23,1	597	49,8
Waregem	2	1 238	45,8	96	22,7	945	55,2
Beernem	1	33	21,7	6	16,7	41	30,4
Diksmuide	1	250	56,8	16	26,2	141	51,1
Gistel	1	615	53,8	65	31,9	468	60,2
Harelbeke	1	467	52,7	26	21,5	283	51,8
Koekelare	1	199	58,0	17	36,2	159	68,5
Kortemark	1	217	48,0	15	17,0	121	40,5
Mesen	1	146	36,6	29	22,3	99	33,4
Meulebeke	1	516	48,2	53	24,0	349	46,5
Nieuwpoort	1	132	36,5	30	35,7	101	35,1
Poperinge	1	343	48,9	40	31,7	216	48,4
Veurne	1	150	53,0	7	23,3	112	58,3
Wevelgem	1	103	46,0	11	20,0	54	38,3
West-Vlaanderen	130	44 322	50,1	3 612	26,1	32 713	52,2

Gemiddeld genomen telt West-Vlaanderen 34,2% alleenstaanden. Voor de kansarme buurten vinden we een gemiddelde van 50,1% alleenstaanden; een heel stuk hoger met andere woorden. 13 van de 29 gemeenten scoren boven dit gemiddelde voor de kansarme buurten. In deze 13 gemeenten worden de kansarme buurten gekenmerkt door een zeer hoog aandeel alleenstaanden: meer dan de helft van de huishoudens in de betreffende buurten is een eenpersoonshuishouden. Dit zijn de gemeenten Koekelare, Torhout, Middelkerke, Diksmuide, Oostende, De Panne, Blankenberge, Gistel, Veurne, Harelbeke, Brugge, Kortrijk en Ieper. De overige gemeenten hebben een lager aandeel alleenstaanden in de kansarme buurten, waarbij Beernem het laagst scoort met 21,7% alleenstaanden.

14,7% van alle gezinnen met kinderen jonger dan 20 jaar in West-Vlaanderen is een eenoudergezin. De gemiddelde West-Vlaamse kwetsbare buurt wordt gekenmerkt door 26,1% eenoudergezinnen; opnieuw een veel hoger aandeel. 13 van de 29 gemeenten scoren boven dit gemiddelde voor de kansarme buurten. De top 3 met minstens 33% eenoudergezinnen is: Koekelare, Nieuwpoort en Izegem. Drie gemeenten, namelijk Brugge, Kortemark en Beernem, hebben minder dan 20% eenoudergezinnen in een kansarme buurt.

Gemiddeld genomen is 28,1% van de gezinshoofden tussen 35 en 79 jaar in West-Vlaanderen huurder van een woning. In de kansarme buurten bedraagt het aandeel huurders tussen 35 en 79 jaar 52,2%, bijna het dubbele van het algemeen gemiddelde. De top 3 van gemeenten met de hoogste aandelen huurders 35-79 jaar ($\geq 60\%$) in de kansarme buurten is: Koekelare, Torhout en Gistel. Achteraan de grafiek vinden we de gemeenten met minder dan 40% huurders 35-79 jaar: Wevelgem, Nieuwpoort, Mesen en Beernem.

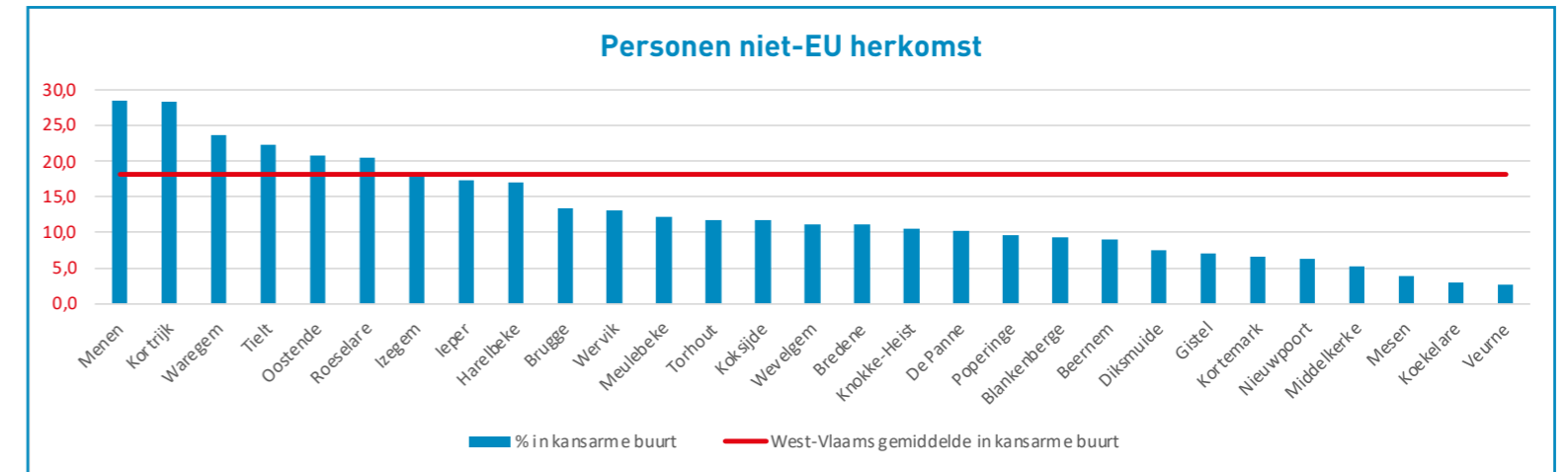
Herkomst

Gemeente	Aantal buurten	Aantal leerlingen	% t.o.v. het aantal leerlingen in de gemeente	Personen niet-EU herkomst		Leerlingen basis-onderwijs geen Ned thuis		Leerlingen secundair onderwijs geen Ned thuis	
				#	%	#	%	#	%
Oostende	30	5 937	56,5	10 263	20,8	1 638	49,3	873	38,9
Kortrijk	16	2 753	20,1	5 169	28,4	754	47,9	433	42,0

Gemeente	Aantal buurten	Aantal leerlingen	% t.o.v. het aantal leerlingen in de gemeente	Personen niet-EU herkomst		Leerlingen basis-onderwijs geen Ned thuis		Leerlingen secundair onderwijs geen Ned thuis	
				#	%	#	%	#	%
Roeselare	12	2 185	19,3	3 095	20,5	629	50,5	289	35,8
Menen	10	2 112	34,6	3 115	28,5	577	48,1	331	42,6
Brugge	8	977	5,5	1 060	13,4	190	37,8	93	30,3
Blankenberge	6	964	39,8	1 166	9,3	149	37,6	86	27,5
Ieper	5	855	14,9	1 060	17,3	180	40,5	98	27,7
Middelkerke	5	323	14,5	298	5,2	43	34,0	24	16,4
Knokke-Heist	4	493	15,8	569	10,5	132	48,3	72	38,1
Tielt	4	497	14,4	635	22,3	119	39,9	58	35,9
Wervik	4	779	22,3	550	13,1	136	33,4	41	15,3
De Panne	3	338	23,8	401	10,2	79	48,6	63	56,4
Torhout	3	226	6,4	249	11,8	37	33,3	20	28,6
Bredene	2	237	8,0	289	11,1	60	48,7	18	30,3
Izegem	2	447	9,1	473	18,3	80	31,5	41	34,4
Koksijde	2	208	10,3	253	11,7	61	56,0	31	40,3
Waregem	2	654	10,1	948	23,6	147	39,4	77	29,7
Beernem	1	67	2,5	40	8,9	8	29,6	8	23,5
Diksmuide	1	95	3,3	58	7,5	13	23,6	3	9,7
Gistel	1	301	14,1	152	7,1	43	26,1	15	13,4
Harelbeke	1	172	3,4	281	17,0	38	41,8	31	49,2
Koekelare	1	77	4,9	19	3,0	4	8,3	1	4,2
Kortemark	1	134	5,8	60	6,6	2	2,7	5	9,8
Mesen	1	151	79,1	34	3,9	26	31,0	16	30,2
Meulebeke	1	336	18,9	253	12,1	67	37,6	40	29,4
Nieuwpoort	1	136	10,3	52	6,3	6	10,2	9	14,8
Poperinge	1	185	5,3	135	9,6	33	33,7	18	25,7
Veurne	1	45	2,3	15	2,6	1	4,2	1	6,3
Wevelgem	1	78	1,4	63	11,1	4	11,1	9	25,0
West-Vlaanderen	130	21 762	11,0	30 755	18,1	5 256	42,9	2 804	34,2

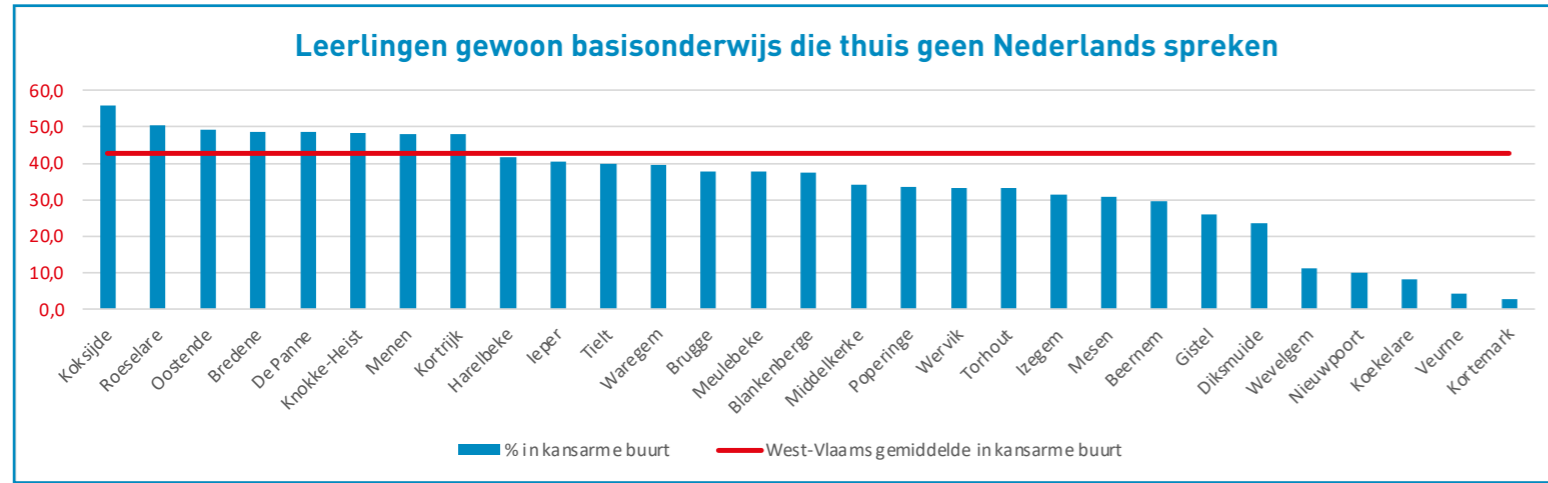
In de kansarme buurten in West-Vlaanderen wonen in totaal 21 762 leerlingen; dit is 11% van alle West-Vlaamse leerlingen. Er zijn grote intergemeentelijke verschillen. In 7 gemeenten met kansarme buurten woont meer dan een vijfde van de leerlingen in een kansarme buurt met als uitschieters Mesen (79,1%), Oostende (56,5%), Blankenberge (39,8%) en Menen (34,6%). Mesen scoort hier opnieuw erg hoog omwille van de reden uitgelegd op pag. 35.

De laagste aandelen vinden we daarentegen terug bij Koekelare, Harelbeke, Diksmuide, Beernem, Veurne en Wevelgem (minder dan 5%).

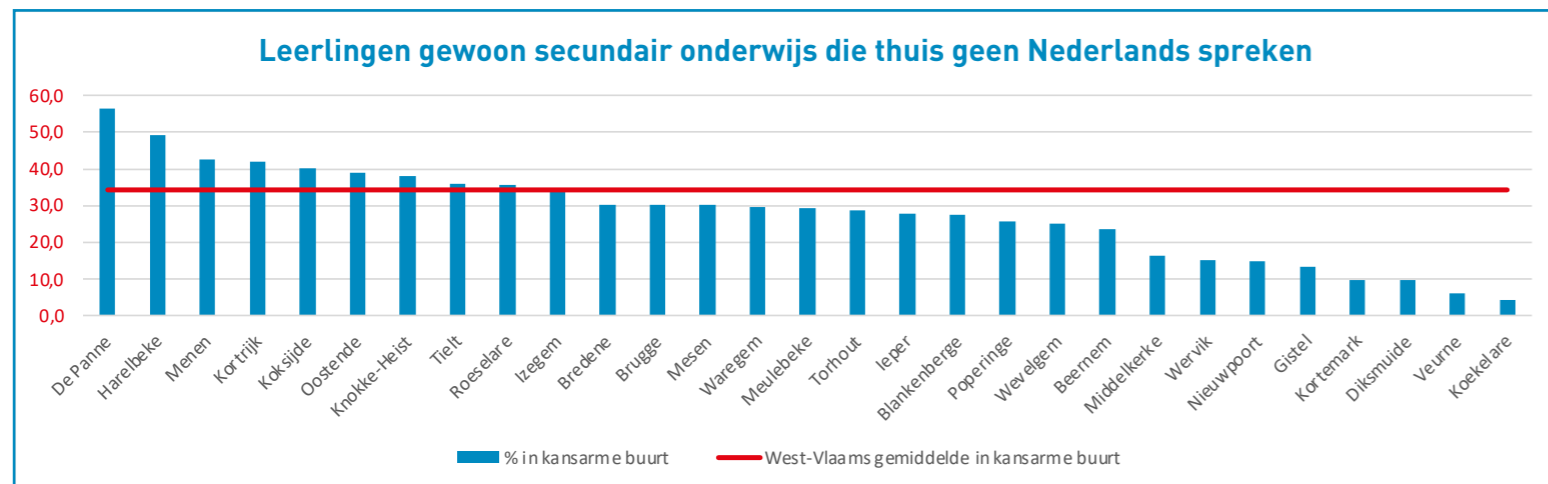
In West-Vlaanderen heeft gemiddeld genomen 7,7% van de inwoners een niet-EU herkomst. De gemiddelde kansarme buurt wordt gekenmerkt door 18,1% mensen met een niet-EU herkomst, meer dan het dubbele van het algemeen West-Vlaams gemiddelde.

In 7 gemeenten (Menen, Kortrijk, Waregem, Tielt, Oostende, Roeselare en Izegem) vinden we in de kansarme buurten meer dan 18,1% (= West-Vlaams gemiddelde) inwoners met een niet-EU herkomst. Het is opvallend dat 4 van de 7 gemeenten gelegen zijn in Zuid-West-Vlaanderen. Helemaal achteraan de lijst vinden we Mesen, Koekelare en Veurne met minder dan 5% inwoners met een niet-EU herkomst in de kansarme buurten.

Het West-Vlaams gemiddelde voor het aandeel leerlingen in het gewoon basisonderwijs dat thuis geen Nederlands spreekt ligt op 14,9%. Voor de kansarme buurten bedraagt dit 42,9% van alle leerlingen in het gewoon basisonderwijs. Dit is bijna het driedubbele van het West-Vlaams gemiddelde.

Acht gemeenten met kansarme buurten hebben een hoger aandeel leerlingen in het gewoon basisonderwijs met een andere thuistaal dan het Nederlands dan het West-Vlaams gemiddelde, waarbij Koksijde de kroon spant met 56%. De andere zeven zijn: Roeselare, Oostende, Bredene, De Panne, Knokke-Heist en Menen. Koekelare, Veurne en Kortemark scoren het laagst met minder dan 10% leerlingen in het gewoon basisonderwijs met een andere thuistaal dan het Nederlands.

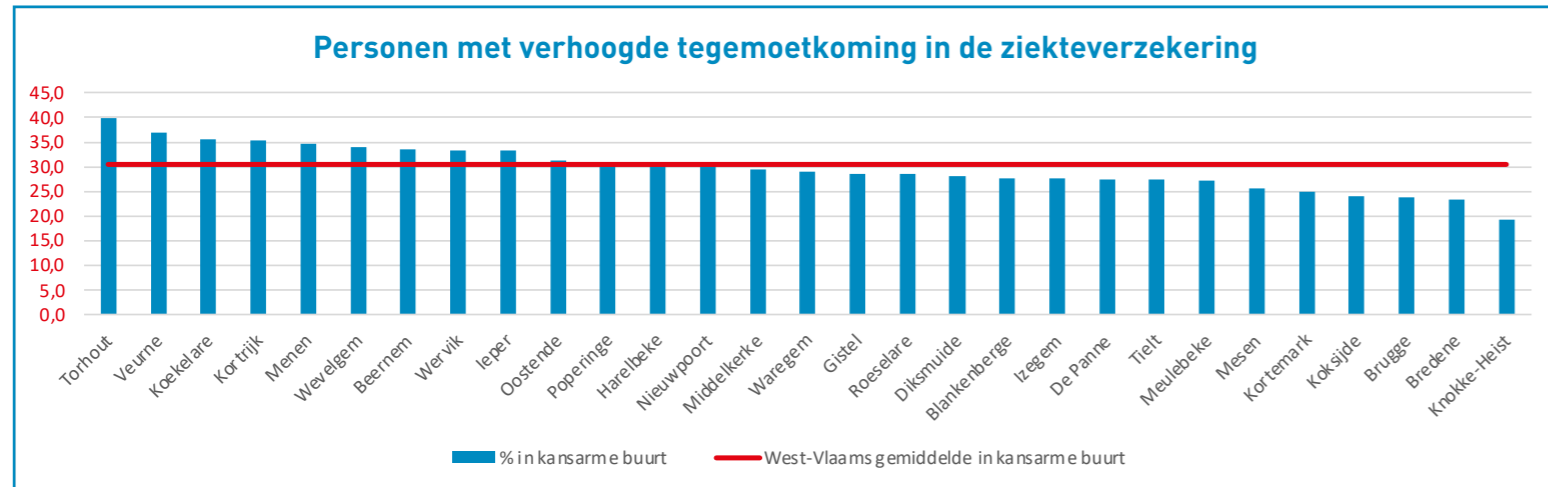
Het West-Vlaams gemiddelde voor het aandeel leerlingen in het gewoon secundair onderwijs met een andere thuistaal dan het Nederlands, ligt op 12,0%. Voor de kansarme buurten bedraagt dit 34,2% van alle leerlingen in het gewoon secundair onderwijs, wat opnieuw een veel hoger aandeel is.

De top 5 met een groter aandeel leerlingen met thuistaal niet-Nederlands in het gewoon secundair onderwijs is: De Panne, Harelbeke, Menen, Kortrijk en Koksijde. In de kansarme buurten van Kortemark, Diksmuide, Veurne en Koekelare ligt het aandeel onder de 10%.

Financiële kwetsbaarheid

Gemeente	Aantal buurten	Personen met verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering	
		#	%
Oostende	30	13 655	31,3
Kortrijk	16	6 097	35,2
Roeselare	12	4 213	28,6
Menen	10	3 676	34,7
Brugge	8	1 796	23,9
Blankenberge	6	3 071	27,6
Ieper	5	2 056	33,2
Middelkerke	5	1 673	29,4
Knokke-Heist	4	996	19,3
Tielt	4	826	27,3
Wervik	4	1 283	33,4
De Panne	3	1 004	27,4
Torhout	3	721	39,8
Bredene	2	548	23,5
Izegem	2	723	27,6
Koksijde	2	579	24,1
Waregem	2	1 287	29,1
Beernem	1	151	33,6
Diksmuide	1	214	28,2
Gistel	1	612	28,6
Harelbeke	1	504	30,5
Koekelare	1	238	35,6

Gemeente	Aantal buurten	Personen met verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering	
		#	%
Kortemark	1	228	24,9
Mesen	1	206	25,6
Meulebeke	1	557	27,3
Nieuwpoort	1	251	30,1
Poperinge	1	443	30,9
Veurne	1	234	37,0
Wevelgem	1	190	34,0
West-Vlaanderen	130	48 032	30,4

Van alle West-Vlaamse rechthebbenden krijgt 16,9% een verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering. Het gemiddeld aandeel rechthebbenden met een verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering wonend in een kansarme buurt bedraagt voor West-Vlaanderen 30,4%. Dit is een opvallend hoger percentage.

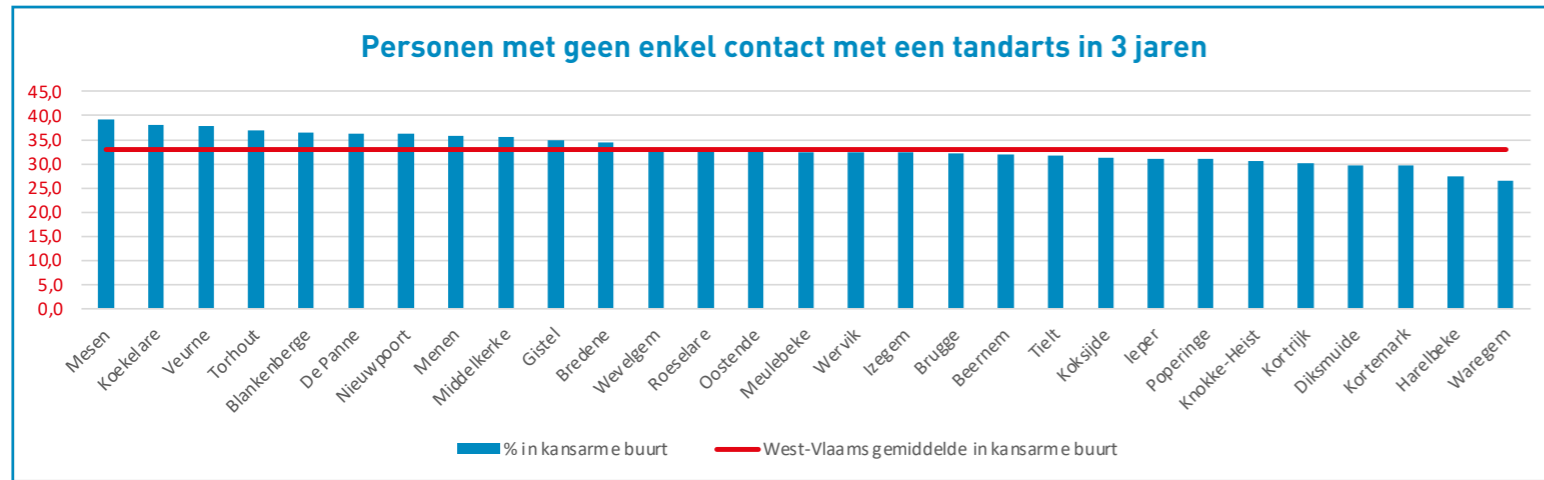
De top 5 van gemeenten met de hoogste aandelen voorkeurregeling in de ziekteverzekering in de kansarme buurten is: Torhout (39,8%), Veurne (37,0%), Koekelare (35,6%), Kortrijk (35,2%) en Menen (34,7%). Het aandeel in deze gemeenten is hoger dan 34% van alle rechthebbenden.

De kansarme buurten in Kortemark, Koksijde, Brugge, Bredene en Knokke-Heist huisvesten de laagste aandelen personen met een voorkeurregeling in de ziekteverzekering (minder dan 25%).

Gezondheid

De data voor de indicator 'geen tandartsbezoek' is enkel beschikbaar als aandeel.

Gemeente	Aantal buurten	Aandeel personen met geen enkel tandartsbezoek in 3 jaar
Oostende	30	32,6
Kortrijk	16	30,3
Roeselare	12	33,0
Menen	10	35,8
Brugge	8	32,3
Blankenberge	6	36,6
Ieper	5	31,0
Middelkerke	5	35,6
Knokke-Heist	4	30,6
Tielt	4	31,8
Wervik	4	32,4
De Panne	3	36,2
Torhout	3	36,8
Bredene	2	34,5
Izegem	2	32,4
Koksijde	2	31,4
Waregem	2	26,6
Beernem	1	32,0
Diksmuide	1	29,8
Gistel	1	34,9
Harelbeke	1	27,4
Koekelare	1	38,1
Kortemark	1	29,8
Mesen	1	39,1
Meulebeke	1	32,4
Nieuwpoort	1	36,2
Poperinge	1	31,0
Veurne	1	37,8
Wevelgem	1	33,4
West-Vlaanderen	130	32,9

Gemiddeld genomen heeft in West-Vlaanderen 24,1% van de rechthebbenden geen enkel contact met een tandarts in 3 opeenvolgende kalenderjaren. Voor de West-Vlaamse kansarme buurten bekomen we een aandeel van 32,9% rechthebbenden met geen enkel tandartsbezoek in 3 jaren.

In de kansarme buurten van de gemeenten Mesen, Koekelare, Veurne, Torhout, Blankenberge, De Panne en Nieuwpoort heeft meer dan 36% van de rechthebbenden geen enkel contact met een tandarts gedurende 3 opeenvolgende jaren. Diksmuide, Kortemark, Harelbeke en Waregem sluiten de rij af met minder dan 30% rechthebbenden met geen enkel tandartsbezoek in de kansarme buurten.

3.2. Kansarmoede in kaart: doelgroepenanalyse

In het volgende luik wordt er, na de algemene screening van kansarme buurten in West-Vlaanderen, gefocust op twee doelgroepen: enerzijds de kinderen en jongeren (0-19 jaar) en anderzijds de ouderen (65-plussers). Vanuit het werkveld komt regelmatig de vraag naar deze twee doelgroepen. Kansarmoedestudies tonen bovendien aan dat zowel de jongeren als de ouderen wel degelijk een verhoogd risico lopen om in een precare leefsituatie terecht te komen (en te blijven).

Per doelgroep worden eerst de gebruikte indicatoren beschreven. Vervolgens wordt een overzicht gegeven van de buurten die de specifieke drempelwaarden (enerzijds voor kwetsbare jongeren en anderzijds voor kwetsbare ouderen) overschrijden. Tot slot wordt er nog even stilgestaan bij de buurten die uit de algemene screening als kansarm naar voor komen: er wordt nagegaan of deze buurten al dan niet veel kwetsbare jongeren en/of ouderen huisvesten.

3.2.1. Kwetsbare jongeren

Kinderen en jongeren vormen een kwetsbare groep. Dat tonen de resultaten van de EU-SILC enquête van 2022 duidelijk aan. Gemiddeld heeft 11% van de inwoners in Vlaanderen een hoog armoederisico, maar voor 0- tot 17-jarigen geldt dit voor 15% van hen (Statbel, 2022). Dit aandeel is de laatste jaren toegenomen.

Vele factoren dragen bij aan de kwetsbare positie van kinderen en jongeren. Belangrijk hierbij is dat kinderarmoede geen individueel, maar een complex, structureel probleem is, aangezien kinderen in een gezin wonen met andere kinderen en ouders. De gezinssituatie is erg bepalend: relationele of financiële problemen binnen het gezin vormen een kwetsbare situatie voor de kinderen.

In het Jaarboek armoede en sociale uitsluiting (2019, p. 337-347) wordt er gefocust op 3 belangrijke thema's die voor kinderen en jongeren van groot belang zijn.

Een eerste belangrijke bepalende factor is de huisvesting. Kansarme jongeren hebben soms geen vaste woonplaats of leven in onaangepaste, slecht onderhouden woningen door bijvoorbeeld financiële en/of familiale problemen, migratie of de betaalbaarheid van wonen. Maar een dak boven het hoofd is cruciaal want het geeft je sociale rechten. Voor een kind is een geschikte ruimte thuis ook belangrijk voor het goed presteren op school.

Een tweede belangrijke factor is het onderwijs. Een goed diploma leidt tot betere jobs en kan zo een weg uit de armoede betekenen, maar er zijn voor kansarme kinderen en jongeren veel obstakels op die weg. Kansarme kinderen hebben een groter risico op schoolse achterstand, vroegtijdig schoolverlaten en laaggeschooldheid. Kwetsbare thuissituaties kunnen leiden tot concentratieproblemen (door bijvoorbeeld kopzorgen of te weinig voeding) en minder ondersteuning door de ouders bij o.a. het maken van huiswerk.

Zo komen we automatisch bij een derde belangrijke factor, namelijk werk. Vroegtijdig schoolverlaten en laaggeschooldheid kunnen leiden tot problemen op de arbeidsmarkt en werkloosheid.

Deze problematieken van kansarme kinderen en jongeren kunnen daarenboven leiden tot psychologische problemen: dikwijls schamen kinderen zich over hun situatie en zorgt pestgedrag op school voor een laag zelfbeeld, wat op zijn beurt gevolgen heeft voor hun verdere ontwikkeling. Bovendien kunnen ze vaak niet rekenen op een degelijk netwerk om op terug te vallen. Er is duidelijk sprake van een vicieuze cirkel wat het voor de kinderen en jongeren erg moeilijk maakt om uit de greep van armoede te ontsnappen.

• Beschrijving van de indicatoren:

De dimensie om buurten met een verhoogde kans op kwetsbare jongeren te detecteren werd gevormd door volgende 6 indicatoren:

- Eenoudergezinnen
- Leerlingen met schoolse vertraging in het gewoon lager onderwijs
- Leerlingen met schoolse vertraging in het gewoon secundair onderwijs
- Indicatorleerlingen in het gewoon basisonderwijs
- Indicatorleerlingen in het gewoon secundair onderwijs
- Minderjarigen met niet-werkende werkzoekende ouder(s)

De eerste indicator wordt ook gebruikt in de algemene screening en de beschrijving kan gelezen worden in punt "3.1.1. De indicatoren beschreven". De uitleg over de andere indicatoren kan hieronder gelezen worden.

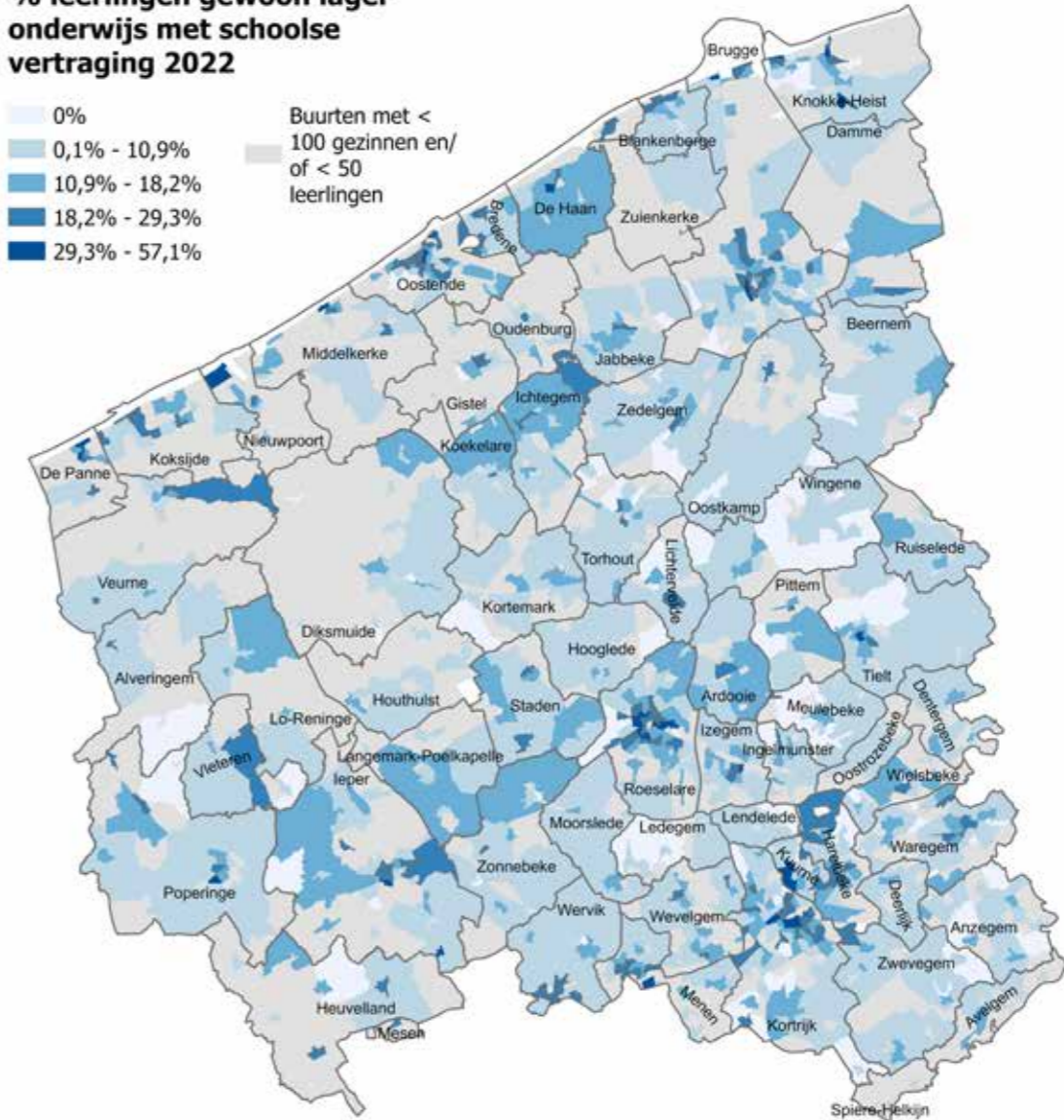
Leerlingen met schoolse vertraging in het gewoon lager onderwijs

Omschrijving	Aantal leerlingen met schoolse vertraging (min. 1 jaar) uit het gewoon lager onderwijs op het totaal aantal leerlingen uit het gewoon lager onderwijs. Schoolse vertraging is de vertraging die een leerling oploopt t.o.v. medeleerlingen met hetzelfde geboortjaar. Deze vertraging is niet noodzakelijk het gevolg van zittenblijven maar kan ook veroorzaakt worden door ziekte, atypische studieovergangen ...
Bron	Departement Onderwijs, schooljaar 2021-2022
Relevantie	Heel wat onderzoeken toonden reeds aan dat er wel degelijk een link bestaat tussen kinderen met schoolse vertraging en armoedesituaties van het gezin. Achterstand in het lager onderwijs komt vaker voor bij kinderen van laaggeschoolde ouders, inactieve ouders en ouders met een lage socio-professionele status (Diversiteitsbarometer onderwijs, 2018, p. 29). Kinderen die opgroeien in kansarme milieus lopen omwille van diverse factoren een grotere kans op schoolse vertraging dan leeftijdsgenoten die niet in een kwetsbaar gezin opgroeien. De kinderen weten zich soms minder gesteund door hun ouders in hun schoolloopbaan omdat deze zelf een lagere opleiding genoten, omdat ze door zorgen moeilijk tijd vinden om hun kinderen op te volgen, ... Ook de woonsituatie kan parten spelen, zoals het gebrek aan ruimte om in stilte huiswerk uit te voeren. Maar ook de niet aanvaarding door leeftijdsgenoten (vb. pesten omdat men tweedehandskledij draagt) draagt bij tot een negatief zelfbeeld en het verlies van vertrouwen in het eigen kunnen. Kinderen die schoolse vertraging opbouwen tijdens hun schoolcarrière lopen meer risico om de school zonder diploma te verlaten, wat dan weer leidt tot een grotere kans op werkloosheid (Jaarboek Armoede en sociale uitsluiting, 2019, p. 425).

% leerlingen gewoon lager onderwijs met schoolse vertraging 2022

Buurtten met < 100 gezinnen en/ of < 50 leerlingen

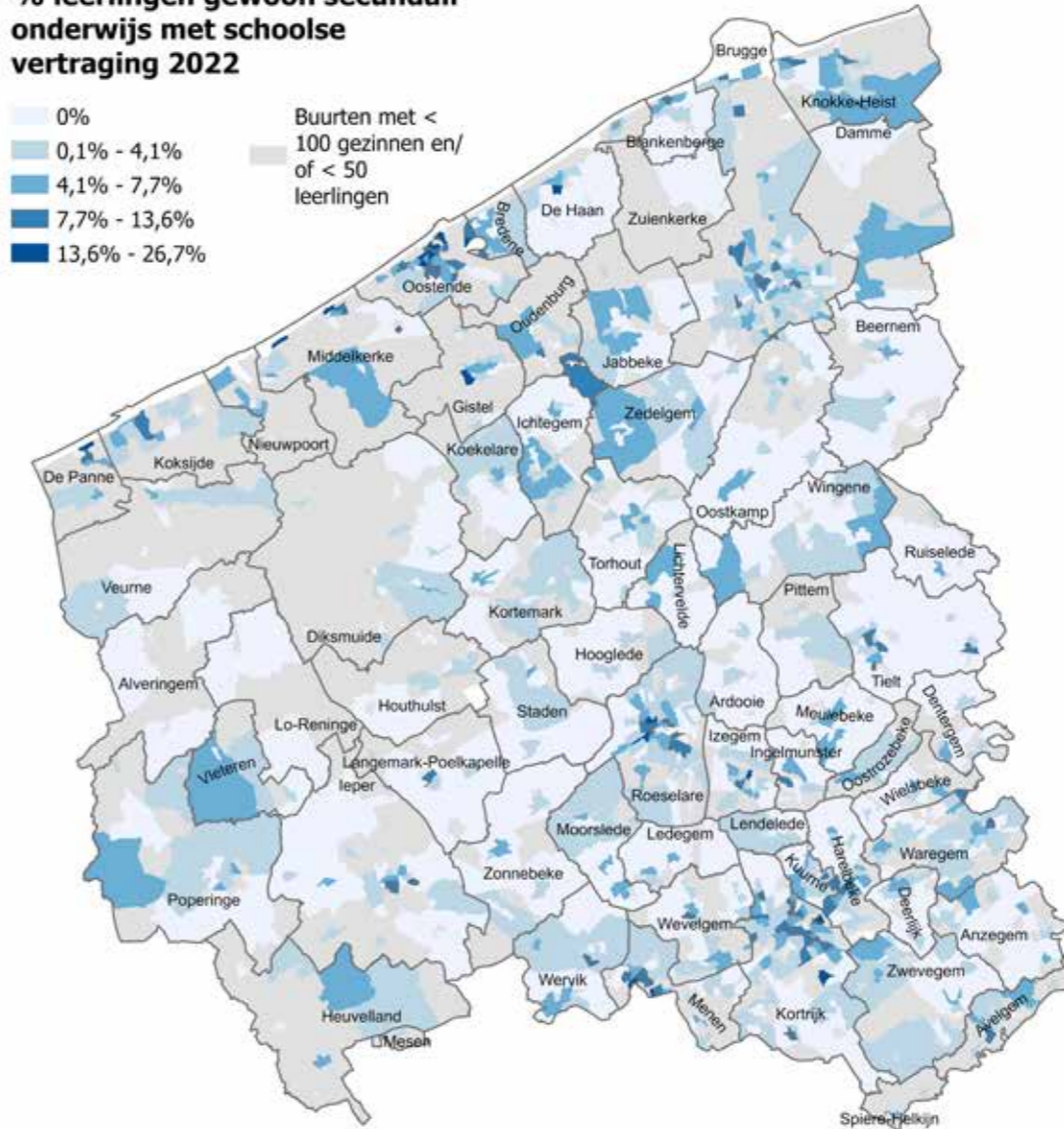
Leerlingen met schoolse vertraging in het gewoon secundair onderwijs

Omschrijving	Aantal leerlingen met schoolse vertraging (min. 2 jaar) in het gewoon secundair onderwijs op het totaal aantal leerlingen uit het gewoon secundair onderwijs (1 ^{ste} t.e.m. 6 ^{de} middelbaar). Schoolse vertraging is de vertraging die een leerling oploopt t.o.v. medeleerlingen met hetzelfde geboortjaar. Deze vertraging is niet noodzakelijk het gevolg van zittenblijven maar kan ook veroorzaakt worden door ziekte, atypische studieovergangen Omdat ruim 1/5 ^{de} van de jongeren in het secundair onderwijs minstens 1 jaar schoolse vertraging heeft opgelopen, wordt de lat hier hoger gelegd dan bij het lager onderwijs en nemen we minstens 2 jaar schoolse vertraging.
Bron	Departement Onderwijs, schooljaar 2021-2022
Relevantie	Ook in het secundair onderwijs blijken er duidelijke verschillen te zijn in schoolachterstand naargelang de sociale afkomst van het kind (Diversiteitsbarometer onderwijs, 2018, p. 30). Kinderen die opgroeien in kansarme milieus lopen omwille van diverse factoren een grotere kans op schoolse vertraging dan leeftijdsgenoten die niet in een kwetsbaar gezin opgroeien. De kinderen weten zich soms minder gesteund door hun ouders in hun schoolloopbaan omdat deze zelf een lagere opleiding genoten, omdat ze door zorgen moeilijk tijd vinden om hun kinderen op te volgen Ook de woonsituatie kan parten spelen, zoals het gebrek aan ruimte om in stilte huiswerk uit te voeren. Maar ook de niet aanvaarding door leeftijdsgenoten (vb. pesten omdat men tweedehandskledij draagt) draagt bij tot een negatief zelfbeeld en het verlies van vertrouwen in het eigen kunnen. Kinderen die schoolse vertraging opbouwen tijdens hun schoolcarrière lopen meer risico om de school zonder diploma te verlaten, wat dan weer leidt tot een grotere kans op werkloosheid (Jaarboek Armoede en sociale uitsluiting, 2019, p. 425).

% leerlingen gewoon secundair onderwijs met schoolse vertraging 2022

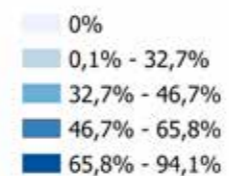
Buurtten met < 100 gezinnen en/ of < 50 leerlingen

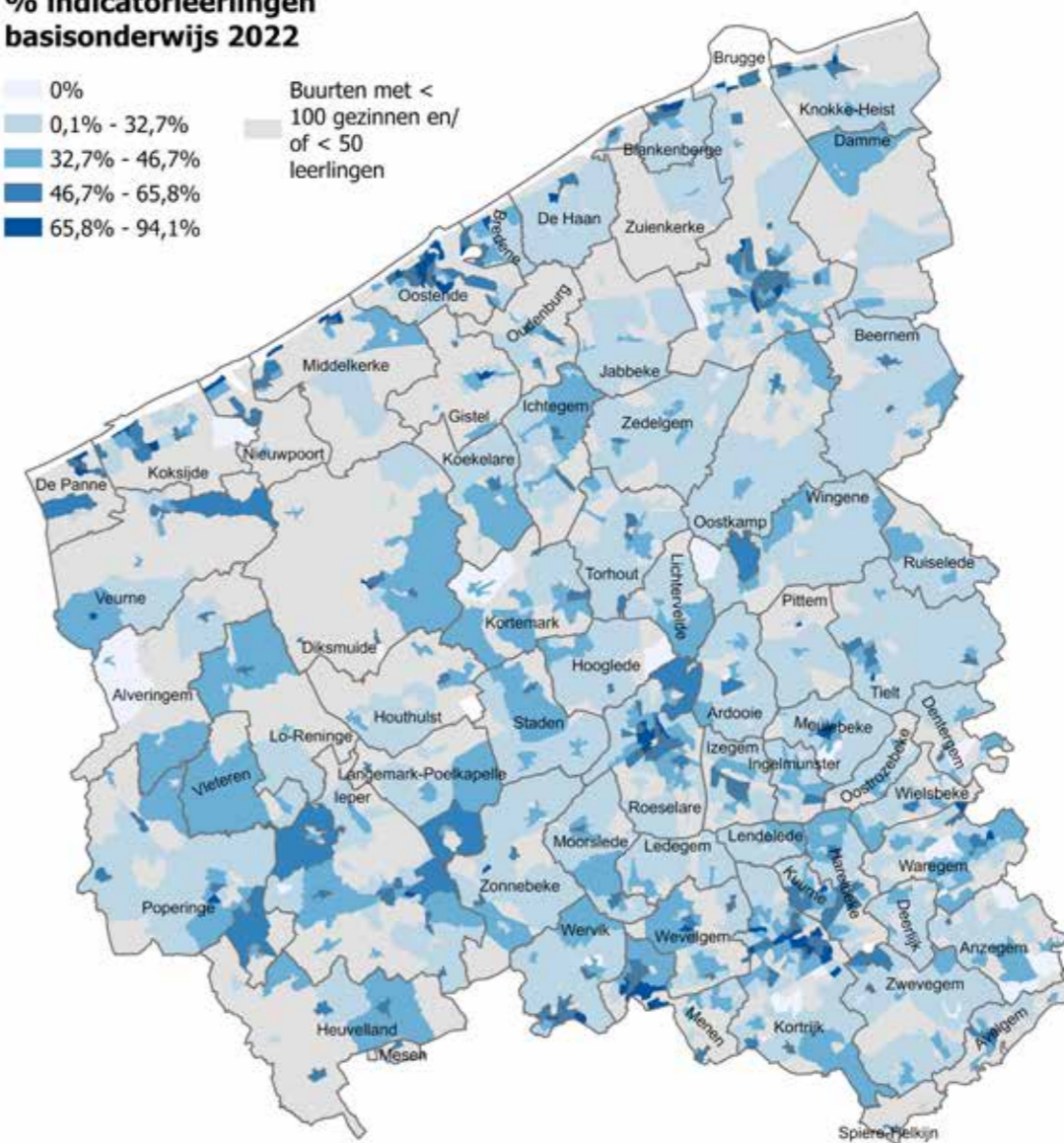
Indicatorleerlingen in het gewoon basisonderwijs

Omschrijving	Aantal leerlingen in het gewoon basisonderwijs die een schooltoelage ontvangen en/of waarvan de moeder laagopgeleid is op het totaal aantal leerlingen in het gewoon basisonderwijs
Bron	Departement Onderwijs, schooljaar 2021-2022
Relevantie	Opgroeien in een arm gezin hypothekeert de toekomst van kinderen en jongeren. Kinderen zijn arm omdat hun ouders dat zijn: voor kinderen zijn de gezinsfactoren crucialer dan individuele factoren (zoals gezondheidstoestand, studiestatuut) (Diversiteitsbarometer onderwijs, 2018, p. 16). In het Jaarboek armoede en sociale uitsluiting (2015, p.132) wordt gewezen op de samenhang tussen schoolparticipatie, schoolresultaten en (on)gekwalificeerde uitstroom en de sociale achtergrond van leerlingen (in termen van het opleidings- en beroepsniveau van de ouders en het gezinsinkomen). Vandaar dat de leerlingen die beschouwd worden als indicatorleerlingen vaak kwetsbare kinderen en jongeren zijn die opgroeien in een gezin met verhoogde kansarmoede.

% indicatorleerlingen basisonderwijs 2022

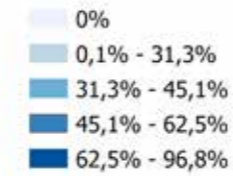
Buurtten met < 100 gezinnen en/ of < 50 leerlingen

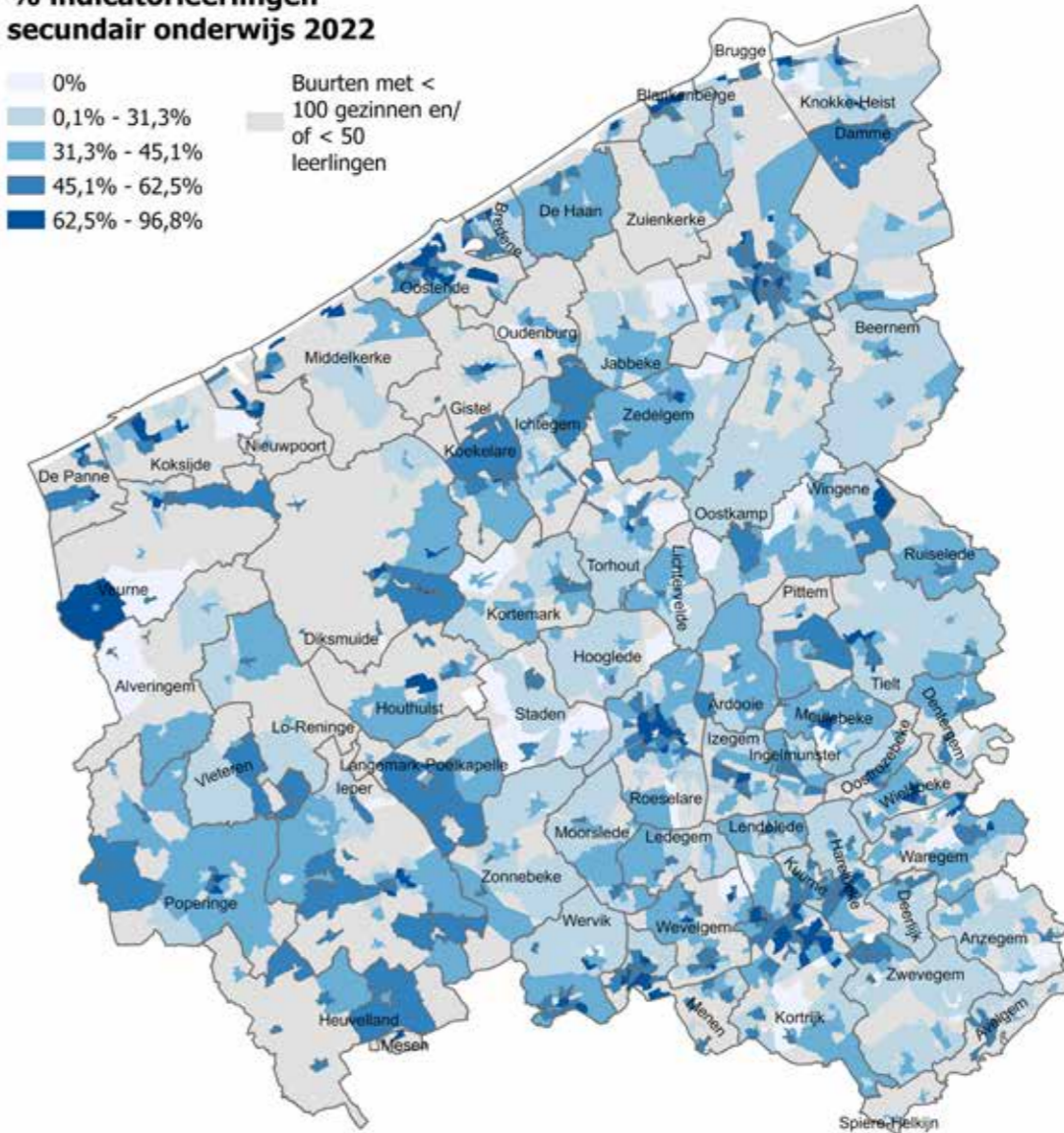
Indicatorleerlingen in het gewoon secundair onderwijs

Omschrijving	Aantal leerlingen in het gewoon secundair onderwijs die een schooltoelage ontvangen en/of waarvan de moeder laagopgeleid is op het totaal aantal leerlingen in het gewoon secundair onderwijs
Bron	Departement Onderwijs, schooljaar 2021-2022
Relevantie	Opgroeien in een arm gezin hypothekeert de toekomst van kinderen en jongeren. Kinderen zijn arm omdat hun ouders dat zijn: voor kinderen zijn de gezinsfactoren crucialer dan individuele factoren (zoals gezondheidstoestand, studiestatuut) (Diversiteitsbarometer onderwijs, 2018, p. 16). In het Jaarboek armoede en sociale uitsluiting (2015, p. 132) wordt gewezen op de samenhang tussen schoolparticipatie, schoolresultaten en (on)gekwalificeerde uitstroom en de sociale achtergrond van leerlingen (in termen van het opleidings- en beroepsniveau van de ouders en het gezinsinkomen). Vandaar dat de leerlingen die beschouwd worden als indicatorleerlingen vaak kwetsbare kinderen en jongeren zijn die opgroeien in een gezin met verhoogde kansarmoede.

% indicatorleerlingen secundair onderwijs 2022

Buurtten met < 100 gezinnen en/ of < 50 leerlingen

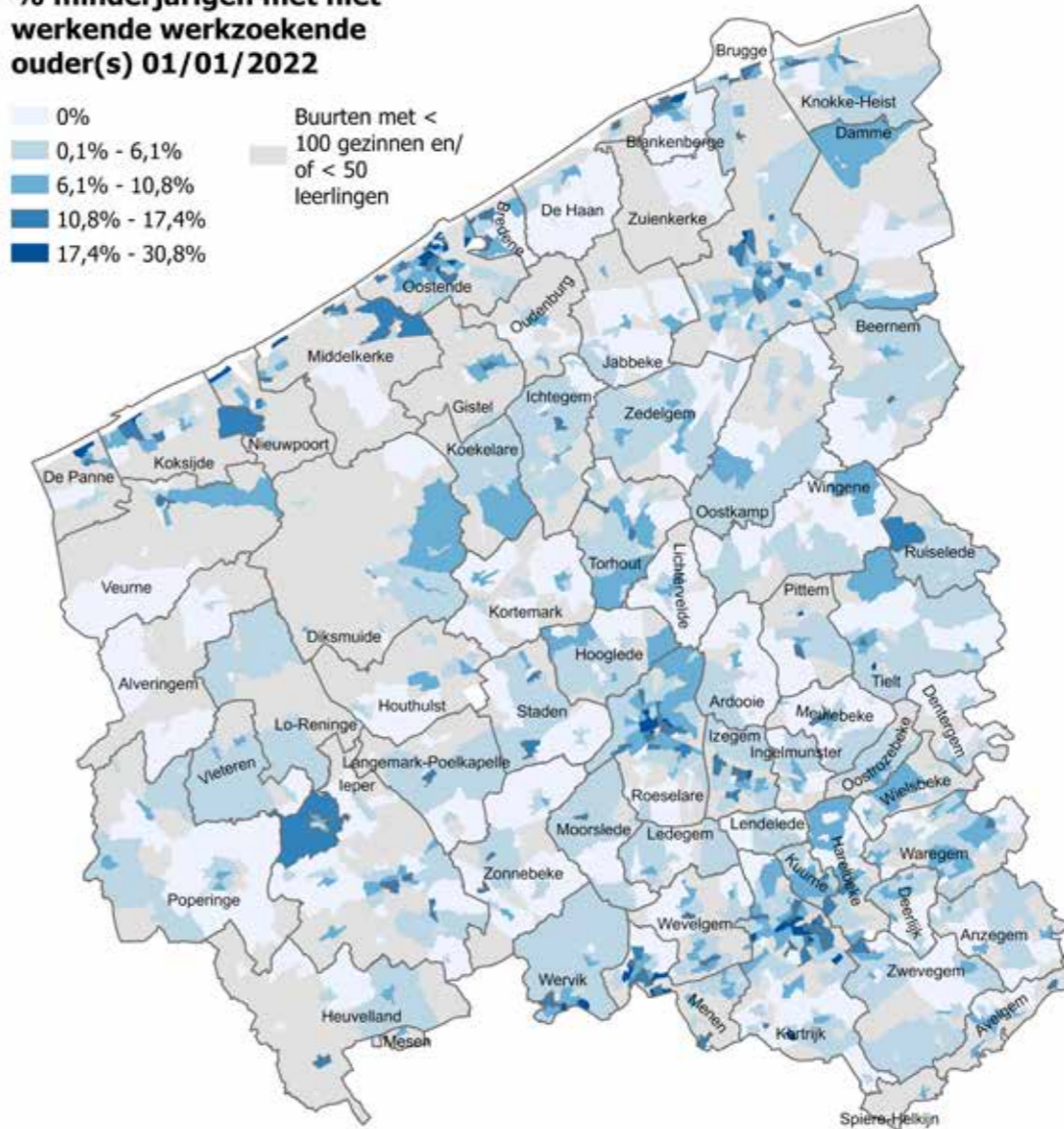
Minderjarigen met niet-werkende werkzoekende ouder(s)

Omschrijving	Het aantal 0-17-jarigen dat opgroeit in een gezin waarvan 1 of beide gezinshoofden werkzoekend zijn op het totaal aantal 0-17-jarigen
Bron	Rijksregister en VDAB, 01/01/2022
Relevantie	Kinderen die leven in een gezin waar weinig of niet gewerkt wordt, zijn erg kwetsbaar. Werk is een belangrijke buffer tegen armoede: de werkintensiteit van het gezin is een belangrijke factor in het kader van kinderarmoede. Gezinnen met kinderen waar niet of slechts zeer beperkt wordt gewerkt, hebben een zeer hoog armoederisico. Maar liefst 63,3% van die gezinnen heeft een huishoudinkomen onder de armoederempel tegenover 7,8% van de gezinnen met een niet-lage werkintensiteit (Statbel, 2022). Kinderen in die gezinnen met een zeer lage werkintensiteit hebben bovendien een groter risico om geconfronteerd te worden met kindspecifieke materiële deprivatie (bv. kledij, speelgoed, vers voedsel, vrijetijdsactiviteiten, schooluitstappen, ...)

% minderjarigen met niet-werkende werkzoekende ouder(s) 01/01/2022

Buurtten met < 100 gezinnen en/ of < 50 leerlingen

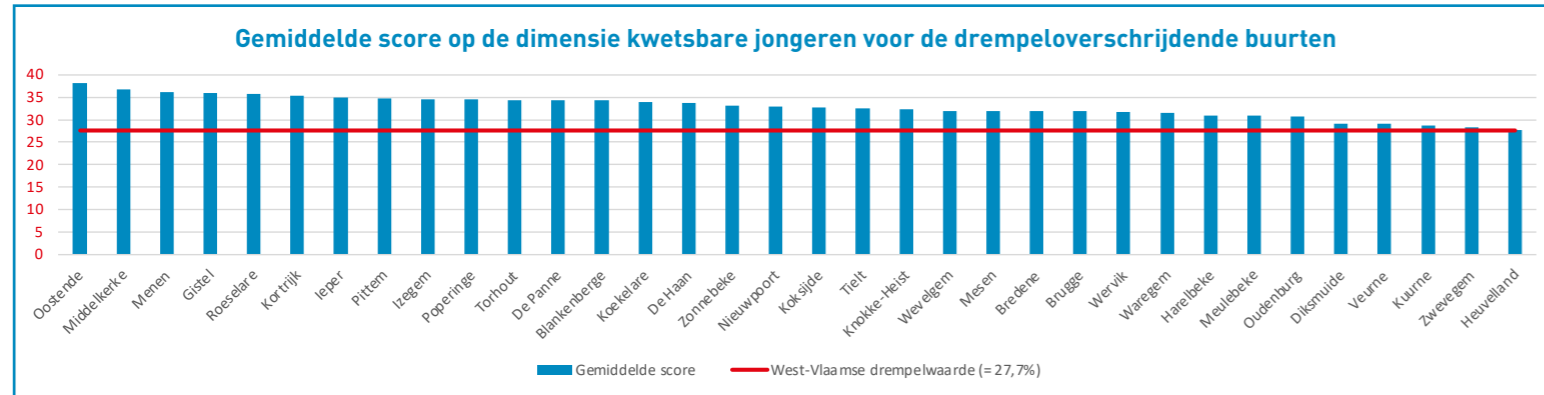
De volgende tabel toont de verdeling van de drempeloverschrijdende buurten over de provincie.

Gemeente	Aantal buurten	Aantal huishoudens	% t.o.v. het totaal aantal huishoudens in de gemeente	Aantal 0 tot 19-jarigen	% t.o.v. het totaal aantal 0 tot 19-jarigen in de gemeente
Blankenberge	5	6 082	56,3	1 282	44,3
Bredene	3	2 495	29,8	1 000	28,9
Brugge	13	8 162	14,8	2 480	11,4
De Haan	2	1 104	16,8	210	12,2
De Panne	5	3 121	54,6	860	51,1
Diksmuide	1	502	6,8	93	2,6
Gistel	1	1 144	22,1	386	15,0
Harelbeke	6	4 146	32,3	1 694	27,3
Heuvelland	1	416	12,2	219	12,5
Ieper	4	2 785	17,6	1 019	14,4
Izegem	3	1 771	13,9	696	11,4
Knokke-Heist	7	5 370	31,8	1 119	27,5
Koekelare	1	343	8,9	81	4,4
Koksijde	4	3 137	27,1	518	20,4
Kortrijk	25	12 282	36,0	5 731	34,0
Kuurne	2	598	10,1	425	13,7
Menen	13	5 613	38,1	3 362	42,6
Mesen	1	399	86,4	232	81,1
Meulebeke	1	1 071	22,5	386	17,4
Middelkerke	5	3 620	35,3	696	25,7
Nieuwpoort	4	2 969	48,2	521	35,3
Oostende	28	23 325	63,7	7 889	62,5
Oudenburg	2	822	19,2	339	17,3
Pittem	1	110	3,9	62	4,3
Poperinge	2	1 112	13,0	438	10,4
Roeselare	14	8 495	29,8	3 187	23,1

Gemeente	Aantal buurten	Aantal huishoudens	% t.o.v. het totaal aantal huishoudens in de gemeente	Aantal 0 tot 19-jarigen	% t.o.v. het totaal aantal 0 tot 19-jarigen in de gemeente
Tielt	3	1 232	13,8	497	11,8
Torhout	1	838	9,2	174	4,1
Veurne	3	1 444	26,0	463	19,3
Waregem	4	2 889	17,0	1 005	12,7
Wervik	7	2 974	36,8	1 713	38,5
Wevelgem	2	561	4,1	255	3,8
Zonnebeke	1	184	3,5	94	3,3
Zwevegem	1	442	4,2	218	4,0
West-Vlaanderen	176	111 558	20,6	39 344	16,3

20,6% van de West-Vlaamse gezinnen en 16,3% van de 0-19-jarigen woont in een buurt waar de kans op kwetsbare jongeren verhoogd is. Gemeenten met een grotere concentratie aan 0-19-jarigen binnen deze buurten zijn: Mesen (81,1%), Oostende (62,5%), De Panne (51,1%), Blankenberge (44,3%), Menen (42,6%), Wervik (38,5%), Nieuwpoort (35,3%), Kortrijk (34,0%), Bredene (28,9%), Knokke-Heist (27,5%), Harelbeke (27,3%), Middelkerke (25,7%), Roeselare (23,1%), Koksijde (20,4%), Veurne (19,3%), Meulebeke (17,4%) en Oudenburg (17,3%).

Onderstaande grafiek geeft per gemeente de gemiddelde score weer op de dimensie kwetsbare jongeren en dit voor alle buurten die de drempelwaarde voor jongeren overstijgen binnen deze gemeente. De grafiek kan als volgt geïnterpreteerd worden: hoe hoger de score, hoe 'slechter' de situatie gemiddeld genomen binnen de betreffende buurten is.

Van de 34 gemeenten die minstens 1 buurt hebben waar de drempelwaarde voor kwetsbare jongeren (27,7%) wordt overstege, zien we de volgende top 5 in de scores: Oostende (38,1%), Middelkerke (36,8%), Menen (36,1%), Gistel (35,9%) en Roeselare (35,7%). Deze gemeenten huisvesten m.a.w. de meest kwetsbare jongeren.

Tot slot worden de aantallen en aandelen voor de 6 indicatoren bekeken van de dimensie kwetsbare jongeren voor de buurten met een verhoogde kans op kwetsbare jongeren.

Gemeente	Aantal buurten	Totaal leerlingen	% t.o.v. het aantal leerlingen in de gemeente	Eenouder-gezinnen		Schoolse vertraging lager onderwijs		Schoolse vertraging secundair onderwijs		Indicatorleerlingen basisonderwijs		Indicatorleerlingen secundair onderwijs		Kinderen in werkzoekend gezin	
				#	%	#	%	#	%	#	%	#	%	#	%
Oostende	28	6 558	62,5	1 084	27,1	537	24,5	249	11,7	2 674	75,5	1 820	73,8	1 140	15,9
Kortrijk	25	4 760	34,7	555	20,8	366	24,6	123	8,1	1 806	70,0	1 247	72,6	834	16,6
Roeselare	14	2 565	22,6	397	23,0	247	28,8	72	8,5	1 030	71,1	613	67,9	469	15,3
Brugge	13	2 050	11,4	340	23,8	147	21,9	48	6,8	654	62,5	515	64,0	281	12,4
Menen	13	2 667	43,7	357	21,8	196	19,1	70	8,3	1 188	76,4	706	76,4	446	14,5
Knokke-Heist	7	871	27,8	160	23,8	77	27,4	26	7,1	290	59,9	233	65,6	92	9,7
Wervik	7	1 290	37,0	211	23,2	97	22,7	25	5,8	433	64,8	276	60,5	192	13,7
Harelbeke	6	1 385	27,4	168	18,9	93	20,9	36	7,5	458	60,8	329	66,7	167	10,8
Blankenberge	5	1 042	43,0	213	27,2	81	22,9	17	6,0	376	64,3	244	69,8	185	15,3
De Panne	5	715	50,3	119	24,3	55	26,2	21	10,5	243	66,9	183	66,6	77	11,4
Middelkerke	5	580	26,0	124	30,8	41	24,9	20	12,5	185	69,1	172	71,7	64	11,7
Ieper	4	828	14,4	153	29,0	67	25,6	31	9,4	260	63,4	228	70,6	109	11,8
Koksijde	4	439	21,7	65	22,6	38	26,8	10	6,3	147	62,9	114	64,4	58	12,9
Nieuwpoort	4	435	33,0	93	30,2	29	23,0	6	4,9	137	61,6	107	64,4	59	13,5
Waregem	4	844	13,1	114	19,0	55	18,5	22	7,7	333	65,1	216	68,0	106	10,4
Bredene	3	863	29,2	121	22,1	73	25,0	23	7,5	287	61,2	192	62,8	107	12,9
Izegem	3	556	11,3	120	32,7	47	21,9	10	8,8	200	62,5	121	66,5	94	14,9
Tielt	3	399	11,5	62	23,9	28	17,6	12	10,4	152	65,7	81	64,3	53	12,8
Veurne	3	379	19,7	67	25,1	17	17,3	3	2,5	104	55,4	93	61,0	54	13,0
De Haan	2	182	13,2	36	28,9	13	27,3	9	11,0	52	62,6	53	62,1	17	9,8
Kuurne	2	354	14,0	25	10,5	25	24,4	11	9,5	135	60,7	70	57,8	45	9,7
Oudenburg	2	273	16,7	58	28,5	17	18,3	6	6,2	96	64,0	60	60,6	20	6,5
Poperinge	2	354	10,2	73	31,0	32	26,2	5	4,3	122	66,4	90	68,7	39	9,9
Wevelgem	2	211	3,7	36	24,5	9	14,6	4	5,7	80	67,6	53	68,5	27	10,9
Diksmuide	1	90	3,1	14	26,4	3	13,0	1	2,6	26	72,2	22	52,4	7	8,5
Gistel	1	301	14,1	65	31,9	22	21,0	7	6,6	121	73,3	77	68,8	49	14,2
Heuvelland	1	163	12,1	17	13,4	12	21,4	3	4,9	44	55,0	39	58,2	27	13,6
Koekelare	1	77	4,9	17	36,2	6	20,0	1	4,5	28	58,3	19	79,2	4	5,3

Gemeente	Aantal buurten	Totaal leerlingen	% t.o.v. het aantal leerlingen in de gemeente	Eenouder-gezinnen		Schoolse vertraging lager onderwijs		Schoolse vertraging secundair onderwijs		Indicatorleerlingen basisonderwijs		Indicatorleerlingen secundair onderwijs		Kinderen in werkzoekend gezin	
				#	%	#	%	#	%	#	%	#	%	#	%
Mesen	1	151	79,1	29	22,3	12	22,2	2	4,1	53	63,1	37	69,8	22	10,3
Meulebeke	1	336	18,9	53	24,0	17	15,7	5	4,2	119	66,9	91	66,9	25	7,3
Pittem	1	60	5,1	8	23,5	5	21,7	0	0,0	24	66,7	13	76,5	12	20,3
Torhout	1	131	3,7	37	33,6	11	27,5	2	5,3	51	65,4	30	68,2	10	6,6
Zonnebeke	1	78	3,4	16	30,8	5	23,8	1	3,8	27	67,5	17	58,6	12	13,8
Zwevegem	1	176	4,0	26	23,0	10	20,4	3	4,3	47	54,0	42	56,0	23	11,6
West-Vlaanderen	176	32 163	16,3	5 033	24,3	2 490	23,5	884	8,2	11 982	67,8	8 203	68,8	4 926	13,7

In West-Vlaanderen wonen gemiddeld 32 163 leerlingen in een buurt die de drempelwaarde voor de dimensie kwetsbare jongeren overstijgt. Dit is goed voor 16,3% van alle leerlingen.

5 033 eenoudergezinnen wonen in een kwetsbare buurt voor jongeren. Dit betekent dat van het totaal aantal gezinnen met kinderen in deze buurten 24,3% een eenoudergezin betreft. De aandelen voor de provincie en voor de kansarme buurten bedragen respectievelijk 14,7% en 26,1% (zie p. 57). Als we het bekijken op het totaal aantal eenoudergezinnen in de provincie, dan stellen we vast dat 1 op de 4 (25,6%) eenoudergezinnen in een kwetsbare buurt voor jongeren woont.

We tellen in totaal 2 490 leerlingen met minstens 1 jaar schoolse vertraging in het gewoon lager onderwijs die wonen in een kwetsbare buurt voor jongeren. Ten opzichte van alle leerlingen in het gewoon lager onderwijs binnen deze buurten is dit 23,5%. Het percentage voor gans de provincie ligt op 11,5%, wat ongeveer de helft is van de waarde voor buurten met een drempeloverschrijding voor kwetsbare jongeren. Als er gekeken wordt naar alle leerlingen met schoolse achterstand in het gewoon lager onderwijs, dan blijkt dat bijna een derde (31,1%) van hen in een buurt woont waar de kans op kwetsbare jongeren hoger is.

Daarnaast tellen we 884 leerlingen met minstens 2 jaar schoolse vertraging in het gewoon secundair onderwijs die in een kwetsbare buurt voor jongeren wonen. Dat is 8,2% ten opzichte van alle leerlingen in het gewoon secundair onderwijs binnen deze buurten. Dit percentage ligt wederom hoger dan het percentage voor gans de provincie (2,9%). Ten opzichte van alle leerlingen met minstens 2 jaar schoolse achterstand in het gewoon secundair onderwijs kan geconcludeerd worden dat meer dan 4 op de 10 (41,5%) van hen in een buurt woont waar we een verhoogde kwetsbaarheid voor jongeren detecteren.

De volgende twee indicatoren betreffen de indicatorleerlingen. In de buurten met een verhoogde kans op kwetsbare jongeren wonen 11 982 kinderen uit het basisonderwijs die als indicatorleerlingen bestempeld worden. Ten opzichte van alle leerlingen in het basisonderwijs binnen deze buurten is dit 67,8%. Het algemeen provinciaal gemiddelde is 39%, wat veel lager is dan in de drempeloverschrijdende buurten. We kunnen concluderen dat 27,9% van alle indicatorleerlingen in het basisonderwijs in de provincie woont in een buurt met een verhoogde kwetsbaarheid voor jongeren.

Vervolgens toont de tabel ons dat de buurten met een drempeloverschrijding voor kwetsbare jongeren in totaal 8 203 indicatorleerlingen in het secundair onderwijs huisvesten. Dat komt neer op 68,8% van alle leerlingen in het secundair onderwijs in deze buurten. Algemeen in de provincie ligt dit aandeel op 42,6%, wat opnieuw een heel stuk lager is. Daarnaast wordt vastgesteld dat een vierde (25,6%) van de indicatorleerlingen in het secundair onderwijs in een kwetsbare buurt voor jongeren woont.

De laatste indicator voor de dimensie kwetsbare jongeren is het aantal minderjarigen dat opgroeit in een werkzoekend gezin. Binnen de kwetsbare buurten voor jongeren tellen we 4 926 kinderen in een gezin met één of meerdere werkzoekende ouders. Dit is 13,7% van de minderjarigen binnen deze buurten, terwijl het provinciaal aandeel op 6,2% ligt. Ten opzichte van alle minderjarigen met werkzoekende ouders in West-Vlaanderen, woont ruim een derde (37,1%) in een kwetsbare buurt voor jongeren.

3.2.2. Kwetsbare ouderen

Meerdere onderzoeken wezen reeds uit dat ouderen een grotere kans lopen om in armoede te moeten leven. Meerdere factoren spelen hierbij een rol.

Het beperkter inkomen is de meest voor de hand liggende factor. Het wettelijk voorzien pensioen is niet altijd toereikend om in het levensonderhoud te voorzien. Uit de ouderenbehoefteonderzoeken in West-Vlaanderen blijkt dat 4 op de 10 ouderen aangeven moeilijk tot zeer moeilijk rond te komen met het inkomen. Uit de resultaten van de laatste EU-SILC-enquête van 2022 kon men concluderen dat het armoederisico hoger ligt voor ouderen dan voor de algemene bevolking (Statbel, 2022). Iets meer dan 1 op de 10 inwoners in Vlaanderen leefde in 2022 in een huishouden met een huishoudinkomen onder de Belgische armoededrempel, terwijl dit geldt voor 15% van de 65-plussers.

Een tweede factor is de gezinssamenstelling. Door hun hogere leeftijd hebben ouderen een grotere kans om alleen komen te staan. Vooral alleenstaande vrouwen zijn een bijzonder kwetsbare groep. Zo hebben zij bijvoorbeeld gemiddeld genomen een lager pensioen dan mannen onder andere doordat zij huisvrouw waren of vaker deeltijds werkten.

Een derde factor die ouderen vaker in de armoede doet belanden, is gezondheid. De uitgaven voor gezondheid stijgen aanzienlijk vanaf 65 jaar. De gezondheidsenquête toont aan dat een vijfde van de 65-plussers aangeeft dat zij de kosten voor gezondheidszorgen maar moeilijk kunnen betalen (Demarest S. et. Al, 2019). Komt daarbij dat ouderen vaak niet weten waar zij recht op hebben of waar ze terecht kunnen voor zorgverlening en informatie.

Bovenstaande opsomming is niet limitatief maar ze toont reeds aan dat ouderen een bijzondere kwetsbare groep kunnen zijn.

• Beschrijving van de indicatoren:

De dimensie om buurten met een verhoogde kans op kwetsbare ouderen te detecteren werd gevormd door volgende 3 indicatoren:

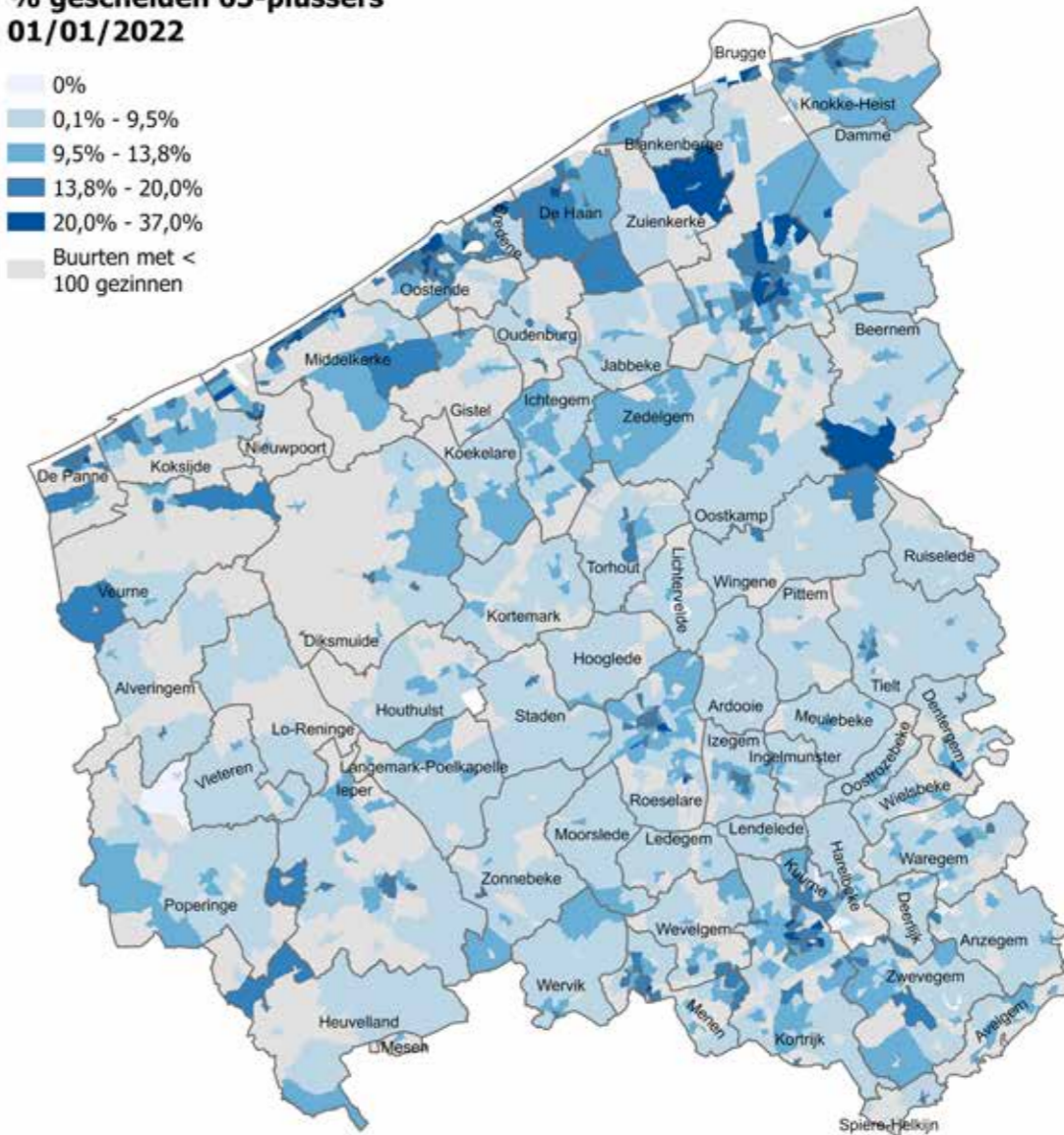
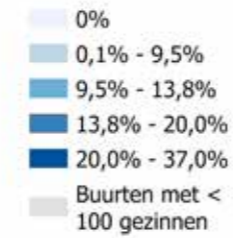
- Gescheiden 65-plussers
- Wooninstabiliteit 65-plussers
- Huurders 65-plussers

Gescheiden 65-plussers

Omschrijving	Aantal gescheiden ² 65-plussers op het totaal aantal 65-plussers
Bron	Rijksregister op 01/01/2022
Relevantie	Binnen de groep van ouderen zijn er grote verschillen naar burgerlijke staat wat betreft het armoederisico, zo blijkt uit een studie van Berghman, Donvil en Peeters (2016, p. 196-197). Het huwelijk blijkt een goede bescherming tegen armoede: het armoederisico van getrouwde ouderen is kleiner dan van niet-getrouwde ouderen. Dit kan verklaard worden door de economische voordelen die het samenleven met anderen met zich meebrengt: bij het delen van een huishouden worden de uitgaven ook gedeeld. Binnen de groep van niet-getrouwde ouderen is er ook een groot verschil tussen gescheidenen, verweduwen en nooit gehuwden, waarbij de gescheidenen duidelijk het grootste armoederisico hebben. Een mogelijke verklaring hiervoor is het feit dat een overlevingspensioen doorgaans hoog is en bijgevolg een goede bescherming biedt. Aangezien het aandeel uit de echt gescheiden 65-plussers jaarlijks toeneemt (zie 3.3. Evolutie in de tijd), en ook verwacht kan worden dat dit aandeel nog zal blijven stijgen, blijft deze variabele ook in de toekomst zinvol in het kader van een kansarmoedeanalyse.

² Gescheiden = uit de echt gescheiden + ontbinding van het huwelijk op een bijzondere wijze + scheiding van tafel en bed en van goederen

% gescheiden 65-plussers 01/01/2022

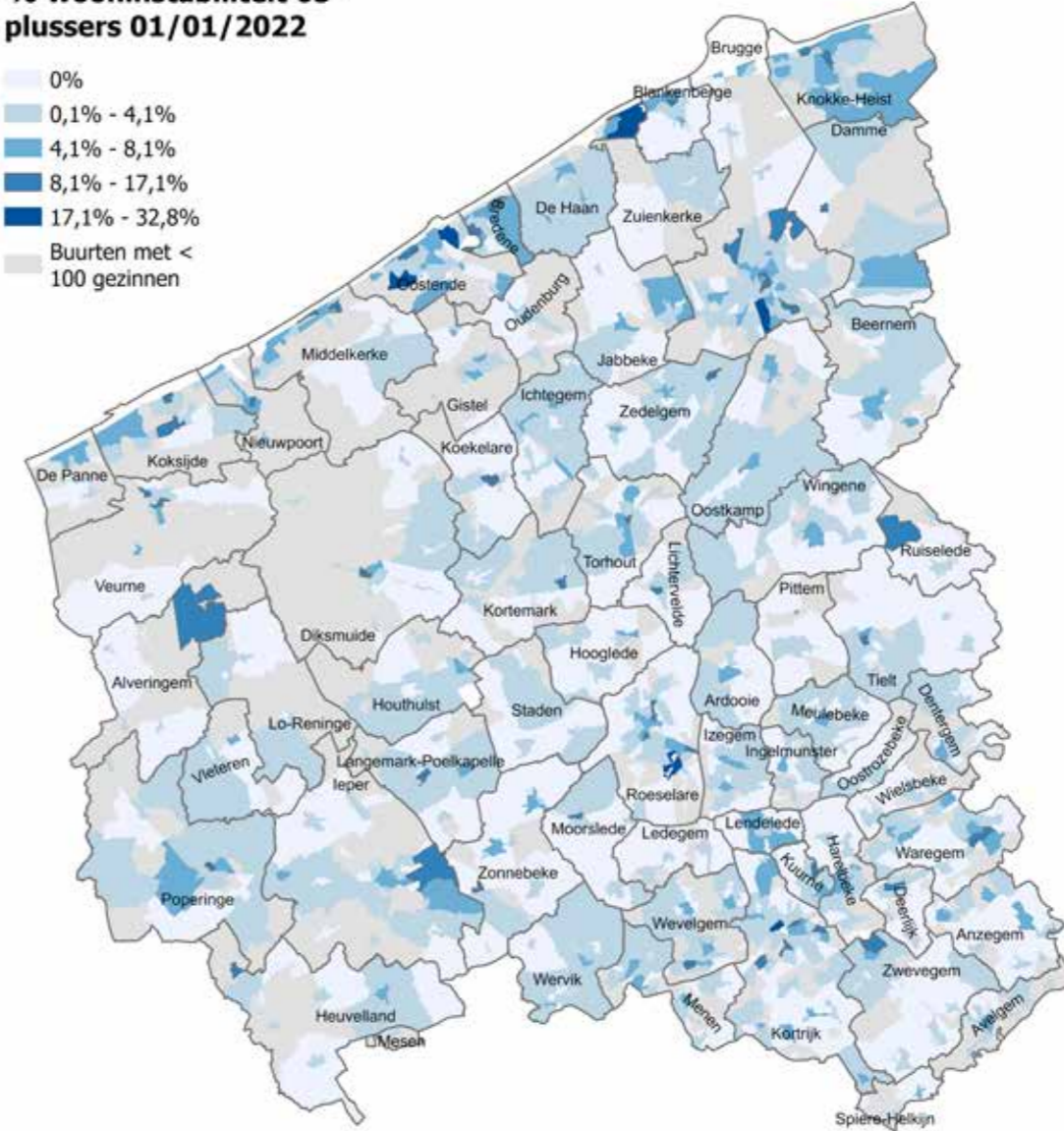

Wooninstabiliteit 65-plussers

Omschrijving	Aantal gezinshoofden ouder dan 65 jaar die op 01/01/2022 op een ander adres woonden dan op 01/01/2021 t.o.v. het totaal aantal gezinshoofden ouder dan 65 jaar.
Bron	Rijksregister op 01/01/2022
Relevantie	Een buurt die gekenmerkt wordt door een hoge verhuismobiliteit heeft een grotere kans op kwetsbaarheid. Er wordt weinig of niet geïnvesteerd in de woningen en de buurt. Maar ook de bewoners zelf kunnen geen stabiele leefomgeving uitbouwen, zoals een vaste huisarts, school, netwerk van burens ... (Kesteloot, 2008). Naarmate men ouder wordt, is men meer aangewezen op de buurt. Verhuizen naar een andere buurt (bv. omwille van een meer aangepaste woning) verstoort deze buurtbetrokkenheid, met mogelijks verhoogde eenzaamheid tot gevolg. Ook dit maakt ouderen die verhuizen extra kwetsbaar.

% wooninstabiliteit 65-plussers 01/01/2022

- 0%
- 0,1% - 4,1%
- 4,1% - 8,1%
- 8,1% - 17,1%
- 17,1% - 32,8%
- Buurt met < 100 gezinnen

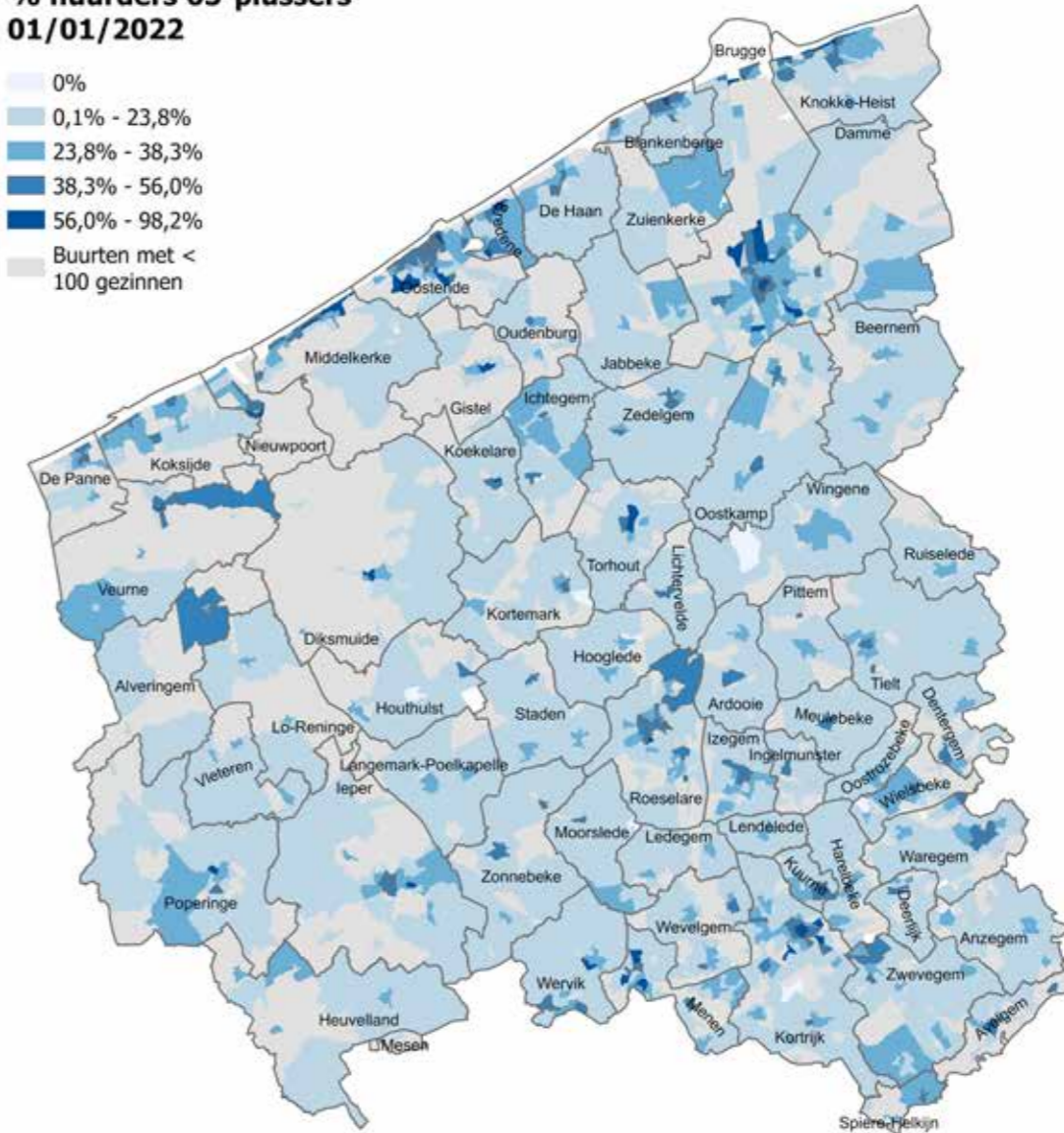

Huurders 65-plussers

Omschrijving	Aantal huurders ouder dan 65 jaar (gezinshoofd) op het totaal aantal gezinshoofden ouder dan 65 jaar.
Bron	Rijksregister en kadaster op 01/01/2022
Relevantie	<p>Huurlasten nemen steeds een groot deel van het gezinsbudget in. We kunnen aannemen dat voor wie met een pensioen moet rondkomen, deze huurlasten al snel een (te) grote kost vormen. De private huurders houden na het betalen van hun woonkost te weinig over om menswaardig te kunnen leven. Dit in tegenstelling tot de eigenaar die op pensioenleeftijd vaak zijn woning (bijna) afbetaald heeft en dus geen woonlasten meer hoeft te dragen. In onder andere het onderzoek van Volckaert & De Decker (2020, p. 103) komen de oudere private huurders als meest kwetsbare groep naar voor: 7 op de 10 oudere private huurders kampen met betaalbaarheidsproblemen terwijl dit bij de oudere eigenaars slechts 1 op de 10 is.</p> <p>Komt daar vaak bij dat de kwaliteit van de woningen op de private huurmarkt niet altijd in overeenstemming is met de betaalde huurprijs. Heel wat ouderen betalen dus relatief veel voor weinig kwaliteit.</p> <p>Merken we wel op dat het hebben van een eigendom op oudere leeftijd niet per definitie rozengeur en maneschijn betekent: ook de woning is aan veroudering onderhevig en/of kan onaangepast zijn aan de nieuwe behoeften van de bewoners. Vlaams survey-onderzoek toont aan dat de noodzakelijke herstellings- en/of renovatiewerken vaak niet worden uitgevoerd, onder andere door een te laag inkomen (Volckaert & De Decker, 2020, p. 194).</p>

% huurders 65-plussers 01/01/2022

- 0%
- 0,1% - 23,8%
- 23,8% - 38,3%
- 38,3% - 56,0%
- 56,0% - 98,2%
- Buurt met < 100 gezinnen

- Beschrijving van de resultaten:

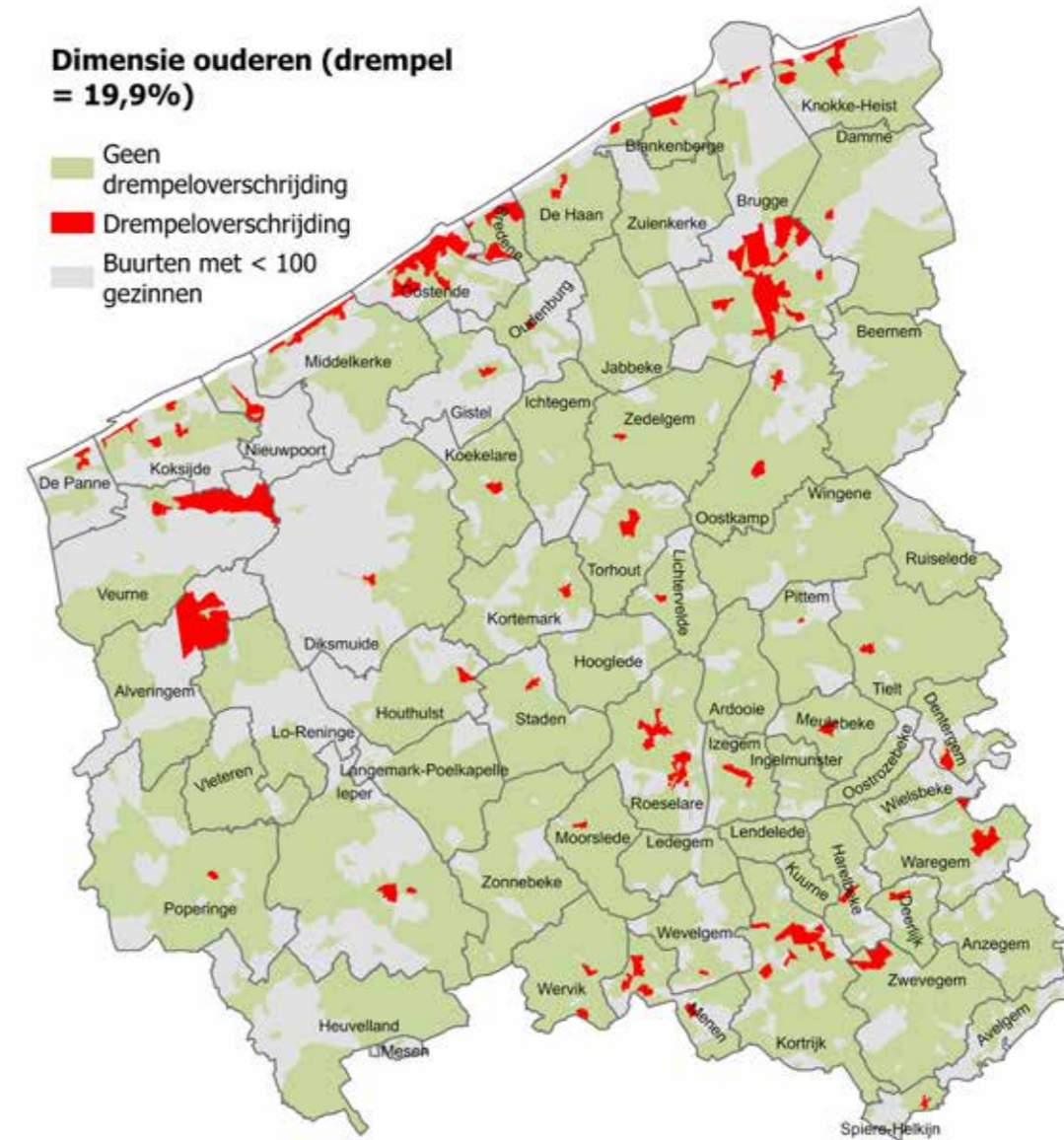
De drempelwaarde voor de dimensie kwetsbare ouderen bedraagt 19,9%. Dit betekent dat 15% van alle buurten (met minstens 100 gezinnen) een gemiddeld percentage op deze 3 indicatoren heeft dat hoger is dan 19,9%.

De kaart toont de buurten die de drempel voor kwetsbare ouderen overschrijden. Het betreft 193 buurten, gespreid over 42 gemeenten. In West-Vlaanderen wonen gemiddeld 121 063 gezinnen in een buurt die de drempelwaarde voor de dimensie kwetsbare ouderen overstijgt. Dit is goed voor 22,3% van alle gezinnen. Als er gekeken wordt naar de 65-plussers, dan blijkt dat 24,8% van hen (= 72 198) in een buurt woont waar de kans op kwetsbare ouderen verhoogd is.

De kaart laat zien dat de kwetsbare ouderen voornamelijk aan de kust wonen en in de centra van de steden en gemeenten.

Dimensie ouderen (drempel = 19,9%)

- Geen drempeloverschrijding
- Drempeloverschrijding
- Buurten met < 100 gezinnen

De volgende tabel toont de verdeling van de drempeloverschrijdende buurten over de provincie.

Gemeente	Aantal buurten	Aantal huishoudens	% t.o.v. het totaal aantal huishoudens in de gemeente	Aantal 65-plussers	% t.o.v. het totaal aantal 65-plussers in de gemeente
Alveringem	1	217	10,6	148	15,8
Blankenberge	9	7 749	71,7	4 959	72,3
Bredene	7	3 725	44,5	2 134	46,8
Brugge	28	18 235	33,0	9 343	32,0
Damme	1	146	3,1	67	2,5
De Haan	4	2 073	31,6	1 500	32,6
De Panne	3	2 192	38,3	1 552	42,1
Deerlijk	1	782	14,9	481	18,9
Dentergem	1	629	17,9	372	21,5
Diksmuide	2	942	12,8	515	13,8
Gistel	1	1 144	22,1	656	25,6
Harelbeke	2	1 630	12,7	876	14,4
Houthulst	1	497	11,8	250	12,9
Ieper	4	3 084	19,5	1 602	19,1
Izegem	2	644	5,0	278	4,4
Knokke-Heist	12	8 942	52,9	6 906	56,5
Koekelare	2	874	22,8	545	28,2
Koksijde	5	3 139	27,1	2 381	25,7
Kortemark	1	452	8,4	303	10,9
Kortrijk	16	8 960	26,3	4 938	29,3
Lichtervelde	1	427	11,3	288	15,6
Menen	7	3 579	24,3	2 074	28,8
Meulebeke	1	1 071	22,5	547	22,9
Middelkerke	6	3 421	33,3	2 451	35,8
Moorslede	1	426	8,9	179	7,1
Nieuwpoort	5	2 251	36,5	1 466	34,1
Oostende	30	22 447	61,3	13 358	64,4

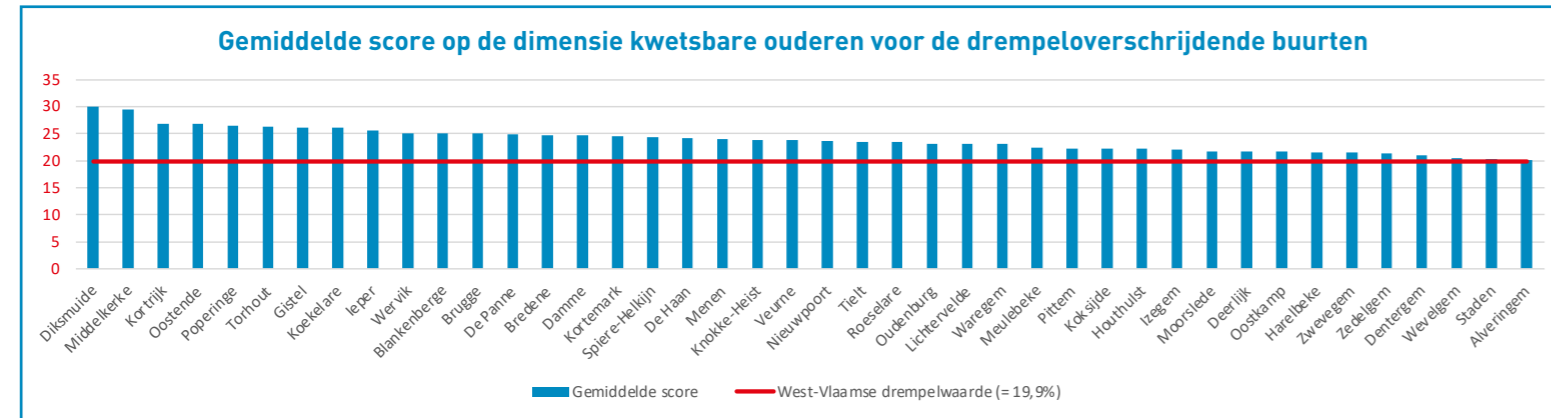
Gemeente	Aantal buurten	Aantal huishoudens	% t.o.v. het totaal aantal huishoudens in de gemeente	Aantal 65-plussers	% t.o.v. het totaal aantal 65-plussers in de gemeente
Oostkamp	2	1 370	13,5	907	17,0
Oudenburg	1	446	10,4	216	9,8
Pittem	1	110	3,9	74	5,0
Poperinge	1	537	6,3	426	9,1
Roeselare	11	6 851	24,1	3 203	24,1
Spiere-Helkijn	1	245	28,0	53	16,7
Staden	1	464	9,8	230	9,8
Tielt	2	1 044	11,7	535	11,5
Torhout	4	2 031	22,4	1 229	26,1
Veurne	4	1 727	31,2	1 079	34,5
Waregem	4	3 450	20,3	2 332	26,8
Wervik	2	633	7,8	335	8,0
Wevelgem	1	246	1,8	148	2,1
Zedelgem	1	430	4,4	185	3,7
Zwevegem	3	1 801	16,9	1 077	20,4
West-Vlaanderen	193	121 063	22,3	72 198	24,8

22,3% van de West-Vlaamse gezinnen woont in een buurt waar de kans op kwetsbare ouderen verhoogd is. Wat betreft het aantal 65-plussers, zien we dat 72 198 ouderen in een buurt wonen die de drempelwaarde voor de dimensie kwetsbare ouderen overschrijdt. Dit komt neer op 24,8% van alle West-Vlaamse 65-plussers.

Gemeenten met een grotere concentratie aan 65-plussers binnen deze buurten zijn: Blankenberge (72,3%), Oostende (64,4%), Knokke-Heist (56,5%), Bredene (46,8%), De Panne (42,1%), Middelkerke (35,8%), Veurne (34,5%), Nieuwpoort (34,1%), De Haan (32,6%), Brugge (32,0%), Kortrijk (29,3%), Menen (28,8%), Koekelare (28,2%), Waregem (26,8%), Torhout (26,1%), Koksijde (25,7%) en Gistel (25,6%). Het is overduidelijk dat de kustgemeenten hier erg hoog scoren.

Onderstaande grafiek geeft per gemeente de gemiddelde score weer op de dimensie kwetsbare ouderen en dit voor alle buurten die de drempelwaarde voor kwetsbare ouderen overstijgen binnen deze gemeente.

De grafiek kan als volgt geïnterpreteerd worden: hoe hoger de score, hoe 'slechter' de situatie gemiddeld genomen binnen de betreffende buurten is.

Van de 42 gemeenten die minstens 1 buurt hebben waar de drempelwaarde voor kwetsbare ouderen (19,9%) wordt overstege, zien we de volgende top 5 in de scores: Diksmuide (30,1%), Middelkerke (29,5%), Kortrijk (26,8%), Oostende (26,8%) en Poperinge (26,4%). Deze gemeenten hebben m.a.w. de meest kwetsbare ouderen.

Tot slot bekijken we de aantallen en aandelen voor de 3 indicatoren van de dimensie kwetsbare ouderen voor de buurten met een verhoogde kans op kwetsbare ouderen.

Gemeente	Aantal buurten	Gescheiden 65-plussers		Wooninstabiliteit 65-plussers		Huurders 65-plussers	
		#	%	#	%	#	%
Oostende	30	2 884	21,8	501	6,7	5 026	52,0
Brugge	28	1 724	19,4	362	6,7	2 993	48,9
Kortrijk	16	808	17,6	176	6,6	1 800	56,4
Knokke-Heist	12	1 063	15,3	262	5,9	2 428	50,2
Roeselare	11	455	16,3	140	7,3	1 035	46,7

Gemeente	Aantal buurten	Gescheiden 65-plussers		Wooninstabiliteit 65-plussers		Huurders 65-plussers	
		#	%	#	%	#	%
Blankenberge	9	1 041	20,1	229	6,1	1 798	48,8
Bredene	7	377	17,0	83	6,7	718	50,7
Menen	7	318	17,5	64	3,5	684	50,9
Middelkerke	6	553	24,6	136	7,2	980	56,6
Koksijde	5	418	17,3	129	7,3	722	42,0
Nieuwpoort	5	235	15,4	64	6,4	488	49,3
De Haan	4	285	20,4	81	6,4	506	46,0
Ieper	4	260	17,0	54	5,2	542	54,6
Torhout	4	160	12,9	49	6,0	414	59,9
Veurne	4	152	13,9	40	5,3	364	52,1
Waregem	4	257	10,5	100	5,1	787	53,7
De Panne	3	309	20,1	64	5,9	519	48,6
Zwevegem	3	101	9,7	43	5,8	341	49,1
Diksmuide	2	89	17,5	36	8,8	258	64,0
Harelbeke	2	107	13,6	35	6,0	262	45,1
Izegem	2	45	15,1	8	4,7	97	46,6
Koekelare	2	58	10,8	30	8,7	201	58,7
Oostkamp	2	99	10,4	42	6,5	291	48,1
Tielt	2	74	14,1	25	5,7	201	50,8
Wervik	2	25	7,4	12	4,9	153	63,2
Alveringem	1	13	8,8	7	9,7	30	41,7
Damme	1	21	31,3	5	9,3	18	33,3
Deerlijk	1	42	8,7	28	10,4	123	45,9
Dentergem	1	44	11,8	15	7,5	87	43,7
Gistel	1	90	13,7	17	3,9	269	61,0
Houthulst	1	24	9,6	10	7,3	68	49,6
Kortemark	1	40	13,2	17	8,3	107	52,2
Lichtervelde	1	24	8,3	14	8,6	85	52,5

Gemeente	Aantal buurten	Gescheiden 65-plussers		Wooninstabiliteit 65-plussers		Huurders 65-plussers	
		#	%	#	%	#	%
Meulebeke	1	64	11,7	28	6,8	200	48,8
Moorslede	1	18	10,1	11	8,2	63	47,0
Oudenburg	1	37	17,1	7	4,4	76	48,1
Pittem	1	10	13,5	3	6,7	21	46,7
Poperinge	1	51	12,0	25	9,8	146	57,5
Spiere-Helkijn	1	10	18,9	2	5,4	18	48,6
Staden	1	34	14,8	3	1,8	73	44,5
Wevelgem	1	14	9,5	6	5,2	54	46,6
Zedelgem	1	25	13,5	7	5,0	64	45,7
West-Vlaanderen	193	12 458	17,4	2 970	6,4	25 110	50,9

We tellen in totaal 12 458 gescheiden 65-plussers die wonen in een kwetsbare buurt voor ouderen. Dit komt neer op 17,4% van alle 65-plussers binnen deze buurten. Gemiddeld genomen is 11,4% van de 65-plussers in gans West-Vlaanderen gescheiden. Bovendien woont 37,5% van de gescheiden ouderen in een buurt met een drempeloverschrijding voor kwetsbare ouderen.

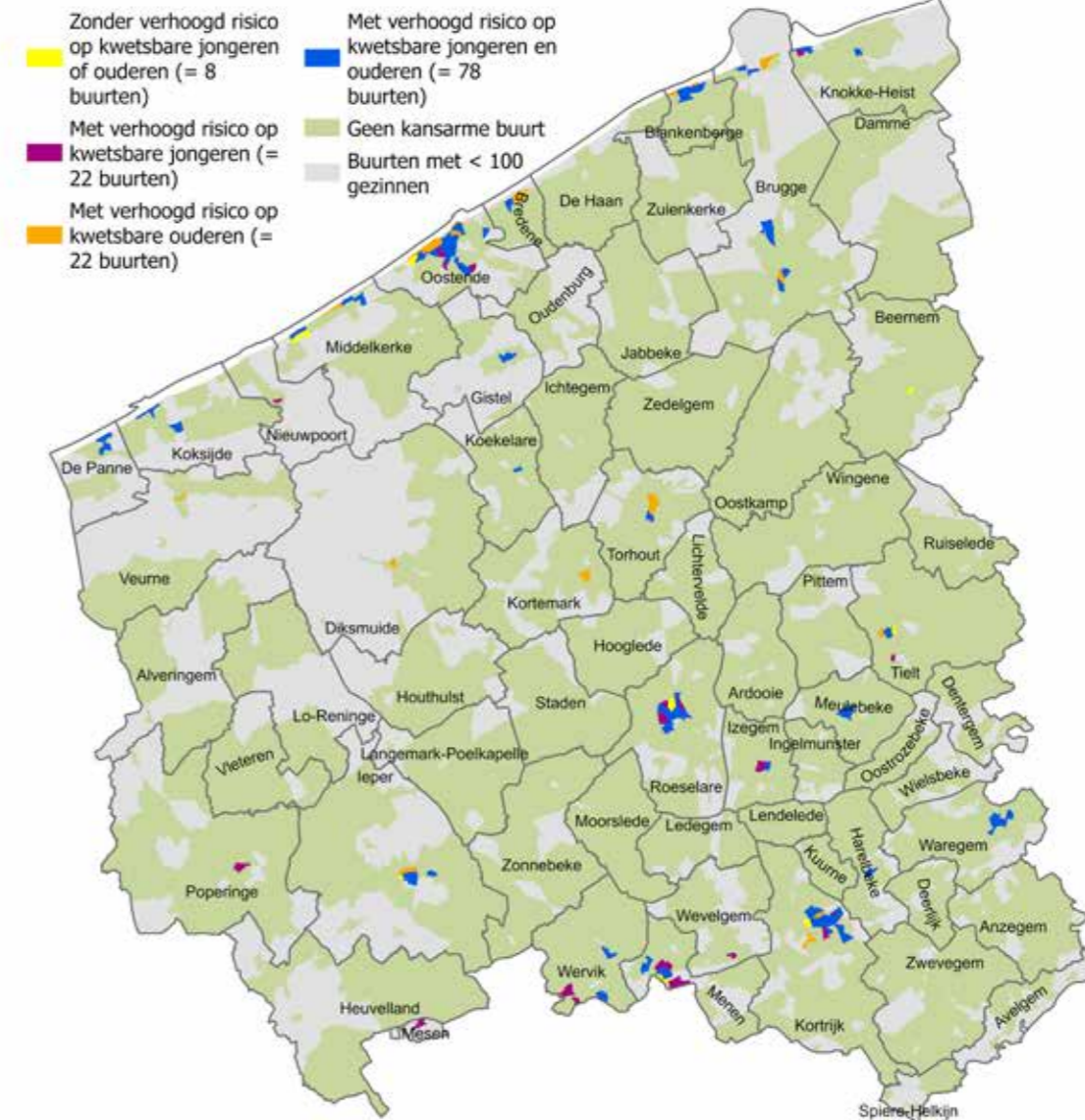
Een volgende indicator is de wooninstabiliteit van 65-plussers. In totaal zijn er 2 970 gezinshoofden ouder dan 65 jaar die verhuisd zijn tussen 01/01/2021 en 01/01/2022 in een kwetsbare buurt voor ouderen. Dat betekent een wooninstabiliteit bij ouderen van 6,4% in de kwetsbare buurten voor ouderen. In gans de provincie bekommen we een wooninstabiliteit bij ouderen van 3,2%, wat exact de helft is van het aandeel in de drempeloverschrijdende buurten. Bijna de helft (= 49,6%) van de ouderen die in het afgelopen jaar verhuisd zijn, woont in een kwetsbare buurt voor ouderen.

De laatste indicator voor de dimensie kwetsbare ouderen is het aantal huurders ouder dan 65 jaar. Binnen de kwetsbare buurten voor ouderen zijn er 25 110 gezinshoofden ouder dan 65 jaar in deze situatie. Dit geldt bijgevolg voor 50,9% van alle gezinshoofden ouder dan 65 jaar binnen deze buurten. In gans de provincie huurt 28,2% van alle gezinshoofden ouder dan 65 jaar. Wanneer het aantal huurders binnen de kwetsbare buurten voor ouderen bekeken wordt ten opzichte van alle huurders ouder dan 65 jaar, kan opgemerkt worden dat 47,2% in een kwetsbare buurt voor ouderen woont.

3.2.3. Kwetsbare jongeren/ouderen in kansarme buurten

Tot slot van de doelgroepenanalyse wordt gefocust op de 130 kansarme buurten. We gaan na welke van deze buurten, naast hun algemene kansarmoedesituatie, ook een verhoogde kwetsbaarheid voor jongeren en/of ouderen inhouden.

Kansarme buurten 2022 (= 130 buurten)

Van de 130 kansarme buurten zijn er slechts 8 buurten waar er geen verhoogde kans op kwetsbaarheid voor ouderen of jongeren wordt vastgesteld. Dit zijn buurten in Beernem (Rollebaan-Kasteeldreef), Ieper (Station), Kortrijk (Goederenstation), Menen (Stadspark), Middelkerke (Westende-Bad-H.Jasparlaan-Z.), Oostende (Mariakerke-Distelbaan), Roeselare (Rondekom) en Tielt (Hulstplein).

Het merendeel van de kansarme buurten (78 van de 130 kansarme buurten, 60%) heeft wel een verhoogde kans op kwetsbare jongeren én ouderen (blauwe buurten). We zien die voornamelijk aan de kust en in de centra van de grotere steden. De kust huisvest met andere woorden niet alleen of vooral kwetsbare ouderen, maar ook kwetsbare jongeren. Dit mag niet uit het oog verloren worden.

Daarnaast hebben 22 kansarme buurten een verhoogd risico op kwetsbare jongeren, maar niet op kwetsbare ouderen (paarse buurten). Deze buurten zien we vooral in het zuiden van de provincie.

Tot slot blijken 22 kansarme buurten risicovol voor kwetsbare ouderen, maar niet voor kwetsbare jongeren (oranje buurten). Deze buurten zien we verschijnen aan de kust en in enkele kleinere gemeenten.

In bijlage van deze publicatie is een tabel terug te vinden met een overzicht per kansarme buurt of deze al dan niet de drempel voor de dimensie kwetsbare ouderen en/of jongeren overschrijdt en hoeveel gezinnen, inwoners, 65-plussers en jongeren de betreffende buurten tellen.

3.3. Kansarmoede in kaart: evolutie in de tijd

In dit laatste luik wordt de evolutie van de kansarme buurten in kaart gebracht. De evolutie wordt bekeken ten opzichte van 2019.

In dit onderdeel wordt de globale evolutie van de dimensies (huishouden, herkomst, financiële kwetsbaarheid, gezondheid, kwetsbare jongeren en kwetsbare ouderen) tussen 2019 en 2022 aan de hand van de drempelwaarden bekeken. Om deze evoluties meer te kunnen duiden, wordt eveneens de evolutie van de indicatoren bekeken waaruit de verschillende dimensies zijn opgebouwd.

Tot slot wordt de evolutie binnen de kansarme buurten bekeken. We bekijken enerzijds of het aantal drempeloverschrijdingen is toe- of afgenomen tussen 2019 en 2022. Anderzijds gaan we voor elke kansarme buurt na hoe deze evolueerde op elk van de dimensies: is de waarde op de dimensie in 2022 gestegen of gedaald t.o.v. 2019? Indien deze waarde in 2022 is toegenomen dan kan dit wijzen op een achteruitgang binnen de buurt op deze dimensie. Een gedaalde waarde wijst omgekeerd op een verbeterde situatie.

3.3.1. Evolutie van de drempelwaarden

Onderstaande tabel geeft de drempelwaarden weer voor enerzijds data 2019 en anderzijds data 2022.

	2019	2022
Huishouden	33,4%	34,2%
Herkomst	17,6%	20,3%
Financiële kwetsbaarheid	22,9%	23,5%
Gezondheid	27,3%	29,3%
Kwetsbare jongeren	24,2%	27,7%
Kwetsbare ouderen	18,8%	19,9%

De drempelwaarden zijn gestegen in 2022 voor alle dimensies (huishouden, herkomst, financiële kwetsbaarheid, gezondheid, kwetsbare jongeren en kwetsbare ouderen) in vergelijking met 2019.

Onderstaande tabel toont de evolutie van de individuele indicatoren binnen de geanalyseerde buurten in West-Vlaanderen.

	2019	2022
Huishouden		
Alleenstaanden	33,4%	34,6%
Eenoudergezinnen	14,5%	15,0%
Huurders 35-79 jaar	28,2%	28,7%
Herkomst		
Personen niet-EU herkomst	7,2%	8,1%
Leerlingen gewoon basisonderwijs met niet-Nederlandse thuistaal	12,5%	15,3%
Leerlingen gewoon secundair onderwijs met niet-Nederlandse thuistaal	10,0%	12,3%
Financiële kwetsbaarheid		
Personen voorkeurregeling in de ziekteverzekering	16,6%	17,1%
Gezondheid		
Geen tandartsbezoek	22,0%	23,6%

	2019	2022
Kwetsbare jongeren		
Eenoudergezinnen	14,5%	15,0%
Leerlingen gewoon lager onderwijs met schoolse vertraging	12,3%	11,7%
Leerlingen gewoon secundair onderwijs met schoolse vertraging	3,9%	3,1%
Indicatorleerlingen gewoon basisonderwijs	29,1%	39,3%
Indicatorleerlingen gewoon secundair onderwijs	37,1%	42,7%
Minderjarigen met niet-werkende werkzoekende ouder(s)	5,7%	6,2%
Kwetsbare ouderen		
Gescheiden 65-plussers	9,8%	11,5%
Wooninstabiliteit 65-plussers	3,3%	3,2%
Huurders 65-plussers	28,5%	28,8%

Voor de dimensie huishouden is de verhoging van de drempelwaarde tussen 2019 en 2022 te wijten aan een stijging van de 3 indicatoren. De sterkste stijging zien we voor het aandeel alleenstaanden (+ 1,2 procentpunt). Zowel het aandeel eenoudergezinnen als het aandeel huurders tussen 35 en 79 jaar is gestegen met 0,5 procentpunt.

Voor de dimensie herkomst is er een nog grotere stijging van de drempelwaarde. We zien ook hier voor de 3 indicatoren een stijging van het gemiddelde in de geanalyseerde buurten. Het aandeel personen met een vreemde niet-EU herkomst is gestegen met 0,9 procentpunt; het aandeel leerlingen in het gewoon basisonderwijs dat thuis geen Nederlands spreekt is toegenomen met 2,8 procentpunt en het aandeel leerlingen in het gewoon secundair onderwijs dat thuis geen Nederlands spreekt is met 2,3 procentpunt gestegen.

De drempelwaarde voor financiële kwetsbaarheid kent eveneens een stijging. Het gemiddelde percentage personen met een voorkeurregeling in de ziekteverzekering nam dan ook toe tussen 2019 en 2022 met 0,5 procentpunt.

Ook de drempelwaarde voor gezondheid is gestegen. Dit zien we dan ook bij het aandeel mensen met geen enkel contact met een tandarts dat toegenomen is tussen 2019 en 2022 met 1,6 procentpunt.

De drempelwaarde voor kwetsbare jongeren kent de grootste stijging (27,7% in 2022 t.o.v. 24,2% in 2019). Deze grote stijging wordt veroorzaakt door de sterke stijgingen van de aandelen indicatorleerlingen, zowel in het basisonderwijs als in het secundair onderwijs. Dit komt doordat de schooltoelage vanaf schooljaar 2019-2020 automatisch toegekend wordt en geïntegreerd is in het Groeipakket. Er moet dus geen aanvraag meer gedaan worden, wat zorgt voor een toename van rechthebbenden. Van de resterende 4 indicatoren zijn er 2 indicatoren die licht gestegen zijn (eenoudergezinnen en minderjarigen met werkzoekende ouder(s)) en 2 indicatoren die gedaald zijn (schoolse vertraging in het lager en in het secundair onderwijs).

Tenslotte is er ook een verhoging van de drempelwaarde voor kwetsbare ouderen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een stijging van het aandeel gescheiden 65-plussers (+ 1,7 procentpunt). Daarnaast is er ook een lichte stijging van het aandeel huurders 65-plussers (+ 0,3 procentpunt) en een lichte daling van de wooninstabiliteit bij 65-plussers (- 0,1 procentpunt).

3.3.2. Evolutie van de kansarme buurten

• Algemeen

Het totaal aantal beschouwde buurten bedraagt in de analyse van de evolutie 1 294 buurten. Dit is lager dan de 1 308 buurten uit de dataset van 2022. Dit komt omdat een aantal buurten in 2019 niet aan het criterium van minstens 100 gezinnen per buurt voldeed (door bijvoorbeeld verhuisbewegingen,...). Voor deze buurten konden dus voor 2019 geen drempelwaarden berekend worden.

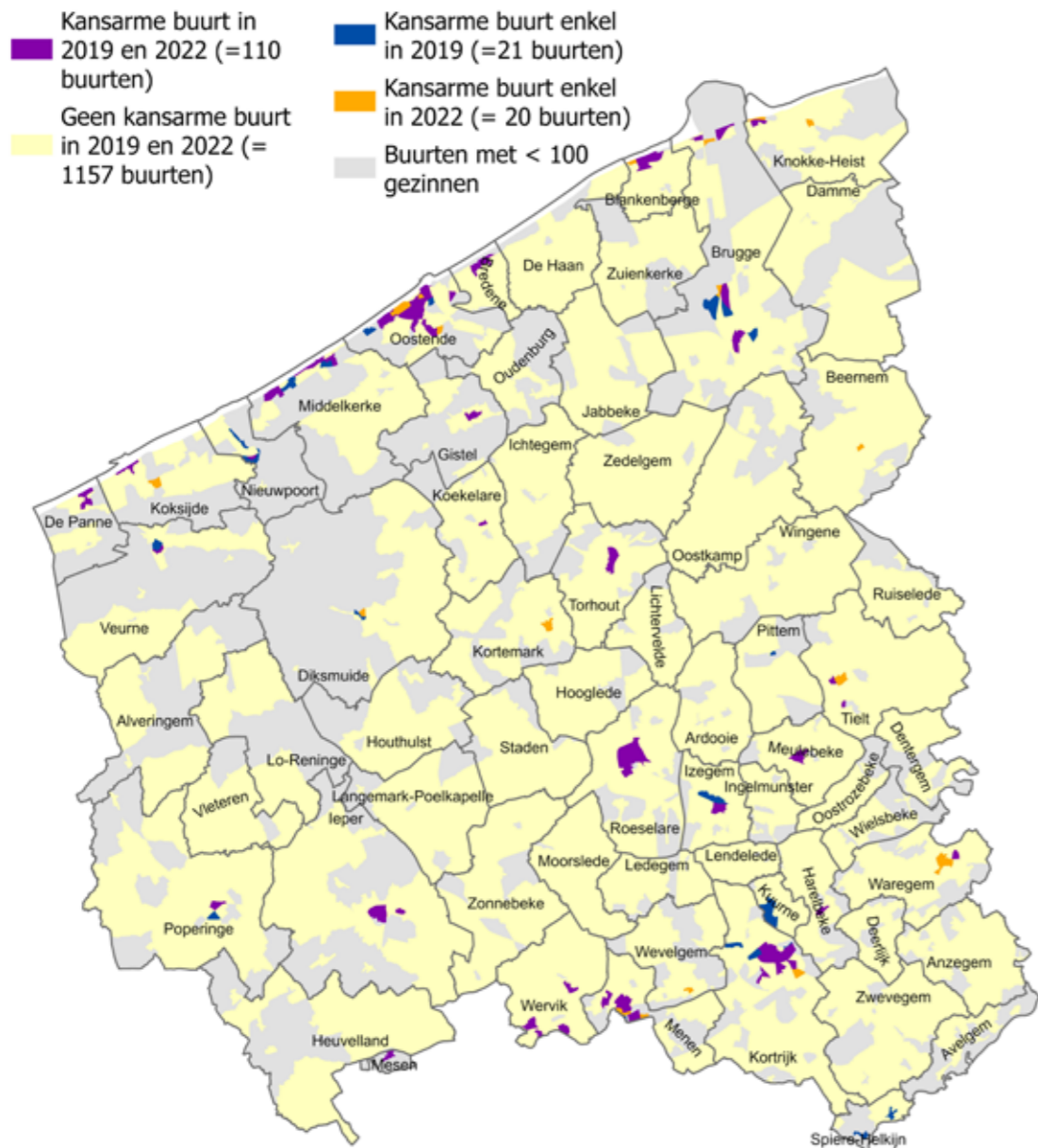
De samenvattende kaart toont het volgende.

Van de 130 kansarme buurten in 2022 zijn er 110 buurten die reeds in 2019 een kansarme buurt waren en dit in 2022 dus nog altijd zijn. Dit zijn de paarse buurten.

In 2022 zijn er 20 buurten bijgekomen als zijnde kansarm (oranje buurten). 21 buurten die in 2019 als kansarm uit de analyse kwamen, zijn dit in 2022 niet meer en zijn uit de kwetsbaarheid geraakt (blauwe buurten).

Er is sprake van een stabilisatie van het aantal kwetsbare buurten: er zijn 21 buurten die uit de kwetsbaarheid geraakt zijn, en 20 nieuwe kwetsbare buurten.

Evolutie kansarme buurten 2019-2022

© Steunpunt Data & Analyse 2023

Tabel: aantal buurten naar aantal overschreden drempelwaarden op de 4 dimensies in 2019 en 2022

		2019					
		0	1	2	3	4	Totaal
2022	0	889	41	4	1		935
	1	45	76	19	3		143
	2	4	20	45	15	2	86
	3		3	16	39	14	72
	4			1	12	45	58
Totaal		938	140	85	70	61	1 294

De tabel toont dat van de 1 294 buurten er in totaal 1 094 buurten (in het oranje aangeduid) in dezelfde categorie gebleven zijn. Dat is 84,5% van de buurten. 99 buurten kenden een afname van het aantal drempeloverschrijdingen (=7,7%, groen omlijnd) en 101 buurten kenden een toename van het aantal drempeloverschrijdingen (=7,8%, rood omlijnd).

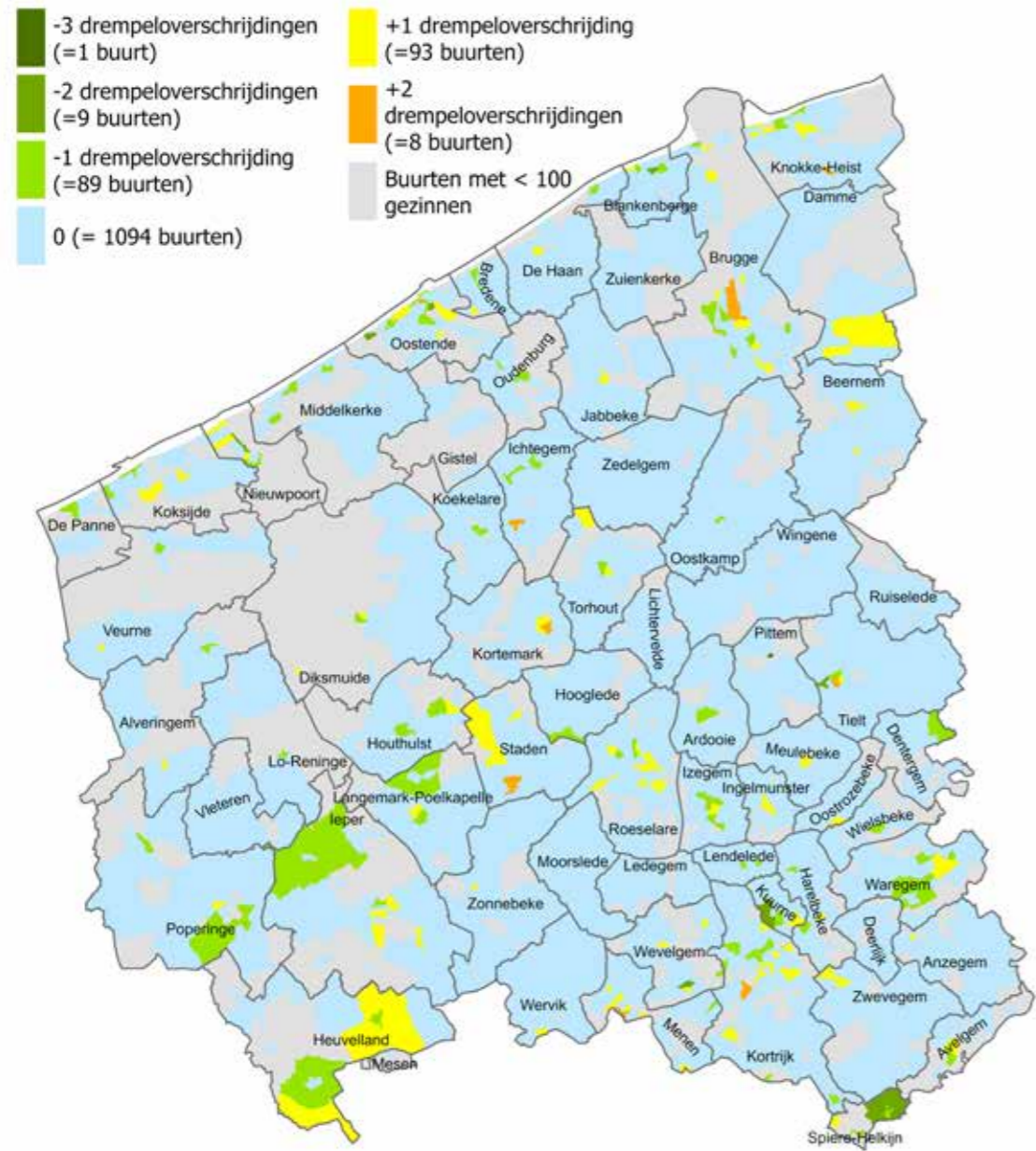
Van de 101 buurten die een toename kenden van het aantal drempeloverschrijdingen zijn er 20 nieuwe kansarme buurten. Dat zijn buurten die in 2019 minder dan 3 drempels overschreden, maar in 2022 3 of 4 drempels overschrijden (aangeduid in het paars). 3 buurten telden 1 drempeloverschrijding in 2019, maar 3 drempeloverschrijdingen in 2022. 16 buurten hadden 2 drempeloverschrijdingen in 2019, waar een derde drempeloverschrijding bij kwam in 2022. Daarnaast is er nog 1 buurt die veel risicofactoren telt en van 2 drempeloverschrijdingen in 2019 naar 4 drempeloverschrijdingen in 2022 gegaan is.

Van de 99 buurten die een afname kenden zijn er 21 buurten die uit de kansarmoede geraakt zijn. Dat zijn buurten die in 2019 3 of 4 drempels overschreden en in 2022 minder dan 3 drempels overschrijden (aangeduid in het blauw).

Het totaal aantal buurten in de hoogste categorie van kwetsbaarheid (4 drempeloverschrijdingen) is in vergelijking met 2019 gedaald van 61 naar 58 buurten in 2022. Maar liefst 45 buurten telden 4 drempeloverschrijdingen in 2019 en eveneens 4 drempeloverschrijdingen in 2022.

De volgende kaart geeft de spreiding weer van de buurten naar het aantal drempeloverschrijdingen dat zij meer of minder maakten in 2022 t.o.v. 2019. De groene kleur wijst op een verbetering van de situatie, terwijl de gele/oranje/rode kleur wijst op een achteruitgang.

Toe- of afname van overschreden drempelwaarden: situatie 2022 t.o.v. 2019

© Steunpunt Data & Analyse 2023

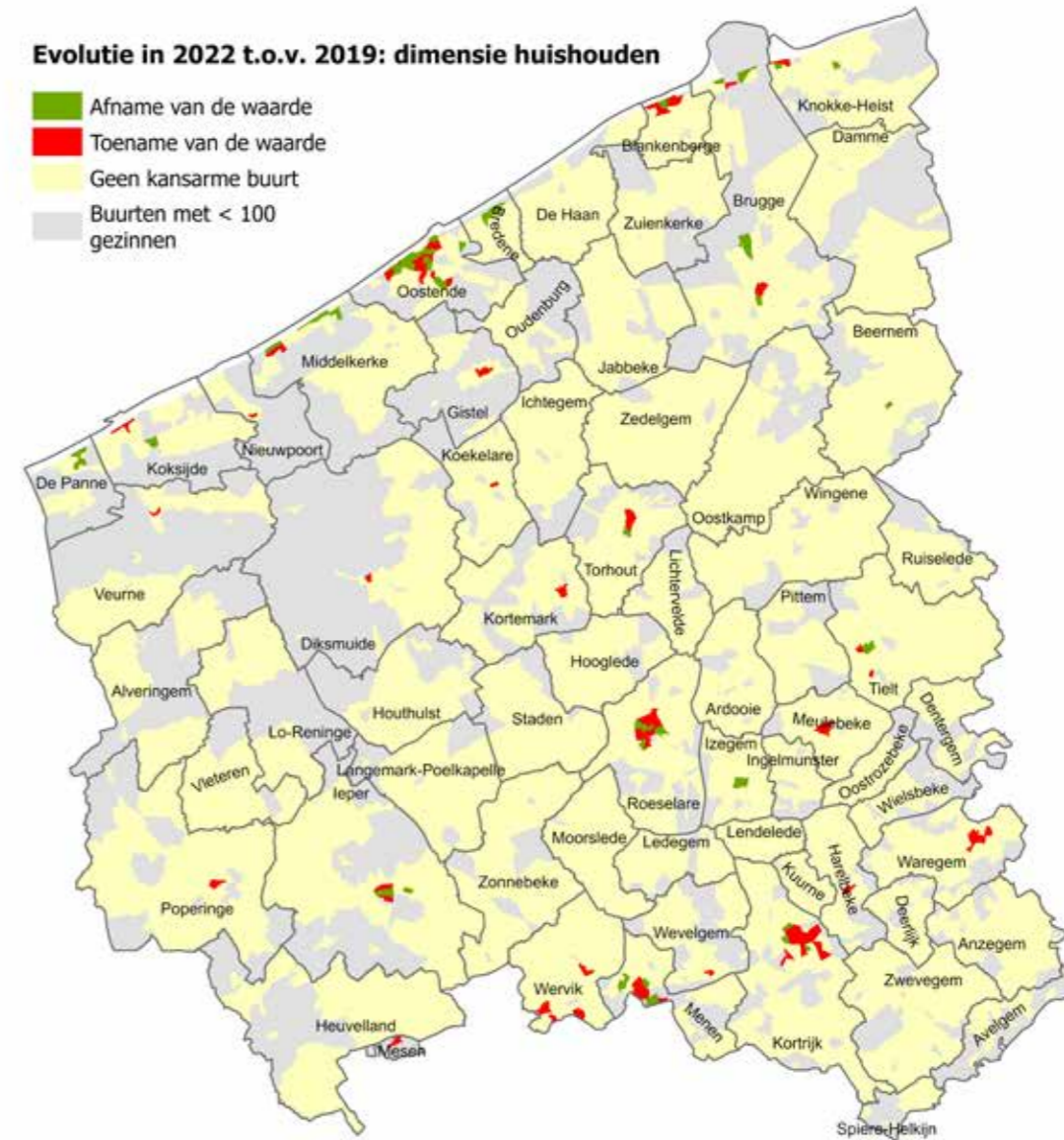

• Evolutie van de dimensies voor de kansarme buurten

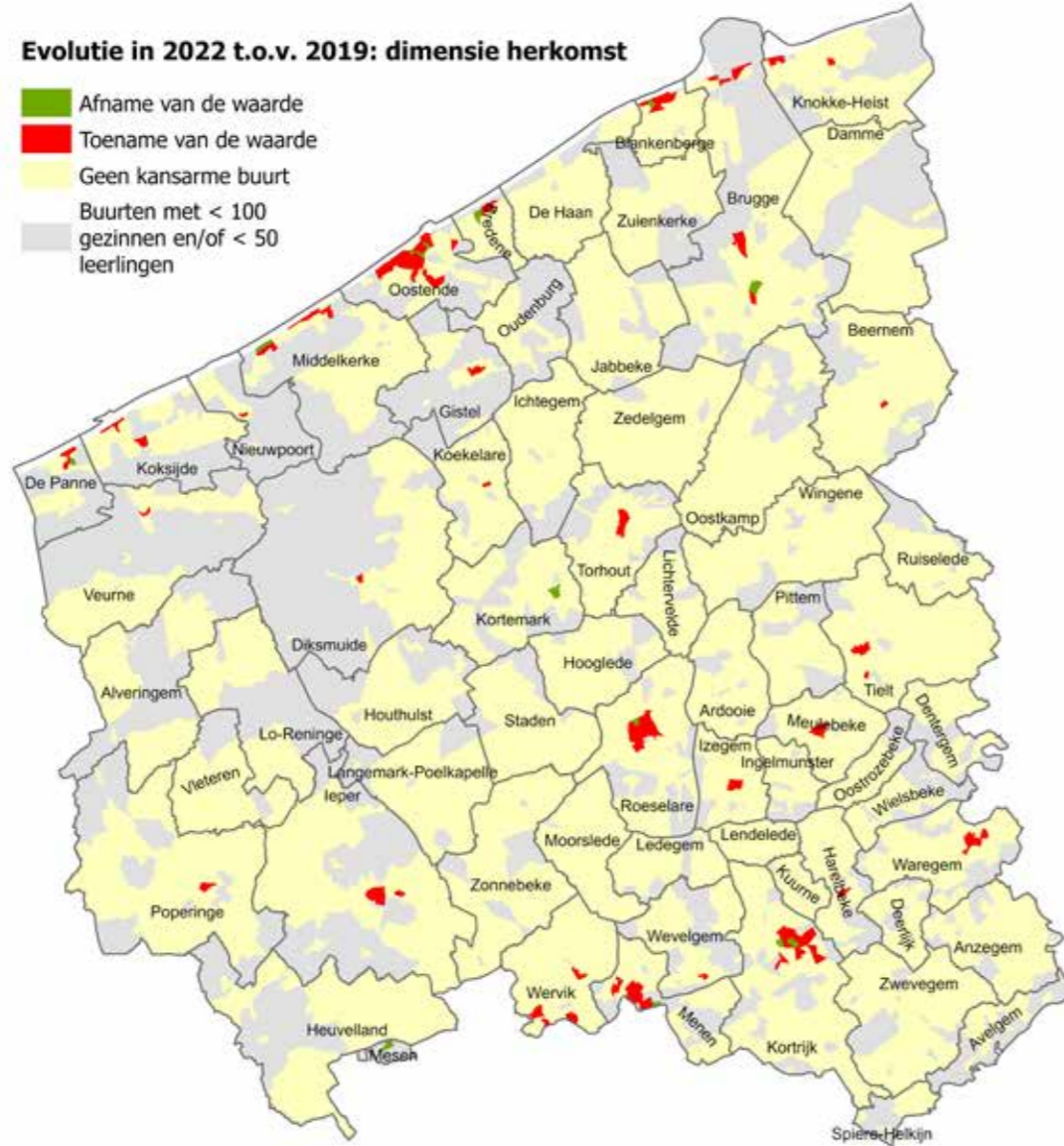
Met de kaarten die volgen wordt voor de kansarme buurten 2022 nagegaan welke evolutie zij doormaakten per dimensie (huishouden, herkomst, financiële kwetsbaarheid, gezondheid, kwetsbare jongeren en kwetsbare ouderen). Hiervoor werd voor elke kansarme buurt (130 in 2022) bekeken of er een afname of een toename van de waarde van de betreffende dimensie is. Op de kaarten worden de buurten die een afname kenden van de waarde tussen 2019 en 2022 op de betreffende dimensie groen gekleurd (= verbetering). De rood gekleurde buurten kenden een toename van de waarde op die dimensie tussen 2019 en 2022 (= verslechtering).

Het valt vooral op dat de kansarme buurten slechter scoren op vlak van herkomst (personen niet-EU herkomst, leerlingen basisonderwijs die thuis geen Nederlands spreken en leerlingen secundair onderwijs die thuis geen Nederlands spreken), gezondheid (personen met geen enkel contact met een tandarts in 3 opeenvolgende jaren) en jongeren (eenoudergezinnen, leerlingen met schoolse vertraging zowel in het gewoon lager als in het gewoon secundair onderwijs, indicatorleerlingen in zowel het basisonderwijs als het secundair onderwijs en minderjarigen met niet-werkende werkzoekende ouder(s)). De stijging voor de dimensie gezondheid kan eventueel deels verklaard worden door de corona lockdown. Dit ligt volledig in de lijn met de verhoogde drempelwaardes: voor deze 3 dimensies zagen we de grootste stijgingen van de drempelwaardes.

Met de indicatoren alleenstaanden, eenoudergezinnen en huurders 35-79 jaar werd een dimensie **huishouden** geconstrueerd. De drempelwaarde voor huishouden is gestegen in vergelijking met 2019. Logischerwijs zorgt dit voor een hogere dimensiewaarde in veel buurten. Voor deze dimensie stellen we een verslechtering (= hogere dimensiewaarde) vast in 75 van de 130 kansarme buurten (57,7%) en een verbetering (= lagere dimensiewaarde) in 55 kansarme buurten (42,3%). De groene buurten met een verbeterde waarde zijn vooral terug te vinden aan de kust en in de centra van de steden en grotere gemeenten. De buurten met een toename zijn overal verspreid terug te vinden.

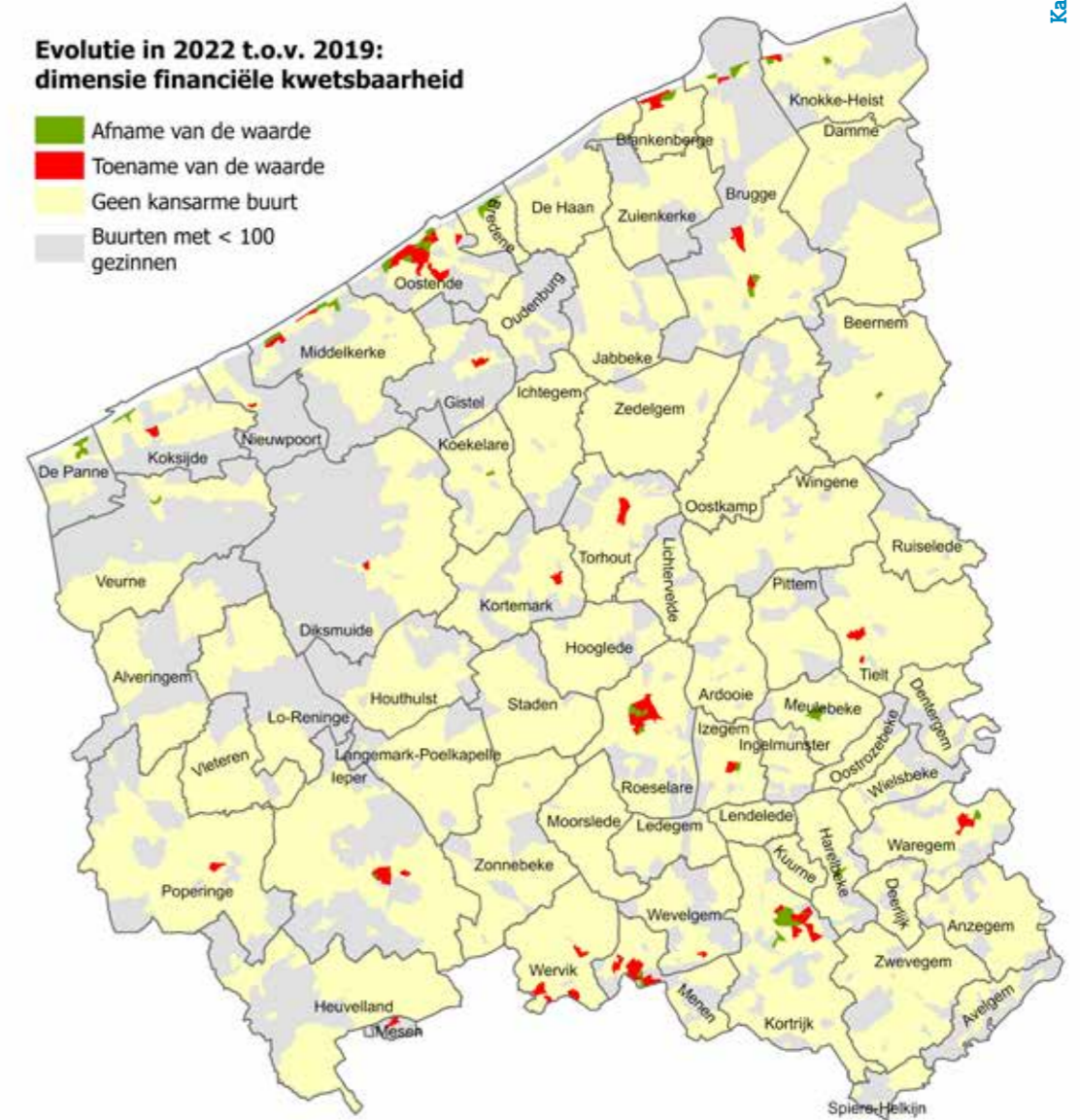
De volgende dimensie is **herkomst**, bestaande uit de indicatoren personen met een vreemde niet-EU herkomst, leerlingen in het gewoon basisonderwijs die thuis geen Nederlands spreken en leerlingen in het gewoon secundair onderwijs die thuis geen Nederlands spreken. 18 kansarme buurten blijken minder dan 50 leerlingen te huisvesten waardoor geen evolutie kan bekeken worden voor de dimensie herkomst. Verder kenden 98 van de resterende 112 kansarme buurten (87,5%) een achteruitgang op de dimensie herkomst. Deze buurten bevinden zich verspreid over de provincie. 14 buurten (12,5%) kenden daarentegen een afname van de waarde, wat wijst op een verbetering.

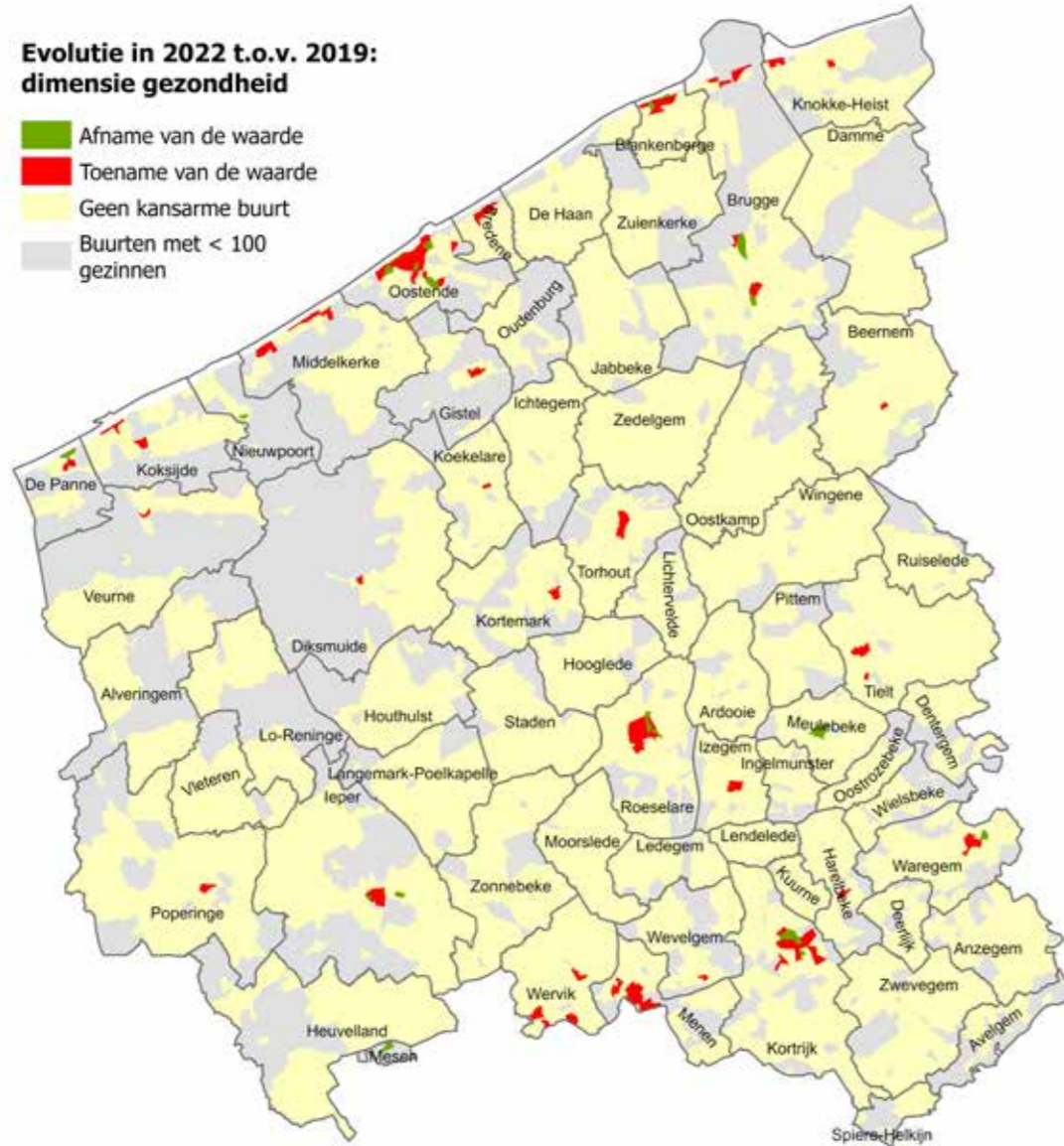
Voor de dimensie **financiële kwetsbaarheid** wordt de indicator personen met een voorkeurregeling in de ziekteverzekering gebruikt.

Voor deze dimensie zijn er 83 kansarme buurten (63,8%) waar de situatie erop achteruit is gegaan tegenover 47 kansarme buurten (39,2%) die verbeterden wat betreft financiële kwetsbaarheid.

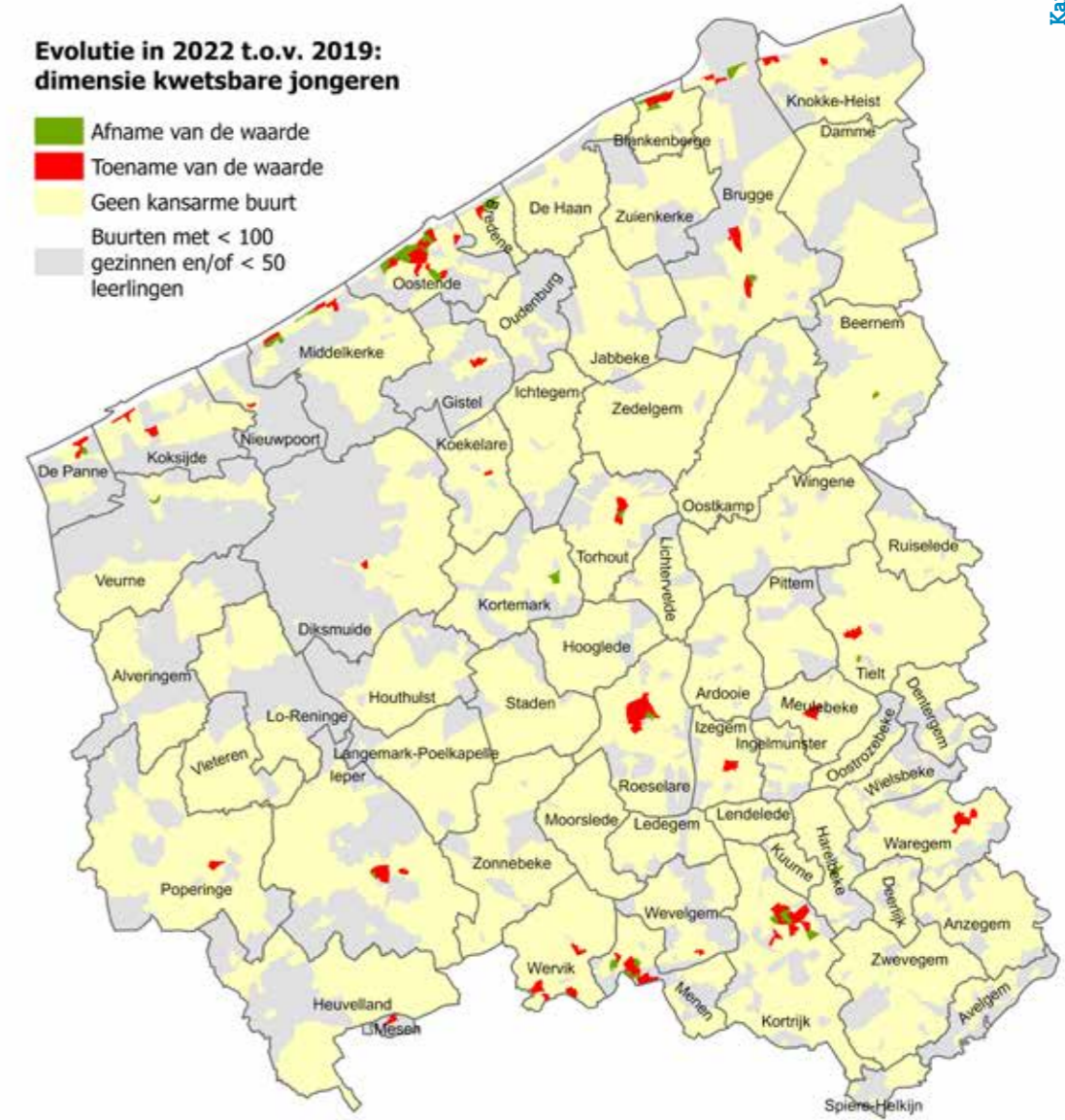
Er is opnieuw geen patroon te zien op de kaart: overal in de provincie komen zowel rode als groene buurten voor.

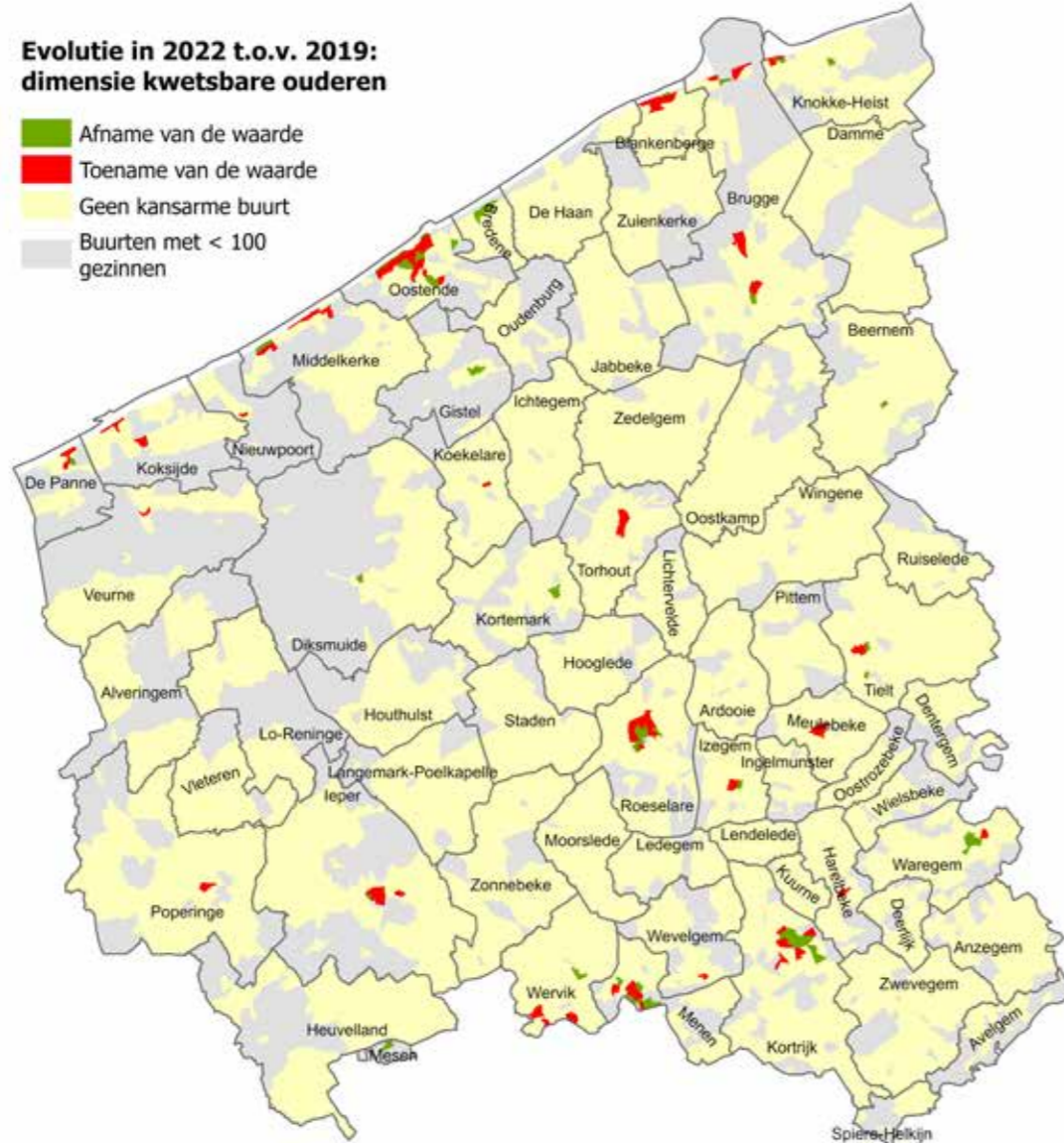
De dimensie **gezondheid** werd gemeten aan de hand van de indicator personen met geen enkel contact met een tandarts in 3 opeenvolgende jaren. 106 van de 130 kansarme buurten (81,5%) hebben in 2022 een hoger percentage personen met geen tandartsbezoek dan in 2019. Bijgevolg halen 24 kansarme buurten (18,5%) een betere score. Deze 'verbeterde' buurten liggen niet geconcentreerd in enkele gemeenten, maar wel verspreid over alle gemeenten met kansarme buurten.

Aan de hand van 6 indicatoren werd een dimensie ontwikkeld om buurten op te sporen met een verhoogde kwetsbaarheid bij **jongeren**: eenoudergezinnen, leerlingen met schoolse vertraging zowel in het gewoon lager als in het gewoon secundair onderwijs, indicatorleerlingen in zowel het basisonderwijs als het secundair onderwijs en minderjarigen met niet-werkende werkzoekende ouder(s). Ook hier geldt dat 18 kansarme buurten minder dan 50 leerlingen blijken te huisvesten waardoor geen evolutie kan bekeken worden voor de dimensie kwetsbare jongeren. Van de resterende 112 kansarme buurten zijn er 91 buurten (81,3%) die een hogere waarde kennen op deze dimensie in 2022 dan in 2019 en dus een achteruitgang boekten. Daarnaast kennen 21 kansarme buurten (18,7%) een verbetering op het vlak van kwetsbare jongeren. Ook voor de dimensie kwetsbare jongeren is de spreiding van de verbeterde buurten redelijk verspreid.

Tot slot nog de dimensie kwetsbare **ouderen**, die gevormd wordt door 3 indicatoren: gescheiden 65-plussers, wooninstabiliteit 65-plussers en huurders 65-plussers. 84 kansarme buurten (64,6%) zijn wat deze dimensie betreft verslechterd. De 46 groene (verbeterde) buurten zijn overal verspreid terug te vinden.

4. Conclusies en samenvatting

In 2011 werd door de provincie West-Vlaanderen een eerste kansarmoedeatlas gemaakt. Meteen was het de bedoeling om deze periodiek te herhalen. Met deze atlas willen we namelijk een antwoord geven op enerzijds de vraag welke buurten in onze provincie kansarm zijn en wat de kenmerken van deze buurten zijn, maar anderzijds ook op de vraag hoe deze buurten evolueren doorheen de tijd.

De methodiek om op zoek te gaan naar de kansarme buurten in onze provincie bleef opnieuw onveranderd. Deze methodiek werd namelijk zo ontworpen dat het past binnen de specifieke West-Vlaamse context. Ten eerste werden, door gebruik te maken van een zuiver West-Vlaamse dataset, die indicatoren geselecteerd die het best kansarmoede in West-Vlaanderen omschrijven. Meerdere studies hebben aangetoond dat kansarmoede, afhankelijk van de maatschappelijke en historische context, een ander gezicht heeft. Zo zal een kansarme buurt in Gent bijvoorbeeld andere kenmerken vertonen dan een kansarme buurt in Meneen of Blankenberge waardoor andere indicatoren nodig zijn om deze kansarme buurten op te sporen. Ten tweede betekent dit dat in tegenstelling tot andere kansarmoedebarometers, de uitkomst voor West-Vlaanderen, met doorgaans kleinere gemeenten, niet wordt beïnvloed door de waarden uit grotere steden zoals Gent en Antwerpen.

De creatie van een kansarmoede-indicator is in hele grote mate afhankelijk van de beschikbaarheid van betrouwbare indicatoren op het fijnmazige niveau. Daarenboven moet er ook aandacht zijn voor het feit dat kansarmoede zoveel ruimer is dan een louter financieel en materieel gebrek. Kansarmoede omvat evenzeer een psychologische en emotionele dimensie, die we uiteraard niet kunnen vatten in cijfers. Ook de beleving van de mensen is van belang: een buurt kan in de analyse naar voor komen als kansarme buurt, maar niet zo aangevoeld worden door de bewoners van de buurt. Het is met andere woorden onmogelijk om alle aspecten van kansarmoede te vatten in 1 exact cijfer; dit zou afbreuk doen aan de complexiteit van de problematiek.

Aan de hand van 8 indicatoren die samengebracht werden in 4 dimensies (huishouden, herkomst, financiële kwetsbaarheid en gezondheid) werden de buurten in West-Vlaanderen geanalyseerd. Een kansarme buurt is een buurt waar er een cumulatie van kansarmoede-indicatoren voorkomt. Concreet betekent dit dat wanneer een buurt op 3 of 4 dimensies slecht scoort, de buurt bestempeld wordt als een kansarme buurt.

De resultaten van deze vijfde editie van de kansarmoedeatlas kunnen als volgt samengevat worden. Op basis van data 2022 zijn er in totaal **130 kansarme buurten** in West-Vlaanderen. Deze 130 buurten zijn verspreid over 29 gemeenten in West-Vlaanderen. In 45% van de gemeenten in West-Vlaanderen vinden we dus minstens 1 kansarme buurt terug.

Hierbij vallen volgende zaken op. Ten eerste het voorkomen van kansarme buurten aan de kust. Elke kustgemeente, uitgezonderd De Haan, telt minstens 1 kansarme buurt. In totaal zijn er 53 kwetsbare buurten in de kustgemeenten (excl. Brugge). Ten tweede hebben de centrumsteden Brugge, Roeselare en Kortrijk ook meerdere kansarme buurten. Ongeveer 28% (36 buurten) van de kansarme buurten zijn terug te vinden in deze 3 steden. Ten derde zien we een aantal kansarme buurten in zowel Midden- als Zuid-West-Vlaanderen. Ten vierde hebben grotere gemeenten in de Westhoek (Poperinge, Diksmuide, Ieper, Veurne) ook kansarme buurten. Tot slot kan geconcludeerd worden dat er ook kwetsbare buurten zijn in kleinere gemeenten, zoals Kortemark, Torhout, Koekelare, Gistel, Meulebeke en Beernem.

In de 130 kansarme buurten wonen samen 86 261 gezinnen. Dit is 15,9% van de West-Vlaamse gezinnen. In bevolkingsaantallen zijn dit 162 949 personen of 13,5% van de West-Vlamingen. Dit betekent niet per definitie dat al deze inwoners van de kansarme buurten zich bevinden in een kansarmoedesituatie, maar er zijn binnen deze buurten wel risicofactoren aanwezig die de kans op kwetsbaarheid verhogen.

Voor twee doelgroepen werd een aparte dimensie gecreëerd, namelijk enerzijds voor de 0- tot 19-jarigen en anderzijds voor de 65-plussers. 16,3% van de min 20-jarigen woont in een buurt waar de kans op kwetsbare jongeren verhoogd is en bijna een vierde van de 65-plussers woont in een buurt met een verhoogde kans op kwetsbare ouderen. Van de 130 kansarme buurten zijn er slechts 8 buurten waar er geen verhoogde kans op kwetsbaarheid voor ouderen of jongeren wordt vastgesteld. Zes op de 10 kansarme buurten hebben zelfs een verhoogde kans op kwetsbare jongeren én ouderen.

Om de evolutie in kaart te brengen werd de analyse eveneens uitgevoerd op data 2019, zodat deze kon vergeleken worden met de analyse op data 2022. Er is sprake van een stabilisatie van het aantal kansarme buurten (130 buurten in 2022 in vergelijking met 131 buurten in 2019). We stellen wel verschuivingen vast. In 2022 dringen 20 nieuwe buurten zich als zijnde kansarm op. Daartegenover zijn er 21 buurten die in 2019 als kansarm uit de analyse kwamen, en dit in 2022 niet meer zijn.

Wanneer gekeken wordt naar de evolutie van de dimensiescores is er een duidelijke trend te zien. De drempelwaarden zijn gestegen voor alle dimensies (huishouden, herkomst, financiële kwetsbaarheid, gezondheid, kwetsbare jongeren en kwetsbare ouderen), wat neerkomt op een verslechtering van de scores van deze risico-indicatoren. Verder kunnen we nog concluderen dat het aantal buurten zonder drempeloverschrijding heel lichtjes gedaald is, en het aantal buurten met 1 of 2 drempeloverschrijdingen lichtjes gestegen is.

De kansarme buurten die we gedetecteerd hebben, lijken niet noodzakelijk op elkaar. Zowel wat betreft het aantal problemen (3 of 4 drempeloverschrijdingen), als de diepte van de problematiek (wordt de drempelwaarde net overschreden of heeft de buurt één van de hoogste scores?), kunnen de buurten van elkaar verschillen. Om echt zicht te krijgen op de buurten is het wenselijk om naast de cijfermatige analyse ook enerzijds historische en maatschappelijke evoluties en anderzijds lokale beleidsbeslissingen voor ogen te houden die een invloed kunnen hebben op hoe de buurten eruit zien.

Met andere woorden, contextualiseren van de resultaten is van uitermate belang. Op zoek gaan naar duiding kan een schat aan informatie opleveren en de resultaten al dan niet bevestigen.

Deze atlas moet dan ook opnieuw gezien worden als een uitnodiging om aan de slag te gaan met de resultaten. Daarvoor worden ook opnieuw gemeentelijke steekkaarten opgemaakt om het lokale debat te stofferen. Hiervoor gaan we dit jaar voor de eerste maal de digitale weg op. We gebruiken hiervoor de tool ArcGIS Storymaps. Via een website (<https://kansarmoede.west-vlaanderen.be>) kunnen de gemeentelijke storymaps opgevraagd worden.

Bibliografie

Berghman M., Donvil N. & Peeters H. (2016). Sociale bijstand als indicator van armoede bij ouderen. Opname van de IGO naar geslacht, gezinssituatie, herkomst en pensioenstelsel. In: Belgisch Tijdschrift voor Sociale Zekerheid (2016). Brussel: Federale Overheidsdienst Sociale Zekerheid.

Coene J. (red.) (2022). Armoede en sociale uitsluiting. Jaarboek 2022. Leuven: Acco.

Coene J. & Raeymaeckers P. (red.) (2018). Armoede en sociale uitsluiting. Jaarboek 2018. Leuven: Acco.

Coene J. & Raeymaeckers P. (red.) (2019). Armoede en sociale uitsluiting. Jaarboek 2019. Leuven: Acco.

Demarest S., Charafeddine R., Drieskens S. & Berete F. (2019). Gezondheidsenquête 2018: Financiële toegankelijkheid van gezondheidszorgen. Brussel: Sciensano.

Dierckx D. & Coene J. (red.) (2015). Armoede en sociale uitsluiting. Jaarboek 2015. Leuven: Acco.

Guio A. & Carpentier S. (2011). Bestaansonzekerheid: de verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering als indicator. In: Belgisch Tijdschrift voor Sociale Zekerheid (2011). Brussel: Federale Overheidsdienst Sociale Zekerheid.

Heylen K. & Vanderstraeten L. (2019). Wonen in Vlaanderen anno 2018. Leuven: Steunpunt Wonen.

Kesteloot C. (red.) (1996). Atlas van achtergestelde buurten in Vlaanderen en Brussel. Brussel: Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, afdeling communicatie en ontvangst.

Kesteloot C. & Meys S. (2008). Atlas van achtergestelde buurten in Vlaanderen en Brussel. Leuven: Instituut voor Sociale en Economische Geografie K.U.Leuven.

Lamberts, M. (2011). Cijfers over integratie. Leuven: HIVA K.U.Leuven.

Noppe J. (2017). Vlaamse Armoedemonitor. Brussel: Studiedienst van de Vlaamse Regering.

PSC-Open Huis (2011). Rapport Tandheelkunde: Tandzorg bij kansarmen. Antwerpen: PSC Open Huis.

Statbel (2022). SILC-indicatoren 2022. Brussel: Statbel.

Vantieghem W. (2018). Diversiteitsbarometer onderwijs. Leuven: HIVA K.U. Leuven

Volckaert E. & De Decker P. (2020). Woonsituatie en -dynamieken bij ouderen. Een kwalitatief onderzoek naar oudere huurders in de stad en oudere eigenaars op het platteland en in de stadsrand. Leuven: Steunpunt Wonen.

Bijlagen

In navolging van de afspraken met de Privacy commissie worden geen absolute aantallen weergegeven indien het om minder dan 5 personen gaat. In de tabel wordt dit aangeduid met "< 5". De aanduiding "/" wijst op het feit dat er in de betreffende sector te weinig leerlingen wonen om de analyse uit te voeren.

Tabel 1: Kansarme buurten: aantal gezinnen, aantal inwoners, aantal 0-19-jarigen, aantal 65-plussers en aantal leerlingen, 01/01/2022. Aanduiding of de kansarme buurt de drempel voor kwetsbare ouderen en/of jongeren overschrijdt.

Naam buurt	Code	Gemeente	Aantal gezinnen	Aantal inwoners	Aantal 0-19-jarigen	Aantal 65-plussers	Aantal leerlingen	Drempel jongeren	Drempel ouderen	
Rollebaan - Kasteeldreef	31003A012	Beernem	152	447	75	195	67	neen	neen	
Blankenberge-Centrum	31004A00-	Blankenberge	1625	2687	295	1000	232	ja	ja	
De Swertlaan	31004A03-		791	1490	249	431	199	ja	ja	
Koninginlaan	31004A01-		1875	3170	335	1285	280	ja	ja	
Marktwijk	31004A04-		1171	2016	278	631	218	ja	ja	
Vissershaven	31004A12-		427	628	16	381	9	/	ja	
Zeedijk - Pier	31004A051		616	917	42	453	26	/	ja	
Bredene-Aan-Zee-Oost	35002A20-	Bredene	1107	1974	236	722	199	ja	ja	
Koningin Astridlaan	35002A322		225	402	44	147	38	/	ja	
Begijnhofbuurt	31005A61-	Brugge	348	662	55	282	54	ja	ja	
Brugge-Centrum - Belfort	31005A001		643	1093	128	208	104	ja	ja	
Duivenslag	31005A232		288	702	195	120	162	ja	ja	
Sint-Pieters - Zeveneke	31005A22-		836	1724	300	550	257	ja	ja	
Sint-Salvator	31005A023		621	1049	123	328	88	neen	ja	
Zeebrugge - De Mole	31005B70-		556	952	119	251	95	ja	ja	
Zeebrugge - Mijn	31005B410		656	1115	134	248	111	neen	ja	
Zeebrugge - Station	31005B42-		263	540	120	107	106	ja	ja	
De Panne-Centrum	38008A00-		De Panne	852	1589	196	641	150	ja	ja
Marktlaan	38008A03-			606	1050	142	430	128	ja	ja
Zeedijk	38008A10-	734		1159	79	481	60	ja	ja	

Naam buurt	Code	Gemeente	Aantal gezinnen	Aantal inwoners	Aantal 0-19-jarigen	Aantal 65-plussers	Aantal leerlingen	Drempel jongeren	Drempel ouderen
Diksmuide-Centrum	32003A001	Diksmuide	440	775	114	201	95	neen	ja
Gistel-Centrum	35005A00-	Gistel	1144	2135	386	656	301	ja	ja
Harelbeke-Centrum	34013A001	Harelbeke	886	1656	233	576	172	ja	ja
Diksmuidse Poort	33011A02-	Ieper	855	1582	233	508	189	neen	ja
Hoveland	33011A322		323	686	158	180	125	ja	ja
Ieper-Centrum	33011A001		1120	2169	360	566	286	ja	ja
Station	33011A032		299	514	70	119	55	neen	neen
Zaalhof	33011A011		786	1428	250	348	200	ja	ja
Izegem-Centrum-Oost	36008A001	Izegem	411	747	140	185	118	ja	ja
Izegem-Centrum-West	36008A052		1022	2027	426	389	329	ja	neen
De Bolle	31043B03-	Knokke-Heist	944	1787	252	597	203	ja	ja
Heist - Zeedijk	31043B10-		1079	1684	111	856	70	ja	ja
Heist-Centrum	31043B00-		646	1306	187	400	140	ja	neen
Sport- En Openluchtcentrum	31043A03-		396	746	103	233	80	ja	ja
Koekelare-Centrum-Kern	32010A001	Koekelare	343	639	81	305	77	ja	ja
Galloper	38014A01-	Koksijde	270	627	128	175	118	ja	ja
Koksijde-Bad	38014A10-		1201	1854	120	970	90	ja	ja
Kortemark-Centrum	32011A001	Kortemark	452	916	164	303	134	neen	ja
Astridpark	34022A532	Kortrijk	441	926	210	162	174	ja	ja
Buda	34022A03-		481	878	54	511	37	/	ja
Doorniksewijk	34022A30-		707	1558	364	212	297	ja	neen
Drie Hofsteden	34022A211		479	941	194	303	160	ja	ja
Goederenstation	34022A432		134	353	71	44	58	neen	neen
Groeningekaai	34022A132		283	609	134	82	110	ja	neen
Houtmarkt	34022A01-		445	798	54	451	57	ja	ja
Klakkaart	34022A311		403	882	227	120	197	ja	ja
Kortrijk-Centrum	34022A00-		1133	1866	227	517	189	ja	ja
Kortrijk-Station - Gerechtshof	34022A021		1115	1967	311	400	245	ja	ja
Nieuwe Sint-Janswijk	34022A101	1188	2755	584	711	463	ja	ja	

Naam buurt	Code	Gemeente	Aantal gezinnen	Aantal inwoners	Aantal 0-19-jarigen	Aantal 65-plussers	Aantal leerlingen	Drempel jongeren	Drempel ouderen
Oude Sint-Janswijk	34022A04-	Kortrijk	500	952	197	230	165	ja	ja
Overleie	34022A50-		807	1586	287	313	228	ja	ja
Pottelberg	34022A401		305	816	97	455	88	neen	ja
Sionweg	34022A232		235	590	155	122	131	ja	ja
Venning	34022A12-		359	785	190	136	154	ja	ja
Arsenaalstraat	34027A021	Menen	127	295	86	49	60	ja	ja
Barakken	34027A101		626	1514	460	247	345	ja	neen
Basse Censestraat	34027A121		165	370	87	69	53	ja	neen
Menen-Centrum	34027A00-		1033	2150	455	597	355	ja	ja
Nieuwe Tuinwijk	34027A233		698	1623	496	325	417	ja	ja
Sabbestraat	34027A01-		350	892	234	175	205	ja	neen
Schansstraat	34027A132		378	862	257	128	181	ja	neen
Stadspark	34027A052		243	443	75	146	45	/	neen
Stijn Streuvelsstraat	34027A201		302	674	167	166	146	ja	ja
Wahisstraat	34027A04-		666	1516	373	227	305	ja	neen
Mesen - Centrum	33016A00-		Mesen	399	883	232	162	151	ja
Meulebeke-Centrum	37007A00-	Meulebeke	1071	2086	386	547	336	ja	ja
Middelkerke Bad & Casino	35011A031	Middelkerke	1426	2116	93	1114	73	ja	ja
Middelkerke Bad-West	35011A052		613	842	23	431	10	/	ja
Sluiswijk	35011A011		460	1020	180	294	146	ja	ja
Westende-Bad - H.Jasparlaan-N.	35011H20-		633	929	76	411	51	ja	ja
Westende-Bad - H.Jasparlaan-Z.	35011H21-		463	852	55	444	43	/	neen
Coppietersstraat	38016A02-	Nieuwpoort	362	820	152	235	136	ja	neen

Naam buurt	Code	Gemeente	Aantal gezinnen	Aantal inwoners	Aantal 0-19-jarigen	Aantal 65-plussers	Aantal leerlingen	Drempel jongeren	Drempel ouderen
A. Buylstraat	35013A02-	Oostende	802	1276	140	517	106	ja	ja
Albert I-Promenade-Oost	35013A041		747	1064	60	552	44	/	ja
Cardijn	35013D552		759	1192	164	414	148	ja	ja
Godelieve	35013A511		913	1857	285	640	242	ja	ja
H. Hartplein	35013A501		997	2058	486	394	440	ja	ja
	35013A522		1362	2852	623	601	512	ja	neen
Hoge Barriere	35013E42-		671	1437	343	248	270	ja	neen
Hospitaal	35013A232		788	1381	156	515	123	ja	ja
Langestraat	35013A03-		852	1271	116	481	101	ja	ja
Leopold I-Plein	35013A211		1304	2004	198	859	147	ja	ja
Leopoldpark	35013A222		454	679	38	412	26	/	ja
Mariakerke - Derbylaan	35013F700		1470	2664	441	726	339	ja	ja
Mariakerke - Distelbaan	35013F71-		972	1875	305	598	258	neen	neen
Mariakerke - Strandplein	35013F721		171	228	11	105	9	/	ja
Nieuwlandstraat	35013A42-		875	2005	540	329	465	ja	ja
Nijverheidsstraat	35013A543		713	1617	376	315	322	ja	ja
Ooievaarslaan	35013A43-		683	1385	194	528	157	ja	ja
Oostende-Centrum	35013A001		1144	1817	182	775	137	ja	ja
Oprit-Zuid	35013D522		424	966	227	250	198	ja	neen
Post - Mercatordok	35013A01-		640	983	60	486	48	/	ja
Prinsenlaan	35013A44-		791	1663	414	263	300	ja	ja
Raversijdestraat	35013F749		570	823	60	333	44	/	ja
Renbaan	35013A59-		397	668	19	390	13	/	ja
Sint-Antoniusplein	35013B301		1167	2444	566	502	473	ja	ja
Sint-Jan	35013E400		719	1491	350	269	292	ja	ja
Sint-Jozef	35013A201		1361	2345	336	760	270	ja	ja
Troonstraat	35013A752		548	772	44	375	22	/	ja
Velodroomstraat	35013A532	668	1073	128	347	106	ja	ja	
Wapenplein	35013A052	451	714	74	279	69	ja	ja	
Zilverlaan - Lotus	35013D542	770	1665	283	639	256	ja	ja	

Naam buurt	Code	Gemeente	Aantal gezinnen	Aantal inwoners	Aantal 0-19-jarigen	Aantal 65-plussers	Aantal leerlingen	Drempel jongeren	Drempel ouderen
Poperinge-Centrum	33021A00-	Poperinge	702	1400	224	478	185	ja	neen
Beverensteenweg	36015A101	Roeselare	522	1014	175	238	142	ja	ja
Broederschool	36015A143		433	844	154	160	127	ja	neen
Diksmuide Steenweg - Kern	36015A50-		844	1728	336	378	259	ja	neen
Fort	36015A822		549	1069	209	231	174	ja	neen
Heilig Hart	36015A01-		609	1237	232	352	184	ja	ja
Ieperstraat - Centrum	36015A02-		615	1111	179	276	136	ja	ja
Onze-Lieve-Vrouw	36015A122		494	982	205	163	162	ja	ja
Roeselare-Centrum	36015A001		1176	2029	261	641	206	ja	ja
Rondekom	36015A811		715	1509	256	422	186	neen	neen
Sint-Amand	36015A03-		900	1701	302	441	225	ja	ja
Spanje	36015A132		452	1058	271	154	228	ja	ja
Zwarte Leeuw	36015A83-		444	897	178	188	156	ja	ja
Hulstplein	37015A04-		Tielt	357	738	146	132	128	neen
Koerseplein	37015A322	205		534	143	99	114	ja	neen
Sint-Jozef	37015A201	365		668	108	213	86	neen	ja
Tielt-Centrum	37015A00-	679		1266	214	322	169	ja	ja
Industriepark	31033A072	Torhout	129	425	64	173	61	neen	ja
Torhout-Centrum-Noord	31033A052		193	358	47	126	34	/	ja
Torhout-Kern	31033A001	838	1354	174	377	131	ja	ja	
Zuidrand	38025A02-	Veurne	283	570	55	317	45	/	ja
Torenhof	34040A212	Waregem	703	1602	399	400	341	ja	ja
Waregem - Centrum	34040A001		1837	3191	388	1080	313	ja	ja
Sint-Jozef	33029A10-	Wervik	700	1561	421	305	312	ja	neen
Van De Candelaerestraat	33029A05-		280	661	166	127	129	ja	ja
Wervik-Centrum	33029A00-		438	1047	244	243	169	ja	neen
Witte Poort	33029B012		353	766	208	208	169	ja	ja
Lauwestraat	34041A032	Wevelgem	224	567	95	188	78	ja	neen
West-Vlaanderen			86 261	162 949	26 993	49 328	21 762		

Tabel 2: Kansarme buurten: aantal alleenstaanden, aantal eenoudergezinnen, aantal huurders 35-79 jaar, aantal personen met niet-EU herkomst, aantal leerlingen basisonderwijs geen Nederlands thuis, aantal leerlingen secundair onderwijs geen Nederlands thuis (data analyse 2022)

Naam buurt	Code	Gemeente	Aantal alleenstaanden	Aantal eenoudergezinnen	Aantal huurders 35-79 jaar	Aantal personen niet-EU herkomst	LIn basis geen Ned thuis	LIn sec geen Ned thuis
Rollebaan - Kasteeldreef	31003A012	Beernem	33	6	41	40	8	8
Blankenberge-Centrum	31004A00-	Blankenberge	887	45	776	311	39	25
De Swertlaan	31004A03-		356	35	298	159	20	10
Koninginlaan	31004A01-		984	66	830	378	62	26
Marktwijk	31004A04-		642	50	482	239	17	18
Visserhaven	31004A12-		246	5	184	18	< 5	< 5
Zeedijk - Pier	31004A051		369	6	261	61	7	7
Bredene-Aan-Zee-Oost	35002A20-	Bredene	535	35	397	251	47	12
Koningin Astridlaan	35002A322		112	6	106	38	13	6
Begijnhofbuurt	31005A61-	Brugge	207	9	133	68	12	7
Brugge-Centrum - Belfort	31005A001		415	19	329	259	27	15
Duivenslag	31005A232		96	12	118	129	20	12
Sint-Pieters - Zeveneke	31005A22-		327	32	325	228	36	17
Sint-Salvator	31005A023		359	18	305	156	14	6
Zeebrugge - De Mole	31005B70-		310	16	258	80	24	18
Zeebrugge - Mijn	31005B410		356	14	294	82	37	11
Zeebrugge - Station	31005B42-		125	10	124	58	20	7
De Panne-Centrum	38008A00-	De Panne	454	24	323	200	39	24
Marktlaan	38008A03-		312	25	238	81	22	26
Zeedijk	38008A10-		423	13	310	120	18	13
Diksmuide-Centrum	32003A001	Diksmuide	250	16	141	58	13	< 5
Gistel-Centrum	35005A00-	Gistel	615	65	468	152	43	15
Harelbeke-Centrum	34013A001	Harelbeke	467	26	283	281	38	31

Naam buurt	Code	Gemeente	Aantal alleenstaanden	Aantal eenoudergezinnen	Aantal huurders 35-79 jaar	Aantal personen niet-EU herkomst	LIn basis geen Ned thuis	LIn sec geen Ned thuis
Diksmuidse Poort	33011A02-	Ieper	477	30	324	195	36	21
Hoveland	33011A322		119	29	166	154	41	11
Ieper-Centrum	33011A001		594	56	403	398	62	35
Station	33011A032		167	11	105	91	10	6
Zaalhof	33011A011		429	33	307	222	31	25
Izegem-Centrum-Oost	36008A001	Izegem	217	30	141	157	26	14
Izegem-Centrum-West	36008A052		476	66	320	316	54	27
De Bolle	31043B03-	Knokke-Heist	413	31	348	229	61	29
Heist - Zeedijk	31043B10-		611	17	546	137	24	13
Heist-Centrum	31043B00-		267	24	218	108	28	18
Sport- En Openluchtcentrum	31043A03-		186	17	160	95	19	12
Koekelare-Centrum-Kern	32010A001	Koekelare	199	17	159	19	< 5	< 5
Galloper	38014A01-	Koksijde	76	9	113	92	27	12
Koksijde-Bad	38014A10-		681	22	484	161	34	19
Kortemark-Centrum	32011A001	Kortemark	217	15	121	60	< 5	5
Astridpark	34022A532	Kortrijk	210	21	154	267	44	26
Buda	34022A03-		320	6	123	98	17	< 5
Doorniksewijk	34022A30-		329	38	178	478	58	54
Drie Hofsteden	34022A211		240	15	206	237	27	14
Goederenstation	34022A432		49	5	36	88	9	< 5
Groeningekaai	34022A132		136	20	109	286	39	24
Houtmarkt	34022A01-		313	9	174	112	8	5
Klakkaart	34022A311		186	25	112	321	56	48
Kortrijk-Centrum	34022A00-		713	27	412	547	72	30
Kortrijk-Station - Gerechtshof	34022A021		638	37	336	609	93	34
Nieuwe Sint-Janswijk	34022A101		568	57	331	755	119	67
Oude Sint-Janswijk	34022A04-		272	23	165	395	69	48

Naam buurt	Code	Gemeente	Aantal alleenstaanden	Aantal eenoudergezinnen	Aantal huurders 35-79 jaar	Aantal personen niet-EU herkomst	LIn basis geen Ned thuis	LIn sec geen Ned thuis
Overleie	34022A50-	Kortrijk	394	35	259	406	61	22
Pottelberg	34022A401		186	7	92	72	11	10
Sionweg	34022A232		82	11	79	200	33	17
Venning	34022A12-		158	25	199	298	38	30
Arsenaalstraat	34027A021	Menen	61	6	41	113	17	10
Barakken	34027A101		240	33	133	447	108	46
Basse Censestraat	34027A121		57	12	33	58	10	7
Menen-Centrum	34027A00-		546	41	416	691	105	89
Nieuwe Tuinwijk	34027A233		268	61	353	644	131	58
Sabbestraat	34027A01-		126	29	77	171	39	24
Schansstraat	34027A132		160	31	141	351	65	37
Stadspark	34027A052		119	14	64	85	14	< 5
Stijn Streuvelslaun	34027A201		121	15	123	170	21	12
Wahisstraat	34027A04-		266	53	178	385	67	44
Mesen - Centrum	33016A00-	Mesen	146	29	99	34	26	16
Meulebeke-Centrum	37007A00-	Meulebeke	516	53	349	253	67	40
Middelkerke Bad & Casino	35011A031	Middelkerke	859	21	756	100	13	11
Middelkerke Bad-West	35011A052		438	< 5	232	30	< 5	< 5
Sluiswijk	35011A011		163	21	173	78	13	6
Westende-Bad - H.Jasparlaan-N.	35011H20-		419	16	262	65	10	7
Westende-Bad - H.Jasparlaan-Z.	35011H21-		255	7	127	25	< 5	< 5
Coppietersstraat	38016A02-	Nieuwpoort	132	30	101	52	6	9

Naam buurt	Code	Gemeente	Aantal alleenstaanden	Aantal eenoudergezinnen	Aantal huurders 35-79 jaar	Aantal personen niet-EU herkomst	LIn basis geen Ned thuis	LIn sec geen Ned thuis
A. Buylstraat	35013A02-	Oostende	483	33	343	268	32	28
Albert I-Promenade-Oost	35013A041		503	7	319	130	13	9
Cardijn	35013D552		489	45	576	375	29	21
Godelieve	35013A511		399	43	299	263	37	13
H. Hartplein	35013A501		491	54	366	693	147	76
	35013A522		573	91	397	844	130	75
Hoge Barriere	35013E42-		280	45	187	360	50	31
Hospitaal	35013A232		490	26	230	279	41	18
Langestraat	35013A03-		572	15	420	219	32	12
Leopold I-Plein	35013A211		808	30	507	352	45	22
Leopoldpark	35013A222		275	7	168	27	5	< 5
Mariakerke - Derbylaan	35013F700		774	60	519	514	95	33
Mariakerke - Distelbaan	35013F71-		479	43	313	282	38	24
Mariakerke - Strandplein	35013F721		122	< 5	80	11	< 5	< 5
Nieuwlandstraat	35013A42-		367	61	273	780	153	93
Nijverheidsstraat	35013A543		314	51	258	664	114	64
Ooievaarslaan	35013A43-		337	19	156	220	39	14
Oostende-Centrum	35013A001		662	43	542	307	34	20
Oprit-Zuid	35013D522		144	26	168	207	33	25
Post - Mercatordok	35013A01-		391	15	268	146	18	< 5
Prinsenlaan	35013A44-		368	47	283	640	116	51
Raversijdestraat	35013F749		389	13	254	101	15	8
Renbaan	35013A59-		250	< 5	184	38	< 5	< 5
Sint-Antoniusplein	35013B301		512	65	459	698	146	63
Sint-Jan	35013E400		348	43	239	506	81	47
Sint-Jozef	35013A201		764	55	523	630	93	41
Troonstraat	35013A752		367	10	213	63	6	6
Velodroomstraat	35013A532		402	24	268	192	18	15
Wapenplein	35013A052		279	11	233	138	30	19
Zilverlaan - Lotus	35013D542		264	26	358	316	47	37

Naam buurt	Code	Gemeente	Aantal alleenstaanden	Aantal eenoudergezinnen	Aantal huurders 35-79 jaar	Aantal personen niet-EU herkomst	LIn basis geen Ned thuis	LIn sec geen Ned thuis
Poperinge-Centrum	33021A00-	Poperinge	343	40	216	135	33	18
Beverensteenweg	36015A101	Roeselare	232	24	127	164	27	17
Broederschool	36015A143		194	25	94	112	34	8
Diksmuide Steenweg - Kern	36015A50-		382	37	297	307	72	34
Fort	36015A822		264	26	180	215	60	19
Heilig Hart	36015A01-		332	32	249	298	69	27
Ieperstraat - Centrum	36015A02-		326	31	220	263	42	27
Onze-Lieve-Vrouw	36015A122		235	18	201	238	46	22
Roeselare-Centrum	36015A001		645	40	453	427	68	42
Rondekom	36015A811		381	31	173	145	26	< 5
Sint-Amand	36015A03-		440	46	348	410	86	44
Spanje	36015A132		171	33	147	343	66	32
Zwarte Leeuw	36015A83-		203	20	145	173	33	13
Hulstplein	37015A04-	Tielt	142	22	118	120	27	9
Koerseplein	37015A322		65	14	124	252	41	27
Sint-Jozef	37015A201		185	14	125	68	10	6
Tielt-Centrum	37015A00-		349	28	238	195	41	16
Industriepark	31033A072	Torhout	72	7	40	22	< 5	< 5
Torhout-Centrum-Noord	31033A052		111	8	85	65	10	7
Torhout-Kern	31033A001		506	37	359	162	23	10
Zuidrand	38025A02-	Veurne	150	7	112	15	< 5	< 5
Torenhof	34040A212	Waregem	275	34	319	563	86	50
Waregem - Centrum	34040A001		963	62	626	385	61	27
Sint-Jozef	33029A10-	Wervik	254	60	283	232	51	13
Van De Cendelaerestraat	33029A05-		84	31	126	72	21	5
Wervik-Centrum	33029A00-		184	27	121	152	40	15
Witte Poort	33029B012		140	37	168	94	24	8
Lauwestraat	34041A032	Wevelgem	103	11	54	63	< 5	9
West-Vlaanderen			44 322	3 612	32 713	30 755	5 256	2 804

Tabel 3: Kansarme buurten: aantal personen met een voorkeurregeling in de ziekteverzekering, aandeel personen met geen tandartsbezoek, aantal gescheiden 65-plussers, aantal 65-plussers dat verhuisd is tussen 01/01/2021 en 01/01/2022, aantal huurders ouder dan 65 jaar (data analyse 2022)

Naam buurt	Code	Gemeente	Aantal personen voorkeurreg ziekteverz	Aandeel geen tandarts-bezoek	Aantal gescheiden 65+	Woonin-stabiliteit 65+	Aantal huurders 65+
Rollebaan - Kasteeldreef	31003A012	Beernem	151	32	16	< 5	8
Blankenberge-Centrum	31004A00-	Blankenberge	840	39,4	219	48	413
De Swertlaan	31004A03-		387	36,6	102	11	153
Koninginlaan	31004A01-		840	35,3	292	64	455
Marktwijk	31004A04-		596	37,5	133	29	243
Vissershaven	31004A12-		140	34,8	75	15	131
Zeedijk - Pier	31004A051		268	35,9	99	26	155
Bredene-Aan-Zee-Oost	35002A20-	Bredene	455	34,1	139	26	246
Koningin Astridlaan	35002A322		93	34,9	33	9	61
Begijnhofbuurt	31005A61-	Brugge	211	24	65	< 5	57
Brugge-Centrum - Belfort	31005A001		215	35	56	7	96
Duivenslag	31005A232		183	35	22	8	42
Sint-Pieters - Zeveneke	31005A22-		442	29,8	89	13	202
Sint-Salvator	31005A023		267	26,2	85	< 5	150
Zeebrugge - De Mole	31005B70-		176	36,9	71	15	87
Zeebrugge - Mijn	31005B410		176	34,1	75	11	101
Zeebrugge - Station	31005B42-		126	37,1	24	< 5	45
De Panne-Centrum	38008A00-	De Panne	456	38,5	121	28	195
Marktlaan	38008A03-		280	36	100	16	163
Zeedijk	38008A10-		268	34,1	88	20	161
Diksmuide-Centrum	32003A001	Diksmuide	214	29,8	37	13	99
Gistel-Centrum	35005A00-	Gistel	612	34,9	90	17	269
Harelbeke-Centrum	34013A001	Harelbeke	504	27,4	53	25	186

Naam buurt	Code	Gemeente	Aantal personen voorkeurreg ziekteverz	Aandeel geen tandarts-bezoek	Aantal gescheiden 65+	Woonin-stabiliteit 65+	Aantal huurders 65+
Diksmuidse Poort	33011A02-	Ieper	485	31,6	80	20	175
Hoveland	33011A322		312	31,6	35	8	86
Ieper-Centrum	33011A001		672	30,6	80	20	149
Station	33011A032		146	31,3	16	< 5	29
Zaalhof	33011A011		441	30	65	6	132
Izegem-Centrum-Oost	36008A001	Izegem	219	31,4	34	< 5	70
Izegem-Centrum-West	36008A052		504	33,3	57	7	106
De Bolle	31043B03-	Knokke-Heist	323	32,9	86	18	192
Heist - Zeedijk	31043B10-		286	30	129	30	374
Heist-Centrum	31043B00-		233	30,1	47	14	96
Sport - En Openluchtcentrum	31043A03-		154	29,5	47	6	72
Koekelare-Centrum-Kern	32010A001	Koekelare	238	38,1	29	15	112
Galoper	38014A01-	Koksijde	160	30,7	31	< 5	50
Koksijde-Bad	38014A10-		419	32	183	47	328
Kortemark-Centrum	32011A001	Kortemark	228	29,8	40	17	107
Astridpark	34022A532	Kortrijk	271	23,1	54	< 5	70
Buda	34022A03-		335	32,8	44	25	210
Doorniksewijk	34022A30-		412	28,7	37	< 5	52
Drie Hofsteden	34022A211		323	25,1	64	< 5	162
Goederenstation	34022A432		79	32,4	10	< 5	8
Groeningekaai	34022A132		245	32,1	19	< 5	21
Houtmarkt	34022A01-		366	29,5	74	14	189
Klakkaart	34022A311		291	25,6	25	< 5	38
Kortrijk-Centrum	34022A00-		587	30	92	28	244
Kortrijk-Station - Gerechtshof	34022A021		468	31,4	84	13	129
Nieuwe Sint-Janswijk	34022A101		918	27,8	102	14	185
Oude Sint-Janswijk	34022A04-	355	32	37	10	89	

Naam buurt	Code	Gemeente	Aantal personen voorkeurreg ziekteverz	Aandeel geen tandarts-bezoek	Aantal gescheiden 65+	Woonin-stabiliteit 65+	Aantal huurders 65+
Overleie	34022A50-	Kortrijk	412	27,5	54	5	92
Pottelberg	34022A401		430	42,9	67	16	136
Sionweg	34022A232		255	31,9	16	< 5	38
Venning	34022A12-		350	31,2	35	< 5	80
Arsenaalstraat	34027A021	Menen	96	36,9	14	< 5	13
Barakken	34027A101		480	36,8	36	< 5	37
Basse Censestraat	34027A121		95	37,2	6	< 5	5
Menen-Centrum	34027A00-		807	36,7	91	29	231
Nieuwe Tuinwijk	34027A233		814	36,3	50	6	140
Sabbestraat	34027A01-		239	35,3	25	< 5	13
Schansstraat	34027A132		329	41,9	19	< 5	32
Stadspark	34027A052		102	29,7	22	6	31
Stijn Streuvelslaen	34027A201		250	33,5	30	< 5	63
Wahisstraat	34027A04-		464	33,5	40	< 5	35
Mesen - Centrum	33016A00-		Mesen	206	39,1	19	< 5
Meulebeke-Centrum	37007A00-	Meulebeke	557	32,4	64	28	200
Middelkerke Bad & Casino	35011A031	Middelkerke	574	38	233	56	491
Middelkerke Bad-West	35011A052		258	33,4	87	28	139
Sluiswijk	35011A011		320	33,4	63	28	112
Westende-Bad - H.Jasparlaan-N.	35011H20-		262	38,7	116	21	143
Westende-Bad - H.Jasparlaan-Z.	35011H21-		259	34,3	80	16	83
Coppietersstraat	38016A02-	Nieuwpoort	251	36,2	37	6	37

Naam buurt	Code	Gemeente	Aantal personen voorkeurreg ziekteverz	Aandeel geen tandarts-bezoek	Aantal gescheiden 65+	Woonin-stabiliteit 65+	Aantal huurders 65+
A. Buylstraat	35013A02-	Oostende	403	34,1	105	22	214
Albert I-Promenade-Oost	35013A041		275	32,9	150	20	221
Cardijn	35013D552		755	37,4	111	< 5	333
Godelieve	35013A511		606	32,5	126	9	210
H. Hartplein	35013A501		632	35,3	77	10	131
	35013A522		767	31,9	101	5	149
Hoge Barriere	35013E42-		315	32,6	37	6	67
Hospitaal	35013A232		518	37	77	18	169
Langestraat	35013A03-		340	37,7	127	28	223
Leopold I-Plein	35013A211		622	30,8	194	37	329
Leopoldpark	35013A222		143	30,2	91	19	148
Mariakerke - Derbylaan	35013F700		661	28,1	142	14	211
Mariakerke - Distelbaan	35013F71-		459	28,7	118	11	130
Mariakerke - Strandplein	35013F721		53	34,7	37	< 5	48
Nieuwlandstraat	35013A42-		675	32,1	71	9	83
Nijverheidsstraat	35013A543		634	35,1	77	6	80
Ooievaarslaan	35013A43-		373	29,9	83	23	159
Oostende-Centrum	35013A001		574	32,1	170	44	321
Oprit-Zuid	35013D522		316	28,1	37	< 5	74
Post - Mercatordok	35013A01-		314	29,5	104	21	187
Prinsenlaan	35013A44-		535	34,3	67	8	90
Raversijdestraat	35013F749		243	39,1	109	17	130
Renbaan	35013A59-		153	32	67	27	117
Sint-Antoniusplein	35013B301		846	37	111	10	188
Sint-Jan	35013E400		443	30,5	57	9	89
Sint-Jozef	35013A201	705	33,7	183	33	290	
Troonstraat	35013A752	154	29,4	83	14	113	
Velodroomstraat	35013A532	304	31,1	75	7	130	
Wapenplein	35013A052	271	37,5	66	11	148	
Zilverlaan - Lotus	35013D542	566	22,9	111	8	255	

Naam buurt	Code	Gemeente	Aantal personen voorkeurreg ziekteverz	Aandeel geen tandarts-bezoek	Aantal gescheiden 65+	Woonin-stabiliteit 65+	Aantal huurders 65+	
Poperinge-Centrum	33021A00-	Poperinge	443	31	38	9	103	
Beverensteenweg	36015A101	Roeselare	248	28	38	17	76	
Broederschool	36015A143		200	32,4	22	< 5	30	
Diksmuide Steenweg - Kern	36015A50-		433	34	47	10	109	
Fort	36015A822		268	33,1	40	< 5	54	
Heilig Hart	36015A01-		429	35,6	44	22	122	
Ieperstraat - Centrum	36015A02-		295	36,8	45	11	111	
Onze-Lieve-Vrouw	36015A122		303	35,1	36	6	49	
Roeselare-Centrum	36015A001		560	33,3	71	24	239	
Rondekom	36015A811		486	32,2	78	< 5	68	
Sint-Amand	36015A03-		467	33,2	67	22	160	
Spanje	36015A132		304	31,6	33	< 5	47	
Zwarte Leeuw	36015A83-		220	30,7	29	7	59	
Hulstplein	37015A04-		Tielt	155	31,4	19	< 5	27
Koerseplein	37015A322			191	34,4	10	< 5	28
Sint-Jozef	37015A201	185		31,7	33	< 5	82	
Tielt-Centrum	37015A00-	295		29,5	41	21	119	
Industriepark	31033A072	Torhout	201	39,3	12	< 5	30	
Torhout-Centrum-Noord	31033A052		144	38,2	21	7	50	
Torhout-Kern	31033A001		376	33	61	18	163	
Zuidrand	38025A02-	Veurne	234	37,8	44	15	98	
Torenhof	34040A212	Waregem	543	28,3	60	7	149	
Waregem - Centrum	34040A001		744	24,8	132	49	404	
Sint-Jozef	33029A10-	Wervik	475	30	41	< 5	92	
Van De Candelaerstraat	33029A05-		223	33,2	9	< 5	43	
Wervik-Centrum	33029A00-		295	31,8	37	< 5	32	
Witte Poort	33029B012		290	34,4	16	9	110	
Lauwestraat	34041A032	Wevelgem	190	33,4	13	< 5	22	
West-Vlaanderen			48 032	32,9	8 990	1 730	17 081	

Tabel 4: Kansarme buurten: aantal leerlingen in het lager onderwijs met schoolse vertraging, aantal leerlingen in het secundair onderwijs met schoolse vertraging, aantal indicatorleerlingen in het basisonderwijs, aantal indicatorleerlingen in het secundair onderwijs en het aantal minderjarigen in een gezin met niet-werkende werkzoekende ouder(s) (data analyse 2022)

Naam buurt	Code	Gemeente	Aantal lln lager met schoolse vertraging	Aantal lln sec met schoolse vertraging	Aantal indicatorlln basis	Aantal indicatorlln secundair	Aantal kinderen met wzk ouder(s)
Rollebaan - Kasteeldreef	31003A012	Beernem	< 5	< 5	14	17	12
Blankenberge-Centrum	31004A00-	Blankenberge	14	5	92	57	45
De Swertlaan	31004A03-		10	< 5	61	39	28
Koninginlaan	31004A01-		27	< 5	111	71	69
Marktwijk	31004A04-		19	< 5	76	55	29
Vissershaven	31004A12-		< 5	< 5	< 5	< 5	7
Zeedijk - Pier	31004A051		< 5	< 5	11	9	6
Bredene-Aan-Zee-Oost	35002A20-	Bredene	17	< 5	89	44	29
Koningin Astridlaan	35002A322		< 5	< 5	17	12	< 5
Begijnhofbuurt	31005A61-	Brugge	< 5	< 5	21	8	6
Brugge-Centrum - Belfort	31005A001		5	< 5	28	27	< 5
Duivenslag	31005A232		16	< 5	60	38	32
Sint-Pieters - Zeveneke	31005A22-		25	< 5	90	45	40
Sint-Salvator	31005A023		< 5	< 5	19	23	7
Zeebrugge - De Mole	31005B70-		8	< 5	34	25	19
Zeebrugge - Mijn	31005B410		10	< 5	34	18	20
Zeebrugge - Station	31005B42-		5	< 5	36	24	13
De Panne-Centrum	38008A00-	De Panne	15	5	58	38	19
Marktlaan	38008A03-		5	5	38	32	12
Zeedijk	38008A10-		9	< 5	21	13	15
Diksmuide-Centrum	32003A001	Diksmuide	< 5	< 5	27	16	< 5
Gistel-Centrum	35005A00-	Gistel	22	7	121	77	49
Harelbeke-Centrum	34013A001	Harelbeke	10	< 5	58	41	35

Naam buurt	Code	Gemeente	Aantal lln lager met schoolse vertraging	Aantal lln sec met schoolse vertraging	Aantal indicatorlln basis	Aantal indicatorlln secundair	Aantal kinderen met wzk ouder(s)
Diksmuidse Poort	33011A02-	Ieper	13	< 5	56	36	20
Hoveland	33011A322		10	< 5	60	33	14
Ieper-Centrum	33011A001		24	15	86	77	42
Station	33011A032		< 5	< 5	11	14	7
Zaalhof	33011A011		20	9	53	54	35
Izegem-Centrum-Oost	36008A001	Izegem	18	< 5	50	25	23
Izegem-Centrum-West	36008A052		27	< 5	116	72	57
De Bolle	31043B03-	Knokke-Heist	15	7	76	55	15
Heist - Zeedijk	31043B10-		8	< 5	26	19	10
Heist-Centrum	31043B00-		11	< 5	41	37	9
Sport- En Openluchtcentrum	31043A03-		8	< 5	25	26	5
Koekelare-Centrum-Kern	32010A001	Koekelare	6	< 5	28	19	< 5
Galloper	38014A01-	Koksijde	12	< 5	49	29	19
Koksijde-Bad	38014A10-		6	< 5	40	21	22
Kortemark-Centrum	32011A001	Kortemark	8	< 5	32	25	5
Astridpark	34022A532	Kortrijk	13	< 5	61	43	25
Buda	34022A03-		< 5	< 5	21	6	8
Doorniksewijk	34022A30-		19	9	85	82	52
Drie Hofsteden	34022A211		9	< 5	57	40	24
Goederenstation	34022A432		< 5	< 5	14	8	5
Groeningekaai	34022A132		14	< 5	60	28	31
Houtmarkt	34022A01-		< 5	< 5	13	6	5
Klakkaart	34022A311		10	8	77	62	42
Kortrijk-Centrum	34022A00-		22	< 5	90	39	39
Kortrijk-Station - Gerechtshof	34022A021		25	7	100	48	49
Nieuwe Sint-Janswijk	34022A101		37	9	170	104	71
Oude Sint-Janswijk	34022A04-		18	6	75	61	43

Naam buurt	Code	Gemeente	Aantal lln lager met schoolse vertraging	Aantal lln sec met schoolse vertraging	Aantal indicatorlln basis	Aantal indicatorlln secundair	Aantal kinderen met wzk ouder(s)
Overleie	34022A50-	Kortrijk	18	5	96	45	71
Pottelberg	34022A401		5	< 5	16	20	13
Sionweg	34022A232		9	< 5	53	40	22
Venning	34022A12-		8	10	56	57	20
Arsenaalstraat	34027A021	Menen	< 5	< 5	24	16	11
Barakken	34027A101		41	8	172	86	65
Basse Censestraat	34027A121		< 5	< 5	24	16	15
Menen-Centrum	34027A00-		26	13	148	124	44
Nieuwe Tuinwijk	34027A233		28	12	220	117	85
Sabbestraat	34027A01-		13	< 5	82	48	22
Schansstraat	34027A132		19	9	95	47	51
Stadspark	34027A052		< 5	< 5	18	14	13
Stijn Streuvelsstraat	34027A201		6	< 5	54	42	26
Wahisstraat	34027A04-		12	8	137	68	57
Mesen - Centrum	33016A00-	Mesen	12	< 5	53	37	22
Meulebeke-Centrum	37007A00-	Meulebeke	17	5	119	91	25
Middelkerke Bad & Casino	35011A031	Middelkerke	11	5	26	24	9
Middelkerke Bad-West	35011A052		< 5	< 5	< 5	< 5	< 5
Sluiswijk	35011A011		7	< 5	54	43	23
Westende-Bad - H.Jasparlaan-N.	35011H20-		< 5	< 5	23	14	14
Westende-Bad - H.Jasparlaan-Z.	35011H21-		< 5	< 5	15	14	< 5
Coppietersstraat	38016A02-	Nieuwpoort	5	< 5	34	41	6

Naam buurt	Code	Gemeente	Aantal lln lager met schoolse vertraging	Aantal lln sec met schoolse vertraging	Aantal indicatorlln basis	Aantal indicatorlln secundair	Aantal kinderen met wzk ouder(s)
A. Buylstraat	35013A02-	Oostende	9	< 5	41	35	31
Albert I-Promenade-Oost	35013A041		< 5	< 5	18	16	< 5
Cardijn	35013D552		12	5	64	56	35
Godelieve	35013A511		17	5	77	63	25
H. Hartplein	35013A501		44	24	219	121	89
	35013A522		50	26	213	144	102
Hoge Barriere	35013E42-		24	10	111	65	32
Hospitaal	35013A232		6	< 5	62	29	7
Langestraat	35013A03-		8	6	38	30	22
Leopold I-Plein	35013A211		12	8	66	52	34
Leopoldpark	35013A222		< 5	< 5	9	5	< 5
Mariakerke - Derbylaan	35013F700		21	9	131	85	54
Mariakerke - Distelbaan	35013F71-		13	< 5	77	48	21
Mariakerke - Strandplein	35013F721		< 5	< 5	< 5	< 5	< 5
Nieuwlandstraat	35013A42-		56	16	221	126	54
Nijverheidsstraat	35013A543		28	7	152	105	82
Ooievaarslaan	35013A43-		11	< 5	54	30	30
Oostende-Centrum	35013A001		8	8	50	53	27
Oprit-Zuid	35013D522		14	8	69	71	23
Post - Mercatordok	35013A01-		5	< 5	25	11	11
Prinsenlaan	35013A44-		36	18	146	82	79
Raversijdestraat	35013F749		7	< 5	24	7	17
Renbaan	35013A59-		< 5	< 5	< 5	< 5	< 5
Sint-Antoniusplein	35013B301		32	20	196	125	91
Sint-Jan	35013E400		27	10	132	70	54
Sint-Jozef	35013A201		20	11	124	72	65
Troonstraat	35013A752		< 5	< 5	7	11	5
Velodroomstraat	35013A532		< 5	< 5	36	22	17
Wapenplein	35013A052		12	< 5	30	24	< 5
Zilverlaan - Lotus	35013D542		21	6	89	75	33
Poperinge-Centrum	33021A00-	Poperinge	13	< 5	57	48	21

Naam buurt	Code	Gemeente	Aantal lln lager met schoolse vertraging	Aantal lln sec met schoolse vertraging	Aantal indicatorlln basis	Aantal indicatorlln secundair	Aantal kinderen met wzk ouder(s)
Beverensteenweg	36015A101	Roeselare	9	< 5	47	35	22
Broederschool	36015A143		8	< 5	54	35	12
Diksmuide Steenweg - Kern	36015A50-		28	8	103	63	56
Fort	36015A822		15	< 5	86	35	35
Heilig Hart	36015A01-		18	< 5	90	46	33
Ieperstraat - Centrum	36015A02-		19	9	58	44	26
Onze-Lieve-Vrouw	36015A122		12	< 5	61	36	30
Roeselare-Centrum	36015A001		19	8	88	59	41
Rondekom	36015A811		7	< 5	40	36	14
Sint-Amand	36015A03-		28	12	110	58	74
Spanje	36015A132		20	7	100	62	46
Zwarte Leeuw	36015A83-		15	< 5	56	33	17
Hulstplein	37015A04-		Tielt	7	< 5	42	19
Koerseplein	37015A322	5		< 5	52	30	27
Sint-Jozef	37015A201	< 5		< 5	26	8	12
Tielt-Centrum	37015A00-	19		< 5	62	30	15
Industriepark	31033A072	Torhout	< 5	< 5	17	11	< 5
Torhout-Centrum-Noord	31033A052		< 5	< 5	14	10	9
Torhout-Kern	31033A001		11	< 5	51	30	10
Zuidrand	38025A02-	Veurne	< 5	< 5	10	9	8
Torenhof	34040A212	Waregem	17	11	165	110	55
Waregem - Centrum	34040A001		25	5	104	59	35
Sint-Jozef	33029A10-	Wervik	21	7	107	66	43
Van De Candelaerestraat	33029A05-		10	< 5	49	32	31
Wervik-Centrum	33029A00-		10	< 5	50	35	21
Witte Poort	33029B012		8	5	55	40	15
Lauwestraat	34041A032	Wevelgem	< 5	< 5	19	23	7
West-Vlaanderen			1 709	612	8 461	5 537	3 571

Colofon

De Kansarmoedeatlas West-Vlaanderen 2023 werd samengesteld en uitgegeven in opdracht van de Deputatie van de provincieraad van West-Vlaanderen.

Carl Decaluwé (Gouverneur)
Bart Naeyaert, Jean de Bethune, Sabien Lahaye-Battheu, Jurgen Vanlerberghe (gedeputeerden)
Stijn Lombaert (provinciegriffier)

Redactie: Lore De Jonghe, Hilde Coudenys, Stefanie Rammelaere en Tanja Termote (Steunpunt Data en Analyse)

Cartografie: Lore De Jonghe (Steunpunt Data en Analyse)

Vormgeving: Grafische dienst, Provincie West-Vlaanderen

Druk: Grafische dienst, Provincie West-Vlaanderen

Verantwoordelijke uitgever: Carmen Henckens, directeur Kennishub

Voor meer informatie: <https://www.west-vlaanderen.be/dataanalyse>
data.analyse@west-vlaanderen.be

Depotnummer: D/2023/0248/18

